

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

cu privire la unele probleme ale conducerii
activității economico-sociale, ale muncii ideologice
și politico-educative, precum și ale situației internaționale

Stimați tovarăși,

Ținând seama de felul în care se desfășoară activitatea de realizare a planului și a programelor de dezvoltare economico-socială, precum și de unele probleme și schimbări din viața internațională, consider necesar să discutăm, pe scurt, despre aceste probleme în Comitetul Politic Executiv, urmînd ca, pe baza concluziilor la care vom ajunge, să pregătim o dezbateră mai largă, într-o plenară a Comitetului Central al partidului.

Pe ansamblu, putem spune că activitatea de realizare a planului cincinal, a programelor pe ramuri și subramuri ale economiei naționale se desfășoară, în general, cu rezultate pozitive — deși se manifestă o serie de lipsuri, o serie de greutăți în diferite sectoare de activitate.

Avînd în vedere aceasta, consider că este necesar să analizăm mai temeinic

unele probleme ale conducerii și planificării economico-sociale, în vederea stabilirii măsurilor necesare pentru perfecționarea întregii noastre activități, în concordanță cu hotărîrile Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale partidului. Trebuie să pornim de la concluzia că linia generală și strategia dezvoltării sînt pe deplin juste, corespund atît cerințelor obiective, legităților generale, cît și necesităților și posibilităților dezvoltării patriei noastre.

Avem, în general, un plan cincinal și programe pe ramuri și subramuri care asigură o dezvoltare armonioasă a întregii noastre societăți și care au în vedere lichidarea unor disproporții și asigurarea unei dezvoltări echilibrate a tuturor sectoarelor de activitate.

Cred că, pe baza rezultatelor pe care le avem în primii doi ani ai cincinalului și în primele luni ale acestui an, putem spune că planurile și programe-

le corespund pe deplin realităților economico-sociale, cerințelor progresului și dezvoltării, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, a societății noastre socialiste. Ele corespund și posibilităților poporului nostru și necesităților de ridicare continuă a gradului de civilizație, a dezvoltării forțelor de producție, a științei, învățămîntului, culturii și de creștere a nivelului de trai material și spiritual al poporului. Cu toate acestea, așa cum am menționat, se mai manifestă o serie de lipsuri și greutăți în diferite sectoare de activitate. Realizările nu sînt pe măsura potențialului tehnico-material și nici a eforturilor pe care poporul nostru le face, sub conducerea partidului.

Aceasta înseamnă că în conducerea și organizarea activității se manifestă încă serioase minusuri. De altfel, am mai discutat despre aceasta, inclusiv la ultima plenară a Comitetului Central și

în unele ședințe ale Comitetului Politic Executiv, dar, după părerea mea, nu s-au tras în mod corespunzător toate concluziile pentru a lua măsurile necesare în vederea perfecționării activității de conducere, de planificare în toate domeniile de activitate. Încă nu putem fi mulțumiți cu modul în care centralele și întreprinderile își îndeplinesc rolul pe care îl au în întreaga noastră activitate economico-socială. Aceasta datorită și felului în care conducerile acestora — ale centralelor și unităților economice — își îndeplinesc atribuțiunile, dar și modului cum organele centrale continuă să subaprecieze, și, de fapt, să țină într-un anumit fel, sau să împingă la o parte, centralele în îndeplinirea atribuțiilor lor. Aceasta înseamnă, practic, o anumită neînțelegere a principiilor democratice de conducere, a autocondu-

(Continuare în pag. 2)

Sub arcul de triumf
al întîiului de mai

**Sărbătorind
munca
și pe cei
ce muncesc**

În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, în Capitală a avut loc Adu-narea festivă și tradiționalul spectacol omagial consacrat Zilei Muncii, solidarității muncitorilor de pre-tutindenți.

Comentariu în pag. 7

8 MAI

Partidul — stejar
al libertății noastre

pagina 12

flacăra

Săptăminal editat de Frontul Democratiei și Unității Socialiste

anul XXXVII
(1715)
VINERI
6 mai
1988

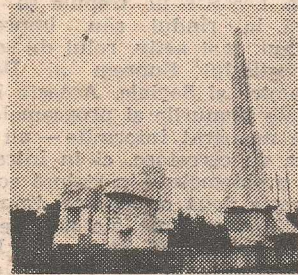
9 MAI

Independența
— suma victii
noastre istorice

pagina 13

Ziua Victoriei,
Ziua păcii

pagina 20

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

cerii, autogestunii, autofinanțării, a rolului organismelor democratice, dar și o anumită neîncredere în capacitatea conducerilor acestor organisme în soluționarea problemelor și, după părerea mea, o supraapreciere a capacității organelor centrale, care consideră că pot să soluționeze mai bine problemele decât să ajute centralele, conducerile centralelor și întreprinderilor.

Practica, experiența îndelungată, de aproape 20 de ani, pe care o avem în funcționarea sistemului democrației muncitorești-revoluționare, a autoconducerii și autogestunii, demonstrează cu putere faptul — așa cum am discutat nu o dată — că nu mai este posibil ca activitatea complexă a economiei naționale, dezvoltării societății să fie rezolvată numai de aparatul central, neglijându-se organele democratice din unități. Sistemul democratic pe care noi l-am creat pornește de la o îmbinare armonioasă a rolului organelor centrale, a planului național unic de dezvoltare economico-socială cu creșterea răspunderii și atribuțiilor centralelor, întreprinderilor, a organismelor democratice, în elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru.

Este necesar să tragem toate concluziile și să aplicăm mai ferm hotărârile și principiile, legile țării pe care le avem în această privință și care și-au dovedit pe deplin justetea și eficacitatea!

Oricât de bine ar lucra un funcționar sau un grup de funcționari din C.S.P., dintr-un minister sau altul nu pot să rezolve problemele multiple care sînt jos, în întreprinderi, în centrale și care trebuie să fie soluționate cu participarea largă a tuturor specialiștilor, a organelor de conducere colectivă, a oamenilor muncii din fiecare unitate.

Avem stabilit un cadru bun privind sistemul de planificare. Trebuie însă să facem ca el să funcționeze cu maximum de eficiență. Nici Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale nu funcționează în cele mai bune condiții. Subliniez aceasta întrucît este necesar să luăm măsuri hotărâte pentru ca organismele pe care le-am creat să își desfășoare în mod corespunzător activitatea și să se renunțe la sistemul birocratic, administrativ în activitatea de planificare și conducere. Multe probleme, inclusiv dintre cele care au apărut în ultimele luni, sînt rezultatul neaplicării ferme a principiilor de conducere și planificare pe baza autoconducerii, autogestunii, de funcționare cu întreaga răspundere a organismelor democratice. Aceasta privește și ministerele, care continuă, de fapt, în multe privințe, să acționeze în stilul vechi, după practicile vechi, nu s-au debarasat și nu au trecut la aplicarea în viață a unui nou stil de muncă.

În toată această activitate trebuie să pornim de la hotărârile Congresului al XIII-lea, ale Conferinței Naționale, de la prevederile generale ale politicii partidului nostru privind rolul determinant al științei și învățămîntului în întreaga dezvoltare economico-socială. Trebuie realmente să tragem toate concluziile din ceea ce am stabilit, că întreaga dezvoltare de construcție socialistă nu se poate realiza decât pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii umane, în general, a legării strinse a științei cu învățămîntul și cu producția, a ridicării continue a nivelului de cunoștințe tehnico-profesionale ale tuturor oamenilor muncii.

Avem rezultate bune și în domeniul acestor activități — dar, pornind de la rolul determinant al științei în întreaga dezvoltare, consider că trebuie să mai aducem îmbunătățiri în ce privește participarea organelor și organismelor științifice, începînd cu Comitetul Național pentru Știință și Tehnologie, la elaborarea planurilor și programelor de dezvoltare. Avem reglementări bune, există o participare, în general, activă, dar consider că, în calitate de organism de coordonare a activității științifice generale, C.N.S.T.-ul trebuie să îndeplinească, la rîndul său, împreună cu C.S.P.-ul, mai activ, rolul de secretariat al Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale. Aceasta înseamnă că toate planurile și programele trebuie să fie neapărat întocmite — nu numai în partea de cercetare, ci în întregime, în toate problemele — în strînsă colaborare, de aceste două organisme, împreună cu celelalte organisme ale noastre, și prezentate Consiliului Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — ca organ

suprem de planificare și conducere a activității economice și sociale — Comitetului Central și, în mod corespunzător, Comitetului Politic Executiv.

De asemenea, apare necesar ca Academia Republicii Socialiste România, academiile de specialitate și institutele centrale și, în general, institutele de cercetare, să participe mai efectiv la activitatea de conducere a ministerelor, a centralelor, a diferitelor unități economico-sociale, în așa fel încît nu numai să afirmăm, dar să și punem în practică, în toate domeniile, implicarea activă a științei, a cercetării în întreaga dezvoltare — inclusiv la elaborarea și realizarea planurilor, a politicii generale de dezvoltare a patriei noastre. Va trebui să acordăm mai multă atenție înfăptuirii programelor de cercetare și, mai cu seamă, introducerii mai rapide în producție a cuceririlor științei și tehnicii moderne în toate domeniile. Avem, repet, rezultate bune, dar, ținînd seama de ritmul rapid al dezvoltării științei și tehnicii, al înnoirii produselor, trebuie să fim mult mai insistenți și să lichidăm rămășițele în urmă în acest domeniu.

Obiectivele strategice de dezvoltare a societății noastre, de trecere în acest cîcinal la un nou stadiu — de țară socialistă mediu dezvoltată — de realizare, pînă în anii 2000, a Programului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de creare a condițiilor pentru afirmarea largă a principiilor comuniste de muncă și viață dau o perspectivă largă, minunată privind progresul patriei noastre. Pornind de la acestea, trebuie să acționăm cu toată hotărîrea pentru a asigura înfăptuirea neabătută a planului cîcinal actual, care are un rol hotărîtor — așa putea spune — pentru dezvoltarea noastră pînă în anul 2000.

Este necesar să fie bine înțelese hotărârile Congresului al XIII-lea privind trecerea de la dezvoltarea extensivă la dezvoltarea intensivă, la realizarea unei noi calități în toate domeniile vieții economico-sociale.

Se impune, în acest sens, să acordăm mai multă atenție înfăptuirii programului de organizare și modernizare a activității de producție, cît și a programului privind normarea economico-financiară, cu toate prevederile lor. Trebuie să spunem deschis că avem anumite rămășițe în urmă foarte serioase, iar în unele sectoare se lucrează formal și nu se are în vedere realizarea, în timpul stabilit, a tuturor măsurilor care trebuie să asigure modernizarea și perfecționarea întregii noastre activități, cît și așezarea fermă a producției pe baza autoconducerii, autogestunii, autofinanțării, cu tot ceea ce prevede acestea.

Este necesar, deci, să analizăm mai temeinic munca noastră, a Comitetului Central, a Comitetului Politic Executiv, a Guvernului, Consiliului de Stat și a celorlalte organe pentru creșterea răspunderii acestora în raport cu rolul și atribuțiile pe care le au în societatea noastră, dar și cu necesitatea creșterii răspunderii personale a fiecărui activist de partid și de stat.

Trebuie să facem să fie bine înțeles că răspunderea colectivă a organelor de conducere nu înlocuiește și nu poate înlocui, sau nu trebuie să înlocuiască, răspunderea individuală, pentru că fiecare dintre activiștii noștri, din cadrele de conducere care este membru al unor organe de conducere, are și răspunderi directe, nemijlocite în diferite sectoare — și trebuie să le îndeplinească în mod corespunzător, să raporteze și să răspundă în fața organelor de conducere de activitate sa. Aceasta presupune să aplicăm mai ferm prevederile Statutului partidului, ale legilor țării, ca, periodic, fiecare activist, indiferent de funcție, să raporteze în fața organelor de conducere, a Comitetului Central, a Comitetului Politic Executiv, a Consiliului de Stat, a guvernului și celorlalte organe democratice de felul cum își îndeplinește răspunderile încredințate.

Trebuie să arăt deschis că nu am putea spune că aceste principii de conducere, foarte importante, funcționează așa cum ar trebui, nici la nivel central și, desigur, ele nu funcționează în mod corespunzător nici la județe, nici la orașe și comune, nici în întreprinderi și instituții.

Dacă vorbim de îmbunătățirea conducerii, consider că trebuie să pornim de la o mai bună repartizare a cadrelor, a muncii, dar și de la întărirea controlului și a raportării și, deci, a tragerii la răspundere a fiecăruia în domeniul său de activitate. Numai critica și autocritica

nu sînt suficiente! Fără îndoială, critica și autocritica constituie factori importanți în conducerea democratică, în perfecționarea sistemului de conducere; dar autocritica are valoare numai atunci cînd din ea s-au tras concluziile respective și se acționează pentru înlăturarea lipsurilor și, într-adevăr, se constată că s-au înlăturat lipsurile din munca fiecărui activist de partid sau de stat. Același lucru și în ce privește critica. Noi, este adevărat, criticăm mult, dar am impresia că nu tragem întotdeauna concluziile și nu luăm și măsurile necesare cînd se constată că lucrurile nu se soluționează, nu s-au îmbunătățit. Trebuie să spun că am impresia că la unii activiști s-a creat o anumită mentalitate „o să mai fiu criticat, o să îmi mai recunosc greșelile, o să mai îmi iau niște angajamente și cu asta totul s-a terminat!”. Or, acesta nu este un spirit revoluționar, o înțelegere revoluționară, comunistă a conducerii și a rolului criticii și autocriticii și nu are nimic cu democrația muncitorească-revoluționară. Dimpotrivă, acest fel de a înțelege este opus și dăunează dezvoltării democrației muncitorești-revoluționare.

Este necesar să acționăm cu toată hotărîrea pentru creșterea răspunderii, întărirea ordinii și a disciplinei în muncă, în toate domeniile de activitate. Trebuie să fie bine înțeles că sistemul larg democratic pe care-l avem nu trebuie să slăbească, să diminueze în nici un fel ordinea, disciplina; dimpotrivă, presupune o creștere și mai puternică a spiritului de răspundere de sus pînă jos în fața partidului, a poporului. Aceasta, se poate spune, reprezintă o cerință de importanță deosebită a democrației de partid, a democrației muncitorești-revoluționare în general.

Trebuie să pornim de la necesitatea întăririi rolului organelor de stat și al organismelor democratice în spiritul principiilor centralismului democratic, al conducerii întregii activități pe baza planului, a planurilor unice de dezvoltare economico-socială, a întregii noastre activități. Să îmbinăm în mod armonios activitatea organelor de stat cu aceea a organismelor democratice, creînd condițiile corespunzătoare participării maselor populare, a întregului popor la conducerea întregii societăți, la făurirea în mod conștient de către poporul însuși a destinelor sale, a viitorului său, a socialismului și comunismului!

Avem un sistem larg democratic — consiliul muncitorești, organisme județene, consiliile naționale pe domenii, congrese și conferințe naționale periodice, care, în cei aproape 20 de ani de funcționare, și-au dovedit pe deplin justetea și superioritatea. Trebuie să acționăm pentru perfecționarea în continuare a activității acestora pentru ca, începînd cu adunările generale ale proprietarilor, producătorilor și beneficiarilor, cu consiliile oamenilor muncii și celelalte organisme, să se asigure dezbaterile largă a problemelor, stabilirea măsurilor în vederea realizării în viață a tuturor programelor și hotărîrilor.

Trebuie să facem ca adunările generale, consiliile oamenilor muncii să aibă un rol mai activ și în activitatea de întărire a răspunderii tuturor oamenilor muncii, a ordinii și disciplinei în toate unitățile economico-sociale. Adunările generale trebuie să dezbată nu numai problemele întreprinderii, dar și activitatea proprie a oamenilor muncii, să tragă la răspundere pe acei membri ai colectivului respectiv care, prin munca și prin manifestările lor, dăunează colectivului și întregii activități.

Consider că este necesar să îmbinăm mai bine activitatea organelor de stat cu cea a organismelor democrației muncitorești-revoluționare în adoptarea tuturor hotărîrilor și legilor, în elaborarea politicii interne și externe a patriei noastre.

Numai așa organismele democrației muncitorești-revoluționare își vor îndeplini pe deplin răspunderile mari pe care le au în societatea noastră socialistă. În general, avem un sistem larg democratic, care răspunde etapei de dezvoltare în care ne aflăm. Am pornit și pornim de la faptul că socialismul îl realizăm cu poporul, pentru popor, că dezvoltarea continuă a democrației muncitorești-revoluționare constituie un factor esențial pentru făurirea cu succes a socialismului și comunismului, pentru înaintarea patriei noastre în dezvoltarea sa economico-socială, în ridicarea bunăstării generale a poporului, în întă-

rirea independenței și suveranității țării.

Se impune să aplicăm ferm noul mecanism economic, bazat pe autoconducere și autogestiuie.

Trebuie să acordăm mai multă atenție — așa cum am menționat încă de la început — bunei funcționări a centralelor și întreprinderilor și să trecem cu hotărîre, lichidînd orice fel de rețineri, la întocmirea planurilor de dezvoltare pe centrale, întreprinderi, urmărind, desigur, ca organismele de conducere ale acestora să pornească de la folosirea în întregime a capacităților de producție, a bazei tehnico-materiale, a forței de muncă de care dispun.

Este, de asemenea, necesar să fim mai insistenți, sau mai exigenți, în înfăptuirea politicii de cadre, în general, și a activității de perfecționare a cunoștințelor acestora, de ridicare a nivelului lor științific, tehnic, profesional și politic. Am discutat despre aceste probleme la plenara Comitetului Central. Consider însă că este necesar, în această privință, să trecem la aplicarea fermă a prevederilor statutului în ce privește cadrele pe linie de partid, a prevederilor legilor țării pentru cadrele pe linie de stat. În promovarea cadrelor să trecem la aplicarea fermă a concursului pentru ocuparea posturilor, a funcțiilor de conducere, dar chiar și a concursurilor în întreprinderi, pentru trecerea de la o categorie la alta, pentru ridicarea nivelului de calificare al muncitorilor. Să aplicăm mai ferm principiul rotației și perioada de încercare sau de probă pe care o avem prevăzută astăzi pentru cadrele de partid, cît și de stat, în toate domeniile. Dar, mai cu seamă — repet — trebuie să acordăm mai multă atenție ridicării nivelului de cunoștințe, începînd cu cadrele de partid, nu numai unele cunoștințe generale, ci cunoștințe legate de nivelul actual de dezvoltare a societății, a științei, a tehnicii. O atenție deosebită trebuie să acordăm înțelegerii problemelor economice, problemelor conducerii și tuturor celorlalte probleme care sînt esențiale pentru ca activiștii, cadrele de partid și de stat să-și poată îndeplini în bune condiții răspunderile ce li se încredințează. Vreau să spun deschis — am impresia că nu facem tot ceea ce trebuie, că avem multe sectoare în care continuăm să numim oameni care nu cunosc bine problemele și nu pot, din această cauză, să asigure conducerea și soluționarea în mod corespunzător a sarcinilor încredințate.

Avem hotărîri bune. Consider însă că trebuie neapărat să asigurăm înfăptuirea lor. Începînd de la Comitetul Central și Comitetul Politic Executiv, fiecare trebuie să înțelegem că trebuie studiat, studiat continuu, trebuie învățat! Ceea ce spunem tineretului e valabil pentru toți: învățați, învățați și iar învățați! Nu se poate asigura o conducere corespunzătoare fără înțelegerea schimbărilor care au loc continuu în societate, în lume, în dezvoltarea forțelor de producție, a științei, culturii, a cunoașterii universale.

În activitatea de creștere a rolului centralelor și întreprinderilor cred că este necesar să adoptăm măsuri mai bune în ce privește dezvoltarea întrecerii și competiției între întreprinderile din aceeași ramură și din alte sectoare. Să înlăturăm uniformitatea, anonimatul, prezentînd produsele ca un tot pe ramură și să trecem la prezentarea acestora, cum se spunea pe timpuri, cu marca fabricii! Noi avem în diferite sectoare — hai să încep cu bunuri de consum — zeci de întreprinderi de același fel, dar, practic, pe piață apare stofă, apar confecții, alte produse fără a se ști de cine sînt produse și, din păcate, nu întotdeauna de calitate corespunzătoare. Aceasta este valabil și în construcția de mașini, și în industria alimentară, practic în toate sectoarele. Trebuie să organizăm mai bine întrecerea între întreprinderi pentru o producție de înaltă calitate.

Avem zeci de unități ce produc fire și fibre, zeci de unități de țesătorii, de confecții, de tricotaje, de industrie alimentară, de conserve, de mezeluri, fabrici de pîine, de alte produse pentru consum. De altfel, recent am și discutat despre necesitatea îmbunătățirii calității plîm în București. Este deci necesar să lichidăm uniformitatea, prezentarea generală a produselor și să trecem la dezvoltarea competiției și la prezentarea produselor care să facă cînte colectivului respectiv. Fără îndoială, aprecierea generală reprezintă un lucru foarte important; dar realizarea produselor mai bune trebuie să aducă și anumite avan-

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

taje colectivului care dă producții mai bune, din toate punctele de vedere. În întrecere și competiție pe primul plan trebuie să punem calitatea, reducerea consumurilor materiale, a cheltuielilor, creșterea productivității muncii, eficiența, rentabilitatea și toate celelalte criterii care se cer pentru a măsura un produs sau altul. Avem întrecerea socialistă, dar vreau să spun deschis că, după părerea mea, ea a devenit puțin formală. Se iau ca bază unii indicatori generali — niște punctaje — și cîteodată ocupă locul I sau II întreprinderi ce nu realizează producție care să le dea acest drept, dar au întrunit alți indicatori generali care au dus la întreprinderea respectivă pe aceste locuri. Or, criteriul fundamental trebuie să fie calitatea și eficiența producției. De aici trebuie să pornim.

Aceasta presupune și o îmbunătățire a sistemului de desfășurare a întrecerii socialiste. Introducerea unor criterii noi, de competiție între întreprinderi și de prezentare a produselor cu marca întreprinderii, a colectivului care le realizează și cu stabilirea unor avantaje corespunzătoare prevederilor legii pentru cei care lucrează mai bine din toate punctele de vedere. Activitatea colectivului de oameni ai muncii trebuie să se reflecte cu putere în produsele realizate. Muncitorii, întregul personal să poată, într-adevăr, să fie mindri cînd produsele lor vin pe piață sau merg în străinătate și sînt apreciate ca bune. Trebuie să spun că am fost plăcut impresionat cînd în multe țări, unele vizitate chiar recent, s-a apreciat că produsele românești sînt bune. Desigur, avem produse bune, dar avem și unele mai slabe și avem mult de făcut, problema calității fiind o problemă permanentă. Mereu trebuie să ridicăm nivelul calității, al eficienței, cu tot ceea ce cuprinde aceasta.

Să se aplice mai ferm principiile socialiste de retribuție în strînsă legătură cu rezultatele muncii, atît personale, dar și cu rezultatele generale ale unității.

Noi am introdus principiul acordului global. Acolo unde îl aplicăm ferm avem rezultate foarte bune și trebuie să facem astfel încît să funcționeze real și nu statistic, pentru că dacă luăm statistica 95 la sută funcționăm pe acordul global. Dar realitatea nu este chiar așa! Acordul global nu se aplică în mod corespunzător peste tot. Mai există și un alt fenomen pe care trebuie să-l avem în vedere: o anumită neglijare a rezultatelor generale ale întreprinderii. Or, noi trebuie să legăm ferm acordul global de rezultatele fiecăruia în producție, de rezultatele generale ale întregului colectiv, ale unității, pentru că numai în măsura în care întreaga unitate, întreprinderea va realiza, în bune condiții, planul și produse de înaltă calitate și rezultatele personale vor fi mai bune. Există o strînsă unitate dialectică între cointeresarea materială, între veniturile personale și dezvoltarea generală a întreprinderii și a fiecărei unități.

Este necesar să crească răspunderea colectivă a oamenilor muncii în calitate de proprietari și producători care au în administrare o parte a bogăției întregului popor.

Consider că se impune să avem permanent în vedere că proprietatea socialistă de stat și cooperatistă reprezintă singura bază trainică pentru progresul economico-social și făurirea cu succes a socialismului și comunismului.

După cum este bine cunoscut, în anii construcției socialiste, și îndeosebi după Congresul al IX-lea al partidului, bogăția națională a ajuns la circa 5 trilioane lei, din care fondurile fixe reprezintă peste 3,2 trilioane lei. Această creștere a fost posibilă datorită alocării în ultimii 23 ani a circa 33 la sută din venitul național pentru fondul de dezvoltare.

Experiența noastră, dar și a altor state, confirmă justetea legilor obiective ale acumulării și reproducției lărgite.

Iată de ce va trebui să asigurăm și în viitor o repartizare justă a venitului național — pentru fondul de consum circa 70 la sută și pentru fondul de dezvoltare 30 la sută. Experiența mondială, dar și a noastră proprie arată că pentru a dispune de mijloacele necesare acumulării se impune ca o necesitate obiectivă reducerea substanțială a cheltuielilor militare.

Creșterea continuă a bogăției naționale, în primul rînd a fondurilor fixe, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii avansate, repartizarea echita-

bilă a venitului național reprezintă singura cale pentru ridicarea patriei noastre pe noi culmi de progres și civilizație, pentru ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor, pentru întărirea independenței și suveranității României. Aceasta este valabil pentru toate sectoarele economico-sociale.

În domeniul agriculturii, aș atrage atenția asupra necesității de a acorda mai multă preocupare întăririi cooperativelor, a întreprinderilor de stat, a activității lor în general. Am în vedere, de altfel, că va trebui să ne ocupăm mai serios de cuprinderea mai puternică în sistemul socialist al agriculturii a întregii agriculturi, de legare, în cadrul consiliilor agroindustriale, într-o formă de cooperare cu cooperativele sau cu întreprinderile de stat, a întregii țărâni. Va trebui să dezvoltăm în zonele de deal și munte — unde avem pășuni foarte multe și nu sînt folosite în mod rațional — noi ferme de stat sau cooperatiste și să realizăm — repet — o cooperare largă și cu întreaga țărâni din zonele respective. Să acționăm astfel încît să crească rolul și să se întărească proprietatea cooperatistă și de stat în toate domeniile producției agricole — să asigurăm ca veniturile de bază ale întregii țărâni să fie strîns legate de sectorul socialist al agriculturii.

Va trebui să aplicăm, de asemenea, ferm hotărîrile Conferinței Naționale a partidului și ale conferinței consiliilor populare cu privire la sistematizare. Noi trebuie să realizăm măsurile de încadrare în prevederile legii privind suprafața constructibilă, să restringem spațiul constructibil. Chiar dacă perioada de realizare a acestor măsuri va necesita un timp mai îndelungat, trebuie să delimităm bine și să nu se mai construiască în nici un fel în afara spațiului constructibil. Apare necesar să reducem cîteva sute de comune prin comasarea lor. De asemenea, este necesar să reducem aproape la jumătate numărul satelor, stabilind pe cele care urmează să rămînă, mărirea lor — și toate noile construcții să se facă numai în aceste localități, urmînd ca, într-o anumită perioadă, să realizăm dezafectarea celorlalte sate. Va trebui, desigur, un timp mai lung, nu este necesar să forțăm lucrurile. Această necesitate mijloace materiale și muncă, dar să le facem în mod corespunzător. În jurul Capitalei, în Sectorul agricol Ilfov va trebui practic să încheiem, în linii generale, sistematizarea în următorii 3—4 ani. În general, în cincinalul acesta trebuie să încheiem măsurile de organizare și trecere la realizarea centrelor agroindustriale, a orașelor agroindustriale, în cadrul consiliilor agroindustriale. Va trebui să ne mai uităm și la numărul acestor consilii, legat de sistematizare și de organizarea agriculturii socialiste — și, în raport de aceasta, să facem în așa fel încît, din acest cincinal, să punem o bază temeinică în fiecare consiliu, urmînd ca pînă în 1995 să avem deja conturat bine fiecare centru orașenesc agro-industrial și, în perspectiva anilor 2000, practic, să încheiem organizarea modernă a acestora. În mod corespunzător, și în comunele, și satele care vor rămîne, să continuăm activitatea de modernizare a lor, de organizare corespunzătoare, așa cum este stabilit.

Subliniez aceasta pentru că în următoarele luni va trebui ca, în Comitetul Politic Executiv și în plenara Comitetului Central, să adoptăm măsurile și programele necesare de sistematizare și organizare — care constituie o necesitate a dezvoltării socialiste, a înfăptuirii Programului partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. Acestea vor asigura reducerea și lichidarea chiar a unor deosebiri esențiale între sate și orașe, o tot mai mare apropiere a condițiilor de viață, de muncă ale satelor de oraș și crearea condițiilor necesare realizării unei societăți omogene a oamenilor muncii, care au aceleași năzuințe, aceleași interese de a-și făuri o viață liberă, așa cum o doresc ei.

Stimați tovarăși,

Aș dori să atrag atenția asupra problemelor economico-financiare și, mai cu seamă, asupra necesității perfecționării activității organelor financiare, care trebuie să-și schimbe în mod radical activitatea, să-și înțeleagă și să treacă la realizarea rolului foarte important pe care îl au în conducerea economiei naționale și a tuturor sectoarelor, pe baza autocon-

ducerii, autogestiunii și autofinanțării. Este necesar să îmbunătățim activitatea de control economico-financiar, îndeosebi a controlului preventiv, începînd cu organele centrale. Avem, în această privință, un organism special care va trebui și el să-și îmbunătățească activitatea, astfel încît începînd de sus să asigurăm buna funcționare a întregului sistem economico-financiar, controlul preventiv, folosirea rațională, economică a mijloacelor materiale și financiare, inclusiv a forței de muncă, pentru că, pînă la urmă, problemele activității economico-financiare nu se reduc numai la cheltuirea banilor. Forța de muncă reprezintă factorul determinant, hotărîtor și revoluționar al dezvoltării. Asupra acestor probleme va trebui să adoptăm în perioada următoare măsurile care se impun.

Pornind de la aceasta, în spiritul hotărîrilor Congresului al XIII-lea, ale Conferinței Naționale, ale plenarelor Comitetului Central, trebuie să acționăm pentru îmbunătățirea rolului organizațiilor și organelor de partid în toate domeniile de activitate. Trebuie ca ceea ce am discutat pînă acum să stea în centrul activității tuturor organelor și organizațiilor noastre de partid. Îndeplinirea rolului de forță politică conducătoare presupune implicarea activă, cu întreaga răspundere, a fiecărei organizații, a organelor de partid, a fiecărui membru al partidului, în înfăptuirea politicii partidului, în desfășurarea în cele mai bune condiții a activității din toate domeniile de activitate.

În noua etapă a construcției socialiste și în perspectivă crește și mai mult rolul politic conducător al partidului în toate domeniile activității economico-sociale.

Aceasta impune participarea activă a cadrelor partidului în conducerea tuturor sectoarelor. Partidul nostru comunist și-a asumat răspunderea de a conduce întregul popor pe calea noii orînduirii sociale, spre o viață demnă și liberă!

Partidul nu trebuie să devină un club de discuții generale, ci să acționeze ca centru vital al întregii națiuni.

El trebuie să fie organizatorul și dinamizatorul activității din toate domeniile, care asigură dezvoltarea generală a țării. Partidul, cadrele sale, membrii partidului nu pot să rămînă în afara activității pentru înfăptuirea hotărîrilor și legilor țării.

Comuniștii, cadrele sale principale trebuie să se afle în primele rînduri, în cele mai grele și complexe probleme. Ei nu trebuie să înlocuiască organele de stat și organismele democratice, ci să asigure buna funcționare a acestora, avînd întreaga răspundere în fața partidului și poporului.

În activitatea lor, comuniștii, activul și cadrele de partid trebuie să întărească continuu legăturile cu masele de oameni ai muncii, cu întregul popor.

Orice slăbire a rolului conducător al partidului, neparticiparea directă la realizarea politicii interne și externe vor duce, mai devreme sau mai tîrziu, la izolarea de masele populare, la slăbirea partidului, cu grave consecințe pentru făurirea cu succes a socialismului. Întreaga experiență mondială a activității partidelor politice demonstrează cu putere faptul acest lucru.

În același timp, este necesar să perfecționăm permanent formele organizatorice, metodele și stilul de muncă ale partidului. Să dezvoltăm continuu democrația internă de partid, critica și autocritica revoluționară.

Este necesar să asigurăm deplina unitate ideologică, politico-organizatorică a partidului.

Să nu uităm niciodată că unitatea partidului constituie garanția supremă a creșterii rolului conducător și înfăptuirii cu succes a Programului partidului!

Se impune o îmbunătățire radicală a activității sindicatelor. Trebuie să spun că, după părerea mea, sindicatele — atît cele din întreprinderi, dar mai cu seamă organismele centrale ale sindicatelor — nu-și îndeplinesc pe deplin rolul în societatea noastră, trec ușor peste problemele din întreprinderi. Or, ele trebuie să-și îndeplinească mai activ atribuțiile pe care le au în sistemul democrației noastre muncitorești-revoluționare, să se ocupe permanent de activitatea întreprinderilor, de producție, de problemele sociale ale oamenilor și de orice alte probleme care se ivesc în întreprinderi. Nu este admis ca sindicatele să rămînă în afara vreunei probleme care privește viața și activitatea întreprinderilor și, repet, acordînd o atenție deosebită problemelor sociale. Fără îndoială, acestea

este valabil pentru consiliile oamenilor muncii, dar sindicatelor le revine o răspundere deosebită în această privință și, de asemenea, în activitatea politico-educativă, de pregătire profesională și ridicare a conștiinței revoluționare a oamenilor muncii.

Uniunea Tineretului Comunist, organizațiile de femei, celelalte organizații de masă vor trebui să tragă concluziile corespunzătoare și să asigure îndeplinirea mai bine a rolului pe care îl au în întreaga activitate. În mod deosebit aș atrage atenția asupra necesității ca Uniunea Tineretului Comunist să-și intensifice activitatea politico-educativă în rîndul tineretului și să adopte o atitudine fermă față de unele manifestări negative, care își fac loc într-un domeniu sau altul. Înainte aveam niște practici bune cînd Uniunea Tineretului Comunist, organizațiile studențești adoptau măsuri și exercitau un control, inclusiv asupra comportării tinerilor în societate. Astăzi au cam dispărut aceste preocupări și nu este bine, pentru că formarea și educarea tineretului trebuie să constituie una din preocupările foarte serioase ale organizațiilor de tineret, precum și ale organizațiilor de femei și ale tuturor organizațiilor noastre de partid.

Trebuie să dinamizăm activitatea Frontului Democrației și Unității Socialiste, să ne ocupăm mai mult de Organizația Democrației și Unității Socialiste, care reprezintă o forță puternică și asigură participarea în mod organizat a cetățenilor care nu sînt membri ai Partidului Comunist Român la întreaga viață politică, sub conducerea organizațiilor de partid.

În structura socială s-au produs și au loc schimbări continue în rolul claselor și categoriilor sociale. Au dispărut cu desăvîrșire vechile clase exploatatoare — capitaliștii și moșierii — și o dată cu acestea au fost înlăturate pentru totdeauna condițiile de proprietate și materiale pentru existența asupritorilor.

Va trebui să veghem cu toată exigența ca, sub nici o formă, să nu existe condiții pentru exploatarea omului de către om, pentru ca nimeni să nu poată trăi fără muncă sau din munca altuia.

Pe baza dezvoltării forțelor de producție, a proprietății socialiste de stat și cooperatiste a avut loc creșterea puternică a clasei muncitoare, care reprezintă cea mai puternică clasă socială a societății noastre socialiste.

Clasa muncitoare a devenit o clasă nouă de proprietari și producători. A crescut nivelul de cunoștințe profesionale și tehnice al clasei muncitoare, precum și nivelul de cultură generală. Noii muncitori sînt absolvenți ai învățămîntului de 10 ani, iar un număr tot mai mare sînt absolvenți ai liceului, deci ai învățămîntului de 12 ani. În același timp, în multe specialități lucrează specialiști cu studii superioare.

O dată cu generalizarea învățămîntului de 12 ani, noii muncitori vor fi absolvenți ai liceului de 12 ani. În același timp trebuie să avem în vedere că un număr tot mai mare de specialiști în producție și în alte domenii vor trebui să fie ocupate de muncitori cu studii superioare. De aceea, va trebui să avem în vedere mărirea, în mod corespunzător, a numărului de studenți și de absolvenți.

Schimbări de mare însemnătate s-au produs în rîndurile țărâniilor care a trecut pe drumul cooperativizării. A avut loc, de asemenea, creșterea nivelului profesional și de cultură al întregii țărâni.

Uriașa dezvoltare a forțelor de producție, întreaga dezvoltare economico-socială, creșterea puternică a rolului științei, învățămîntului și a culturii au dus la creșterea puternică a intelectualității provenite din rîndurile clasei muncitoare, ale țărâniilor și altor categorii sociale muncitoare, dar mai cu seamă la ridicarea nivelului științific, tehnic și cultural al intelectualității, care reprezintă o puternică forță în producție, în întreaga viață socială.

Unitatea indisolubilă a clasei muncitoare, țărâniilor, intelectualității și a celorlalte categorii sociale muncitoare reprezintă temelia de granit a orînduirii noastre socialiste.

În procesul revoluției de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate se va accentua procesul de ridicare a nivelului de cunoștințe și pregătirea politico-educativă a tuturor claselor și categoriilor sociale.

Procesul de apropiere și omogenizare

(Continuare în pag. 4)

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag 3)

a claselor și categoriilor sociale va avea loc pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, tehnicii și culturii, a conlucrării tot mai strinse în procesul de producție, de ridicare a întregii societăți pe noi culmi de progres și civilizație.

Acest proces legic revoluționar va duce treptat, dar inevitabil, la întărirea unității și omogenizării clasei muncitoare, tărânișii, intelectualității, a celorlalte categorii sociale, care în cadrul diviziunii sociale a muncii vor forma un popor unic muncitor, constructor conștient al destinului său, al celei mai drepte orânduiri din cîte a cunoscut omenirea — comunismul.

În anii construcției socialiste, îndeosebi după Congresul al IX-lea, am realizat un nou sistem juridic, am întărit și dezvoltat legalitatea socialistă.

După Congresul al IX-lea am lichidat cu desăvîrșire urmările gravelor încălcări ale legalității și ale abuzurilor care au avut loc la începutul anilor '50.

Este necesar să asigurăm buna funcționare a sistemului juridic, a consiliilor de judecată, în care oamenii muncii au rolul hotărîtor, să întărim ferm legalitatea socialistă.

Să veghem ca nimeni să nu fie judecat și pedepsit pe nedrept, dar, în același timp, nimeni care încalcă legile țării, interesele poporului să nu rămână ne judecat și nepedepsit.

Legalitatea, umanismul revoluționar impun o atitudine fermă față de cei ce nesocotesc interesele generale ale societății socialiste.

Va trebui să asigurăm ca toate organele de securitate și miliție să se afle permanent sub controlul organelor de partid, să răspundă în fața partidului și a poporului pentru acțiunile lor.

De asemenea, procuratura și tribunalele, toate organele de justiție trebuie să răspundă pentru activitatea lor în fața partidului și poporului.

Aceasta constituie cea mai sigură garanție că nu se vor mai comite abuzuri, că se va respecta legalitatea revoluționară și reprezintă, totodată, o cerință a democrației muncitorești-revoluționare.

Deci, pe ansamblu, consider că se impune să facem o analiză mai temeinică a întregii activități organizatorice, de conducere, pentru a adopta măsurile necesare în concordanță cu noile cerințe, cu noua etapă a construcției socialiste în patria noastră.

Stimați tovarăși,

În acest cadru, aș dori să mă refer succint la activitatea ideologică și politico-educativă. Avem fără îndoială rezultate bune și în acest domeniu. De altfel, ceea ce am realizat în toate domeniile de activitate este și un rezultat nemijlocit al activității ideologice și politico-educative. Dar, așa cum am apreciat la Conferința Națională și la recenta plenară a Comitetului Central al partidului, se manifestă o anumită răminere în urmă. Am înaintat mult în domeniul dezvoltării forțelor de producție, al dezvoltării generale, dar nu în aceeași măsură am asigurat ridicarea nivelului politico-ideologic, al conștiinței revoluționare.

Va trebui să acționăm în așa fel ca, într-o perioadă scurtă, să lichidăm această stare de lucruri, să facem astfel încît activitatea politico-ideologică de formare a conștiinței revoluționare, a omului nou, să devină o forță mai puternică, să se transforme, dacă se poate spune așa, într-o adevărată forță motrice a înaintării întregului nostru popor pe calea socialismului și comunismului.

În întreaga activitate politico-educativă trebuie să pornim de la Programul ideologic al partidului, acționînd pentru realizarea în viață a tuturor prevederilor sale.

Este evident că la baza întregii activități ideologice, politico-educative trebuie să stea concepția revoluționară despre lume și viață, materialismul dialectic și istoric, principiile socialismului științific. Să abordăm cu mai multă îndrăzneală problemele ideologice noi care apar, dezvoltarea concepției revoluționare despre lume și viață. Să tragem concluziile necesare din practica socială, din întreaga noastră activitate și să elaborăm căile pentru înaintarea întregii noastre societăți.

Să studiem și să înțelegem temeinic contradicțiile care se manifestă în societatea socialistă și să acționăm în mod conștient pentru înlăturarea lor.

Să nu uităm nici un moment că procesul revoluționar nu s-a încheiat o dată cu instaurarea puterii democratice a clasei muncitoare sau cu făurirea socialismului, ci el continuă și va continua, reprezentînd garanția dezvoltării continue a socialismului și trecerii la făurirea comunismului.

Trebuie să pornim de la faptul că socialismul, ceea ce noi am înfăptuit în România, demonstrează cu putere superioritatea orînduirii care a lichidat pentru totdeauna clasele exploatatoare, asuprirea omului de către om. Să punem cu putere în evidență în întreaga noastră activitate aceste realizări și superioritatea orînduirii noastre, inclusiv pe baza a ceea ce s-a realizat în dezvoltarea socialistă pe plan mondial!

Să punem cu mai multă putere și forță în evidență justetea politicii generale a partidului nostru comunist, care și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cîntă misiune istorică, asigurînd înaintarea României pe calea făuririi noii societăți!

Să dezvoltăm puternic spiritul revoluționar în muncă, în gîndire, în toate domeniile, să acționăm cu hotărîre împotriva a tot ce este vechi și perimat, a ceea ce nu mai corespunde actualei etape și să promovăm cu îndrăzneală noul, ceea ce se afirmă ca o necesitate a dezvoltării societății, atît în ce privește forțele de producție, cît și în știință, în învățămînt, în cultură, în întreaga dezvoltare economico-socială!

Este necesar să acordăm mai multă atenție combaterii cu fermitate a concepțiilor retrograde, a misticismului. Să formăm la toți oamenii, la tineret o concepție științifică despre viață, corespunzător uriașelor cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane, care demonstrează justetea concepției materialist-dialectice și istorice despre lume, materialitatea lumii și dă o perspectivă minunată pentru noi și noi cunoașteri, pentru înaintarea omului spre un asemenea nivel de cultură și conștiință care să-l facă cu adevărat liber, dar și stăpîn, cu adevărat, pe destinele sale, să-i dea posibilitatea să acționeze în mod conștient pentru transformarea lumii, pentru realizarea unei lumi mai bune și mai drepte.

În acest sens trebuie înțeleasă activitatea de dezvoltare a conștiinței revoluționare, de formare a omului nou. Trebuie să promovăm mai hotărît principiile de etică și echitate socială, să combatem cu fermitate egoismul și individualismul, forme de înjosire a omului, și care, fără nici o îndoială, sînt o rămășiță a trecutului, a concepțiilor retrograde, înapoiate, dar demonstrează, încă o dată, rămînerea în urmă a activității politico-educative. În acest sens, este necesar să punem cu putere în evidență justetea politicii naționale a partidului nostru, să combatem cu țarie orice concepție naționalistă, șovinistă, să educăm întregul popor în spiritul frăției, al solidarității, al hotărîrii de a acționa în deplină unitate, sub conducerea partidului, pentru înlăturarea obiectivelor de dezvoltare a patriei, de ridicare a nivelului de trai material și spiritual al poporului.

Să dezvoltăm puternic educația patriotică, mîndria față de cuceririle revoluționare, să facem să crească răspunderea și hotărîrea de a face totul pentru a contribui la dezvoltarea continuă a patriei, la întărirea independenței și suveranității sale. Totodată, să dezvoltăm continuu spiritul de colaborare și solidaritate internațională, de prietenie cu popoarele țărilor socialiste, cu oamenii muncii de pretutindeni, cu toate forțele care se pronunță pentru pace, pentru progres, pentru independență și libertatea fiecărui popor!

În acest sens, este necesar să aducem unele îmbunătățiri învățămîntului de partid. Mă refer la școlile de partid, legat și de ceea ce am spus mai înainte privind pregătirea cadrelor noastre pentru a putea să-și îndeplinească funcțiile de conducere în diferite domenii, dar și legat de necesitatea ridicării nivelului ideologic în general.

Trebuie să îmbunătățim activitatea noastră de propagandă, s-o legăm mai strîns de activitatea de producție și de întreaga desfășurare a vieții în fiecare unitate. Să îmbunătățim învățămîntul politic de masă, de ridicare a conștiinței socialiste. În mod deosebit doresc să atrag atenția asupra necesității perfecționării și așezării pe o bază mai bună a predării țărilor sociale, care trebuie să asigure în întregul nostru învățămînt

cunoașterea temeinică a politicii partidului, a problemelor construcției socialismului, dar și a tuturor problemelor dezvoltării economico-sociale.

În întreaga activitate politico-educativă va trebui să angajăm cu și mai multă putere uniunile noastre de creație din domeniul literaturii, muzicii, artei plastice. Ele trebuie să participe activ, prin toate operele lor, la promovarea concepției revoluționare, a principiilor socialiste, a politicii partidului nostru, la ridicarea nivelului general de cultură al maselor, al poporului. Presa, radioul și televiziunea, cinematografia, teatrul, în general toate mijloacele noastre de informare și de educație trebuie să-și perfecționeze activitatea, să o axeze într-o măsură mai mare pe problemele generale ale dezvoltării patriei, ale activității politico-educative de ridicare a nivelului general de cultură al întregului popor.

Avem tot ce este necesar pentru a asigura îmbunătățirea întregii noastre activități. Doresc, încă o dată, să subliniez că principiile economice, cadrul organizatoric pe care îl avem corespund actualei noastre etape de dezvoltare. Avem deja o experiență îndelungată și, pentru noi, nu se pune astăzi problema de a le aduce modificări structurale, ci de a asigura realizarea lor mai bună și de a lua măsuri pentru a perfecționa continuu activitatea. Pornim de la faptul că aceasta reprezintă o necesitate permanentă, de zi cu zi. Nu există nimic care a fost rezolvat o dată pentru totdeauna. Permanent să avem în vedere că trebuie să perfecționăm și să aducem îmbunătățiri întregii noastre activități, corespunzător noilor obiective, etapei de dezvoltare pe care o parcurgem în toate domeniile!

Stimați tovarăși,

Aș vrea să mă refer foarte pe scurt la cîteva probleme ale construcției socialismului în general. De ce consider necesar acest lucru? Pentru că tot ceea ce se întîmplă în diferite țări socialiste se cunoaște și în patria noastră și consider că trebuie să avem o înțelegere corespunzătoare a problemelor generale ale construcției socialismului.

Este bine cunoscut că, practic, în toate țările socialiste este la ordinea zilei, într-o formă sau alta, problema perfecționării activității și înlăturării unor lipsuri, unor greșeli, în vederea asigurării dezvoltării construcției socialiste. Desigur, sînt diferite feluri de abordare a acestor probleme într-o țară sau alta. După cum este bine cunoscut, noi am pornit întotdeauna și pornim de la concepția revoluționară că socialismul, ca de altfel orice orînduire, își are legile sale obiective și se perfecționează continuu, corespunzător stadiului de dezvoltare. Am pornit de la concepția revoluționară că socialismul se înfăptuiește în mod diferit de la o țară la alta, într-o etapă sau alta a dezvoltării societății, că legile obiective și principiile socialismului științific se aplică diferențiat de fiecare partid la condițiile și realitățile concrete din țara respectivă. Ceea ce a fost valabil la un moment dat, într-o anumită etapă, devine perimat și trebuie înlocuit cu ceea ce corespunde noii etape a dezvoltării societății.

În acest sens, trebuie să subliniez că partidul nostru, îndeosebi după Congresul al IX-lea, a adoptat o serie de măsuri și a perfecționat activitatea de conducere, de planificare, de organizare, inclusiv dezvoltarea democrației socialiste, așa cum este bine cunoscut. De aceea, pentru noi acum nu se pun asemenea probleme.

În ce privește criticarea anumitor stări de lucruri negative din trecut sau din prezent, noi am considerat să considerăm că aceasta trebuie să fie făcută de pe poziții revoluționare, în vederea înlăturării a ceea ce este negativ și nu mai corespunde, dar punînd cu putere în evidență tot ceea ce s-a realizat, ceea ce este bun, ceea ce a asigurat dezvoltarea socialismului și asigură mersul ferm înainte în construcția societății socialiste. Am dat și dăm o înaltă apreciere forțelor revoluționare, luptei maselor populare, rolului diferitelor personalități în diverse etape ale luptei revoluționare. De altfel, întreaga dezvoltare a societății, deci și a socialismului, nu se realizează în gol, ci pe baza a ceea ce s-a înfăptuit în decursul istoriei — și cu ceea ce a fost bun, și cu ceea ce a fost rău. În acest sens, am criticat și criticăm

ferm orînduirea burghezo-moșierească, dar în același timp am prețuit și prețuim luptele îndelungate pentru progres social, care au asigurat formarea națiunii, a statului nostru național unitar. Prețuim tot ceea ce am realizat în anii construcției socialismului și cred că putem spune că, pe ansamblu, pe plan mondial, socialismul și-a demonstrat pe deplin superioritatea, că el reprezintă prezentul și viitorul întregii omeniri. Trebuie să punem cu putere în evidență această superioritate, în comparație cu oricare orînduire de pînă acum și, mai cu seamă, cu orînduirea burghezo-moșierească, cu orînduirea imperialistă.

Va trebui să aplicăm ferm principiile politicii noastre de întărire a colaborării și solidarității cu toate țările socialiste, să acționăm pentru întărirea unității acestora, ca una din condițiile pentru construirea cu succes a socialismului din fiecare țară, pentru creșterea forței de atracție a socialismului în lume. Întărim relațiile cu țările în curs de dezvoltare, în lupta lor pentru progres, împotriva dominației și asupririi imperialiste și neocolonialiste. În același timp, să extindem relațiile și cu țările capitaliste dezvoltate pe baza principiilor coexistenței pașnice. Este necesar ca, întotdeauna, să punem la baza tuturor relațiilor noastre cu alte state principiile egalității, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, respectării dreptului fiecărui popor la dezvoltarea liberă, așa cum o dorește. În acest spirit doresc să subliniez necesitatea ca în relațiile de colaborare, în C.A.E.R., în Tratatul de la Varsovia, în diferite organisme și comisii mixte și, în general, în relațiile noastre internaționale, să se acționeze mai ferm, în spiritul pozițiilor partidului și țării noastre, să se prezinte mai militant întreaga noastră politică și activitate internă și internațională de construcție socialistă, de pace.

În ce privește problemele internaționale, pornind de la aprecierea că în viața mondială se mențin încă probleme grave și complexe, este necesar să acționăm cu toată hotărîrea în direcția unirii tuturor forțelor pentru soluționarea lor, pentru dezarmare, și în primul rînd pentru dezarmare nucleară, pentru înlăturarea armelor nucleare, pentru dezarmarea convențională, pentru reducerea cheltuielilor militare. Trebuie să menționăm că am constatat, cu multă satisfacție, în relațiile internaționale — inclusiv cu prilejul vizitelor realizate în acest an — aprecierea înaltă de care se bucură politica României de pace, de colaborare, de dezvoltare economico-socială. Aceasta, însă, ne obligă să muncim mai bine și în problemele interne, și în problemele externe, ca să nu înșelăm așteptările poporului nostru și ale prietenilor noștri de peste hotare, pornind tocmai de la faptul că rezultatele în construcția socialistă și politica fiecărei țări socialiste sînt, de fapt, contribuția directă la cauza generală a progresului, a păcii, a unei lumi mai drepte și mai bune.

Trebuie să acordăm mai multă atenție, în continuare, problemelor situației economice mondiale, și îndeosebi țărilor în curs de dezvoltare, și să facem în așa fel încît, împreună cu celelalte țări socialiste, să acordăm un sprijin mai mare soluționării acestor probleme. Va trebui să intensificăm activitatea și să insistăm pentru soluționarea tuturor conflictelor și problemelor litigioase dintre state numai pe cale pașnică, prin tratative. Am în vedere, desigur, în primul rînd, situația din Orientul Mijlociu, necesitatea de a se ajunge la organizarea în cel mai scurt timp a unei conferințe internaționale în problema aceasta.

În ce privește acordurile de la Geneva privind Afganistanul, consider că trebuie să salutăm încheierea acestor acorduri și trecerea la retragerea trupelor sovietice din Afganistan. De altfel, după cum este bine cunoscut, România a considerat o greșeală însăși intrarea trupelor sovietice în Afganistan și ne-am pronunțat întotdeauna pentru retragerea lor. Am discutat nu o dată aceste probleme cu tovarășii sovietici! Trebuie menționat că acordul care s-a realizat acum pune o serie de probleme deosebit de grele, pentru că Afganistanul trebuie să facă față unor situații care nu au existat acum 10 ani. Or, noi considerăm că soluționarea politică trebuie să asi-

EXPUNEREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

gure și dezvoltarea democratică, independentă a Afganistanului. Practic, condițiile de astăzi din Afganistan sînt incomparabil mai grele decît cele din momentul intrării trupelor sovietice. Este neapărat necesar, într-adevăr, să se pună capăt oricăror intervenții din afară, oricărui sprijin pentru forțele din opoziție din afară, să se respecte neabătut independența și dreptul poporului afgan pentru a-și soluționa problemele singur și a-și asigura dezvoltarea pe care o dorește. Țara noastră se pronunță pentru o dezvoltare progresistă, democratică pe calea socialistă a Afganistanului și, în acest spirit, vom întări colaborarea și solidaritatea cu Afganistanul.

Ne pronunțăm, de asemenea, pentru o soluție politică în Nicaragua. Salutăm procesul care are loc, prin care trebuie să se pună capăt oricăror intervenții a Statelor Unite ale Americii și să se asigure dezvoltarea independentă pe calea progresului a poporului Republicii Nicaragua.

De asemenea, sîntem pentru o soluție politică în Kampuchia. Am discutat cu tovarășii vietnamezi această problemă și am ajuns la concluzia comună că trebuie să se asigure reconcilierea națională, retragerea trupelor vietnameze din Kampuchia; ne-am pronunțat pentru încetarea oricărei intervenții străine în teritoriul Kampuchiei, pentru asigurarea dezvoltării democratice, independente, pe bază de neutralitate și nealinieră a Kampuchiei. Tovarășii vietnamezi au spus că dacă se ajunge la o soluție politică ei își vor retrage trupele mai devreme de 1990.

În acest spirit sîntem pentru soluționarea și a altor conflicte, care însă trebuie să pornească de la necesitatea respectării neabătute a dreptului popoarelor la independență, la dezvoltare liberă, de a exclude amestecul în treburile interne.

Din acestea se pot trage și unele concluzii mai generale. Înseși aceste conflicte au demonstrat și demonstrează cu putere justetea tezei marxiste care se pronunță împotriva exportului de revoluție, cît și împotriva exportului de contrarevoluție. În fond, prezența trupelor sovietice în Afganistan n-a ajutat Afganistanul pe calea socialismului, dimpotrivă, a stimulat dezvoltarea forțelor contrarevoluționare și s-a ajuns la situația de astăzi. În Kampuchia, prezența trupelor vietnameze, de asemenea, nu a ajutat, dimpotrivă, a adus daune și greutate — și, din păcate, nu numai în aceste țări — dar, în general, a adus daune prestigiului și principiilor social-

lismului. De asemenea, intervenția americană în Nicaragua, în alte țări, demonstrează că forțele contrarevoluționare nu pot să înăbușe lupta popoarelor pentru independență, că Nicaragua, ca și alte popoare, în ciuda superiorității forței de intervenție, își apără libertatea, calea spre o dezvoltare liberă și independentă.

Cred că în activitatea noastră ideologică, politică, trebuie să scoatem în evidență tocmai necesitatea de a se pune cu desăvîrșire capăt amestecului în treburile interne, intervenției militare și de a se respecta dreptul popoarelor de a-și hotări dezvoltarea în mod independent. Doresc să menționez că aceasta nu înseamnă renunțarea la solidaritatea cu forțele progresiste, antiimperialiste. Dar solidaritatea nu înseamnă intervenție militară — și aceasta trebuie s-o spunem foarte clar. Noi am acordat și vom acorda și în continuare sprijin popoarelor care luptă pentru independență națională, care luptă pentru progres economic și social, pentru a-și asigura construcția societății pe care o doresc. Aceasta reprezintă o latură esențială a politicii noastre internaționaliste de solidaritate cu toate forțele antiimperialiste.

Ne pronunțăm ferm pentru a întări relațiile cu partidele comuniste și muncitorești, cu partidele socialiste, cu partidele social-democrate, cu alte partide și forțe democratice și progresiste. Este necesar ca, în activitatea noastră internațională și în propaganda noastră, să punem cu mai multă putere în evidență, și în acest domeniu, justetea activității partidului nostru, necesitatea întăririi solidarității internaționale, inclusiv a consfățuirilor, a unor reuniuni internaționale sau regionale a partidelor comuniste, bazate pe principiile noi, de egalitate, care să excludă orice amestec în treburile altor partide.

În viața internațională au loc mari schimbări. Ca întotdeauna, în asemenea schimbări radicale în raportul de forțe, în dezvoltarea omenirii, apar tot felul de concepții, confuzii, inclusiv manifestări ale neîncrederii în forțele socialismului, în dezvoltarea societății pe calea libertății sociale, pe calea independenței. Nu este ceva nou în istoria omenirii, nu numai în epoca revoluționară marxistă, ci în întreaga dezvoltare. Aceasta presupune, ca o necesitate, să studiem și să analizăm temeinic marile transformări și schimbări și să tragem concluziile corespunzătoare. Să pornim însă întotdeauna de la principiile și concepția revoluționară despre lume, să privim cu încredere perspectiva luptelor pentru progres, pentru pace. Aceasta impune și

o poziție militantă împotriva diferitelor concepții greșite. Trebuie să demascăm mai activ propaganda imperialistă, reacționară, întreaga activitate de umbrire sau pungere a realizărilor din țările socialiste, care pune în evidență unele lipsuri sau laturi negative, dar trece complet sub tăcere marile realizări din aceste țări. Să adoptăm o politică internațională principală în soluționarea tuturor problemelor în interesul popoarelor, pornind de la faptul că dezarmarea, problemele noii ordini economice, așezarea relațiilor pe o bază nouă, democratică, nu se pot realiza decît cu participarea tuturor statelor lumii, fără deosebire de mărime și de orînduire socială.

Trebuie să avem în vedere că se manifestă o serie de abateri, teoretice și practice, atît de dreapta, cît și de stînga. Desigur, și unele, și altele sînt la fel de periculoase. În general, extremismul de orice fel nu ajută la soluționarea justă a problemelor. Dar, după părerea mea, în momentul de față pericolul principal îl reprezintă abaterile de dreapta, care pot să aducă mari daune construcției socialiste, luptei pentru dezarmare, pentru pace, pentru progresul general al omenirii. De aici decurge și necesitatea ca, în activitatea noastră ideologică și politico-educativă, să adoptăm o poziție corespunzătoare, mai fermă. Tocmai în aceste împrejurări se impune o intensificare — nu numai pe plan național, dar și internațional — a luptei ideologice, pentru afirmarea cu putere a concepțiilor revoluționare despre lume, a principiilor socialismului științific, care se îmbogățesc și se vor îmbogăți continuu, aflat cu practica socială, cu practica construcției socialiste, cît și cu concluziile noi ale cunoașterii și dezvoltării societății în general.

Este necesar să punem permanent, cu putere, în evidență rolul important al clasei muncitoare, al tărânimii, rolul tot mai însemnat pe care îl are intelctualitatea în dezvoltarea generală a societății, dar și rolul maselor, al popoarelor.

Trebuie să subliniem permanent justetea tezei științifice privind rolul ma-

selor, al popoarelor, ca adevărate făuritoare ale întregii dezvoltări, ale istoriei omenirii. În acest sens, vorbind de noua gîndire politică — care trebuie să se afirme — este necesar să subliniem cu putere principiile ce trebuie să stea la baza acestei gîndiri, schimbările radicale care trebuie să aibă loc în raporturile internaționale, în politica internațională și care să pornească întotdeauna de la înlăturarea cu desăvîrșire a oricărui amestec în treburile interne ale altor popoare, de la asigurarea progresului economic și social, a independenței și suveranității popoarelor. Numai pe baza unor principii clare — și consider că activitatea noastră ideologică și politică trebuie să acorde mult mai multă atenție acestor probleme — se poate spune că se va putea ajunge la o schimbare a gîndirii și practicii mondiale, la realizarea unei noi gîndiri, a unor noi practici în relațiile internaționale. Trebuie să privim cu încredere viitorul omenirii, legat de necesitatea înlăturării armelor nucleare și altor arme de distrugere în masă, de dezvoltare independentă, asigurarea păcii și progresului tuturor națiunilor lumii!

În acest spirit, consider că este necesar să analizăm și să adoptăm poziții mai ferme în activitatea noastră pe plan internațional.

Vorbind de toate acestea, aș dori să subliniez că nu trebuie să uităm nici un moment că apreciem totul după felul cum realizăm planul și programele de dezvoltare economico-socială, cum vom înlătui Programul partidului. Toate aceste activități, perfecționarea care o avem în vedere, inclusiv activitatea noastră internațională, trebuie să aibă permanent în atenție înlăturarea neabătută a programului de dezvoltare a patriei, de ridicare a gradului de civilizație, a bunăstării materiale și spirituale a poporului. Numai așa partidul nostru își va îndeplini întotdeauna rolul și misiunea sa în societatea noastră socialistă, își va păstra caracterul revoluționar în toate împrejurările, va răspunde încrederii și așteptărilor întregului popor.

Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a aprobat în unanimitate Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, și a dat o înaltă apreciere conceptelor, orientărilor și indicațiilor de inestimabilă valoare teoretică și practică cuprinse în acest magistral document, hotărînd să fie publicate ca teze ale viitoarei plenare a C.C. al P.C.R. și larg dezbătute în organele și organizațiile de partid, în presă, în întregul partid.

Partidul — România

Înaltă, Primăvara, deschide poarta iar
Să ne inunde Țara cu pacea ei deplină
Cînd toți, în unitate, sărbătorim plenar
Izvorul ctitoriei superbe de lumină.

Pe-acest pămînt, de veacuri n-a fost atît azur
Și-atîta primăvară n-a coborît din faguri
Ca în aceste zile cînd românesc contur
Se-nfățișează lumii sub liberele steaguri

Sub care Țara, iată, sărbătorește drept
Ca pe o ființă-aleasă, Partidul libertății,
Partidul care bate ca inima din piept
Și ne-a-nvățat să credem în steaua purității.

De-aceea, noi, Partidul urmîndu-l pas cu pas
Pe calea comunistă a devenirii noastre,
Urmăm Conducătorul și-al lui puternic glas
De pace-n omenire sub zările albastre.

Înaltă, Primăvara, descinde pe cîmpii
În toga ei florală, cusută precum iia,
Cînd pe întreg cuprinsul acestei Patrii vii
Sărbătorim cu cinste PARTIDUL, ROMÂNIA.

GEO CIOLCAN ■

Să privim chipul țării

HUNEDOARA

Baricadă a zilei de mâine

În perioada 1968—1988, în municipiile, orașele și comunele județului Hunedoara au fost puse la dispoziția oamenilor muncii 71.596 apartamente. Această cifră reprezintă 70 la sută din numărul total al apartamentelor construite din fondurile statului în anii socializmului. Producția marfă industrială a fost de 2,25 ori mai mare decât în 1968. Producția globală agricolă a fost de 2,36 ori mai mare decât în anul de înființare a județului. Valoarea totală a investițiilor alocate județului Hunedoara în perioada 1968—1988 a fost de peste 115 miliarde lei. În acești 20 de ani, în județ s-au dezvoltat noi ramuri industriale și au fost construite zeci de unități de producție: Întreprin-

derile miniere Livezeni, Valea de Brazi, Cimpul lui Neag, Iscroni, Lonea Piliier, Lupeni sud, Laminorul de sirmă și oțelăria electrică nr. 2 de la C.S. Hunedoara, Furnalele de 1.000 mc pentru fontă cenușie și bateriile de cocsificare de la C.S. Victoria Călan, I.P.S.R.U.E.E.M. Petroșani, I.P.S.R.U.M. Deva, Întreprinderea de lămpi Deva, Întreprinderile de tricotate Hunedoara și Petroșani, Termocentrala de la Mintia, Centralele hidro-electrice de pe Riul Mare. În această perioadă în județul Hunedoara s-au dat în folosință mai multe edificii de sănătate la Petroșani, Hațeg, Deva, Brad, Orăștie, numărul de paturi sporind cu 1.696. Com-

parativ cu 1968, numărul sălilor de clasă în școlile județului a crescut cu peste 700 în unități școlare noi, moderne și funcționale, beneficiind de o dotare modernă. În toate orașele s-au dat în folosință centrale telefonice noi iar în cele mai mari, case de cultură, cluburi și asezăminte culturale. În ultimii 20 de ani, personalul muncitor a crescut cu peste 50 la sută, fapt care a dus la o dezvoltare fără precedent a orașelor și comunelor hunedorene. Implicit, rețeaua comercială a județului a fost extinsă cu noi și moderne magazine la Hunedoara, Deva, Petroșani, Orăștie, Simeria, Brad etc. Față de 1968, volumul mărfurilor vândute populației a crescut de 3 ori.

Trezirea orașului

Orăștia n-a fost decât istorie. Oppidum regală între celelalte ale Transilvaniei, cetatea și-a adăugat tirgul și acesta a adus meseriașii. Chiar înainte de a avea o economie, Orăștia a avut cultură. Edituri, reviste, societăți, tiparnițe, școli. Dimensiunile așezării erau invers proporționale cu fala și prestigiul de care se bucura. După cel de-al doilea război mondial, Orăștia nu avea decât modestul laborator de cercetare efectele plantelor condus de un mare farmacist al Transilvaniei, toată lumea îndreptându-se spre Orăștie pentru a ajunge la Farago. Pe lângă „Plantele medicinale”, orașul mai avea și o modestă fabrică de produse chimice, produse care se limitau la obținerea vopselei galbene din oxidul de fier și încă la vreo câteva mărurișuri. Un atelier de cojocărie mai răsarit adusesse indeletnicirea în centrul atenției și determinase chiar un fel de modă a cojocăritului. Orașul avea zece mii de oameni și trăia din faima sa rămasă din celălalt secol și dintre cele două războaie. Era un tirgusor liniștit, adormitor, în care nu se oprea aproape nimeni, trăind într-o atmosferă aproape rurală. Ultimii 25 de ani au însemnat o schimbare totală a orașului. Întii de toate a crescut Întreprinderea chimică. Cîteva mii de oameni au făcut primul pas al ieșirii în lume. Ani la rînd „chimica” a fost cartea de vizită a orașului. Apoi atelierul de cojocărie s-a înființat cu un om plin de idei și inițiative, Helmuth Probsdorfer. În cițiva ani a devenit fabrică și a cuprins toate spațiile din preajma ei. Fabrica a devenit întreprindere iar întreprinderea și-a cucerit și ea dreptul la o carte de vizită, Faviur-ul fiind în acest moment o marcă de circulație internațională. Mai mult, cercetările inginerului Ion Cocrean au urmat drumul de la brevet la stație pilot și apoi la cel de fabrică de lanolină, orașul cîștigînd în cițiva ani o adevărată uzină de producere a acestor substanțe atât de necesare industriei prelucrătoare și medicamentelor. O altă me-

tamorfoză impresionantă a suferit-o fosta întreprindere de industrie locală. Producerea tot felul de mărurișuri pentru gospodari și înșirarea lor e de natură să stîrnească zîmbetul oricui. În ultimii 15 ani, întreprinderea de industrie locală a suferit o transformare de mari proporții. De la cîteva sute de oameni a ajuns la cîteva mii, la ora aceasta fiind de departe cea mai mare întreprindere a orașului, profilată pe mecanică și mașini unelte. Întreprinderea mecanică a devenit și ea o firmă de

prestigiu în lume și acum multe drumuri ale specialiștilor și beneficiarilor români și străini trec prin tirgul adormit de altădată. El și-a schimbat și înfățișarea. Drumul european nu mai trece pe o străduță îngustă și strîmtă, îndoită ca un ac de păr în centrul orașului. Taie marginea lui pe un bulevard larg, mărginit de construcții frumoase. În centrul orașului se află acum un mare magazin alimentar, un complex de alimentație publică și urbea, după ce și-a adăugat un spital nou, se pregătește să își adauge alte construcții, drept argumente pentru a spune că tirgul de odinioară s-a trezit în adevăratul sens al cuvîntului.

Calculatoare din Deva

Ani la rînd, Deva a fost socotit un fel de oraș al pensionarilor și de reședință a hirtilor. Războiul cel mare se purta la Hunedoara, iar orașul de la poalele cetății era socotit un fel de dormitor, de reședință formală, centrul de greutate fiind combinatul și minele din Valea Jiului. Adevărul este că Deva n-a avut industrie. N-a avut nici măcar acea rețea de micateliere meșteșugărești care au făcut faima altor orașe transilvane. Era orașul cel mai învidiat pentru liniștea sa nebulburată și pentru aerul de stațiune. La intersecția drumurilor spre Hunedoara, Valea Jiului, Brad și Orăștie, Simeria și Călan, orașul reprezenta doar locul cel mai accesibil din toate părțile județului. Și totuși, Deva trebuia să-și cîștige prestigiul pe care îl merita o capitală de județ. Și ultimele două decenii au adus Devei și puterea economică de care avea nevoie. Întii a venit termocentrala de la Mintia, apoi Întreprinderea de lămpi de la Chiscădaga, apoi I.P.S.R.U.M.-ul și multe alte întreprinderi mai mici. Deva a ajuns să aibă chiar o platformă industrială pe care sînt așezate mai multe obiective economice de importanță majoră. Municipiul și-a extins cartierele vechi, și-a construit altele noi, și-a deschis noi bulevarde, a construit o casă de cultură care rivalizează

cu un palat modern, a înălțat magazine de mari proporții și a început să aibă ritmul unui oraș agitat.

Cu cițiva ani în urmă inginerul Tiberiu Bedea-Faina era șeful filialei Deva a I.I.R.U.C. Coordona activitatea de depănare a aparatului de calcul din județul Hunedoara. Laureatul premiului Aurel Vlaicu al Academiei R.S.R. pentru participarea la realizarea calculatoarelor românești Coral susținea sus și tare că la Deva se poate construi o fabrică de calculatoare. Nu existau prea multe dovezi în sprijinul acestei idei. Doar numărul mare al specialiștilor născuți și crescuți în Deva, instruiți la București și Timișoara și rămași să lucreze prin alte localități din țară. Receptivitatea factorilor locali și strădaniile acestui specialist, recunoscut în lumea calculatoriștilor din București, cit și interesul producătorilor au dus la apariția subunității de la Deva. S-a născut o subunitate dotată modest la început. Doar cițiva specialiști și o duzină de muncitori selectați cu grijă din rîndul absolvenților și a celor mai tineri. Subunitatea din Deva a Întreprinderii de calculatoare electronice București a debutat în 1986 prin a asambla produsul Felix CE 130 P. Așezată într-un spațiu ideal, chiar în centrul orașului și avînd aerul unui laborator modern, subunitatea din

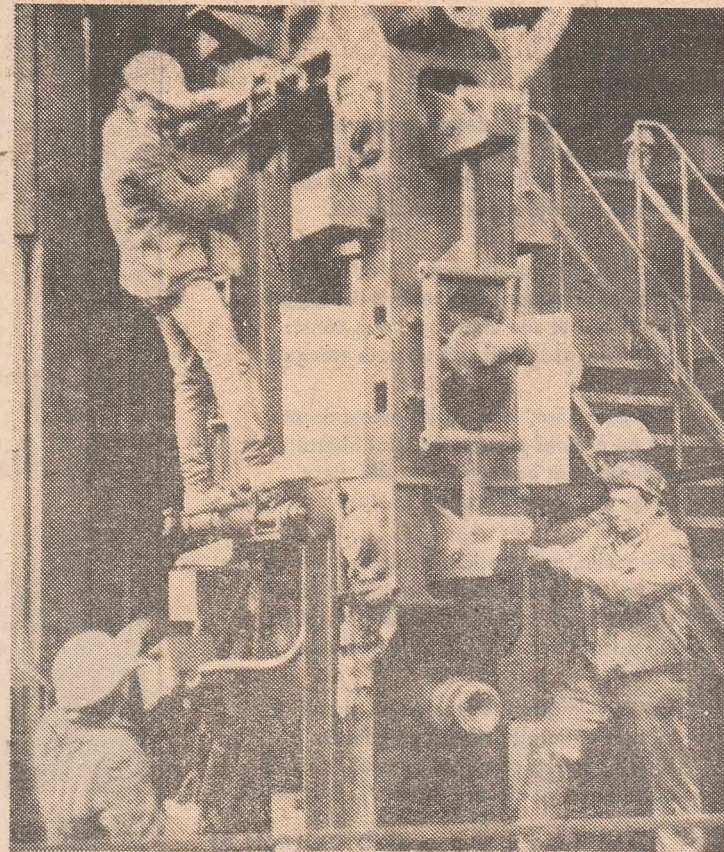
Deva și-a cîștigat rapid o personalitate distinctă. A ajuns să aibă aproape 30 de specialiști în calculatoare și să devină al doilea oraș al țării în care se realizează o producție de serie în domeniul calculatoarelor. De peste un an, modernul FELLAS 2505 S se produce numai la Deva. Cei aproape 100 de muncitori și specialiști au trecut rapid peste inhibiția debutului și acum pe lîngă produc-

ție continuă și activitatea de cercetare, subunitatea a devenit o adevărată stație pilot. Din acest an a început și producția lui HC 85. Și astfel Deva a devenit un centru de industrie electronică. Va fi aici a doua întreprindere producătoare de calculatoare din România? Viitorul este încă departe, dar un răspuns exact îl vom avea abia peste cițiva ani.

Altă față a Hunedoarei

Multe legende și povestiri poetice au generat anii de început ai Hunedoarei, un oraș care se naște din alte orașe și sate, din oamenii veniți de pe tot cuprinsul țării. Se locuia în barăci, se muncea pe rupte, zi și noapte. Nu conta decât baricada. Odihnă era socotită un fapt secundar, la care nu se gîndea nimeni. Dar anii au trecut, lumea oțelului și-a definit conturul și orașul s-a stabilizat, cîștigîndu-și personalitatea sa aparte. Deasupra sa, ca o autoritate supremă, a rămas combinatul, zi și noapte sfîrșind și aruncînd scinte, luminînd cerul orașului, deseori acoperîndu-l cu nori și menținînd în auzul localnicilor un furnăit lung și monoton. Enorm, combinatul e un fel de al doilea oraș, de zi și de noapte, așezat de-a lungul celuiilalt — un fel de frate mai cenușiu al tuturor orașelor românești de azi. De jur împrejur se înălțau muntii, ca niște plămîni verzi și înfoiați și unde se află o altă imagine a Hunedoarei. Pe o șosea serpuită și agăfăată pe umeri de piatră se ajunge la Cinciș, marele rezervor de apă al combinatului și al orașului. Numai că Cincișul nu este numai un lac artificial creat undeva în munți. În ultimul deceniu, barajul și lacul au intrat în viața orașului ca un loc de sîrbătoare. Pe malul enormei oglinzi de apă încremenită între munți au apărut ca-

sele oțelurilor, terenurile de sport, o minunată casă de oaspeți în care familiile de muncitori își petrec concediile de odihnă, mulți preferînd Cincișul stațiunilor montane sau chiar litoralului. Ba în casa de oaspeți, administrată de sindicatul Combinatului siderurgic, sute și sute de familii de oțelari trăiesc zile calme și odihnitoare. Pe luciul apei se întrec ambarcațiuni, pe terenurile de sport se pregătesc echipe și se amuză copiii. La motelul construit pe un pînten de stîncă, aflat în imediata vecinătate a lacului, se înghesuie turiștii din toată țara. Pe margini, pescarii, turiștii și hunedorenii ieșiți la iarbă verde trăiesc o liniște de neconceput în anii de mare tumult în construirea combinatului. Duminică, la Cinciș, e o agitație de stațiune montană, sufocată de turiști. Incrîncenarea de la furnale dispare și în locul ei se așază seninătatea și bucuria odihnei. Pe marginea lacului prinde contur un mic oraș de vacanță, un fel de Hunedoara de agrement și odihnă. Munții respiră adînc și pe potecile care duc spre satele Pădurenimii se întind șiruri de oțelari în care cu greu li poți recunoaște pe părinții oțelului. Și totuși, nu sînt decât ei și familiile lor, soldați în clipe de repaus după zilele de încordare pe baricadele metalului.

Pagină realizată de BOGDAN NISPOIU

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a participat la Adunarea festivă din Capitală consacrată Zilei de 1 Mai

Sărbătoarea muncii

Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a participat simbolic după-amiază la adunarea festivă organizată de Comitetul municipal București al P.C.R. cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Mai, Ziua internațională a oamenilor muncii.

Desfășurată în climatul de puternică angajare patriotică, de intensă și rodnică activitate creatoare în care oamenii muncii, întreaga națiune acționează pentru realizarea importantelor obiective stabilite pe anul 1988, an hotărâtor pentru înfăptuirea actualului cincinal, adunarea festivă consacrată Zilei de 1 Mai s-a constituit într-un cald omagiu adus gloriosului nostru partid comunist, continuatorul celor mai înaintate tradiții de luptă ale clasei muncitoare, ale maselor largi populare, sub conducerea căruia și-au găsit împlinire aspirațiile supreme de libertate, independență, pace și progres ale poporului român.

În acest înălțător moment sărbătoresc au fost reafirmate vibrant simțămintele de dragoste, de aleasă considerație și fierbinte recunoștință ale tuturor cetățenilor țării față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru prodigioasa sa activitate desfășurată cu exemplară dăruire și abnegație revoluționară, în slujba partidului, a patriei și poporului. Participanții la adunarea festivă au adus un înflăcărat omagiu celui mai de seamă fiu al națiunii, ilustrul conducător al partidului și statului nostru, strălucit revoluționar, proeminentă personalitate a lumii politice contemporane, care slujește cu nemărginit devotament interesele supreme ale poporului român, cauza socialismului și păcii, a colaborării între popoare.

Cu adinc respect și aleasă prețuire a fost salutată prezența la adunarea festivă a tovarăsei Elena Ceaușescu, militant de frunte al partidului și statului, eminent om de știință de largă recunoaștere mondială, care se bucură de o înaltă apreciere pentru prodigioasa activitate consacrată înfloririi patriei, afirmării în lume a nobilelor valori ale științei, învățămîntului și culturii românești.

Întregul nostru popor — s-a arătat în cadrul adunării — sărbătorește 1 Mai, Ziua internațională a celor ce muncesc, într-o atmosferă de intensă vibrație patriotică, de puternic entuziasm revoluționar și avînt

creator, într-o deplină și strînsă unitate în jurul eroicului și gloriosului partid comunist, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu — genial strateg al edificării societății socialiste multilateral dezvoltate în România, militant de frunte al mișcării comuniste și muncitorești internaționale. Ziua Muncii este omagiată, astfel, într-o atmosferă de unanimă angajare și amplă emulație pentru înfăptuirea neabătută a politicii partidului, a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale, a planului și programelor de dezvoltare economică-socială a României socialiste. Strălucitele teze și orientări fundamentate, cu clarviziune și înaltă răspundere comunistă, de tovarășul Nicolae Ceaușescu în magistrala sa cuvîntare rostită la recenta sesiune a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., însuflă întregului nostru popor noi forțe și energii în desfășurarea și ridicarea la un nivel tot mai înalt a întregii opere de construcție socialistă din patria noastră.

Simbol al unității, solidarității și frăției clasei muncitoare de pretutindeni, Ziua de 1 Mai constituie pentru comunistii români, pentru toți oamenii muncii din România, o aleasă sărbătoare de cinstire a trecutului glorios de lupte și jertfe ale poporului nostru pentru libertate și o viață demnă, un fericit prilej de a da expresie legitimei mîndrii față de grandioasa operă pe care o înfăptuim în România — socialismul și comunismul. De peste patru decenii, de cînd patria noastră a devenit o țară a muncii libere, ziua de 1 Mai constituie un minunat prilej de trecere în revistă a succesorilor obținute de eroicul nostru popor în activitatea neobosită pe care o desfășoară cu înalt spirit revoluționar pentru făurirea propriului său destin comunist. Din multitudinea bilanțurilor de 1 Mai se detașează cu strălucire cele ilustrînd marile împliniri din ultimii 23 de ani — perioadă care se înscrie în conștiința națiunii drept cea mai bogată în împliniri din istoria țării, denumită cu îndreptătită mîndrie de poporul nostru „Epoca Nicolae Ceaușescu”.

În această perioadă dinamică, inaugurată de Congresul al IX-lea al partidului, sub impulsul gândirii novatoare și activității revoluționare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, un suflu nou, proaspăt și creator a pă-

truns în toate sferile operei de edificare a orînduirii noastre socialiste. S-a regîndit, dintr-o perspectivă nouă, profundă și fertilă, așezată pe temeliile rigorii științifice, întreaga problemă a construcției socialiste, înlăturîndu-se șabloanele și clișeele învechite care înăbușeau gîndirea vie, creatoare, spiritul revoluționar, asigurîndu-se descătușarea largă a marilor energii ale poporului român, punerea tot mai intensă în valoare a marilor valențe de progres ale socialismului. Datorăm, totodată, secretarului general al partidului, elaborarea, aplicarea și perfecționarea continuă a sistemului democrației muncitorești-revoluționare în țara noastră, precum și a conceptului, profund umanist și științific al construirii socialismului cu poporul și pentru popor.

Astfel — s-a arătat în cadrul adunării festive —, în acest an, la marea sărbătoare a Zilei de

1 Mai, România se prezintă ca o țară dinamică, în plin progres, cu o industrie modernă, cu o agricultură avansată și o cultură înfloritoare, înregistrînd importante succese în toate domeniile vieții economico-sociale.

Totodată, 1 Mai, Ziua solidarității muncitorilor de pretutindeni, prilejuiește întregului nostru popor reafirmarea hotărîrii sale unanime de a face totul pentru a-și aduce, în continuare, contribuția sa activă la împlinirea celor mai înalte năzuințe ale popoarelor lumii de a trăi și a se dezvolta într-un climat trainic de pace, înțelegere și colaborare.

În continuare, a avut loc un spectacol festiv dedicat zilei de 1 Mai. Manifestarea prilejuită de sărbătoarea muncii s-a încheiat într-o atmosferă înălțătoare, de profundă vibrație patriotică, de puternică angajare revoluționară. S-a aclamat cu înflăcărare pentru partid și secretarul său general, pentru

patria socialistă, pentru harnicul și talentatul nostru popor, constructor victorios al socialismului și comunismului.

Prin întreaga ei desfășurare, adunarea festivă din Capitală consacrată zilei de 1 Mai a pus în lumină voința fermă a oamenilor muncii, a întregului nostru popor de a acționa, în strînsă unitate, în jurul partidului, al secretarului său general, pentru realizarea exemplară a planului pe acest an și pe întregul cincinal, pentru înfăptuirea neabătută a mărețelor obiective stabilite de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale partidului, pentru înălțarea patriei pe noi culmi de progres și civilizație, afirmarea tot mai puternică a României socialiste în lume ca o țară liberă, demnă și înfloritoare, pentru triumful cauzei păcii, înțelegerii și colaborării pe planeta noastră.

D. CONSTANTINESCU

Stăpîn pe-al său destin, poporul, De viață dreaptă făurar,

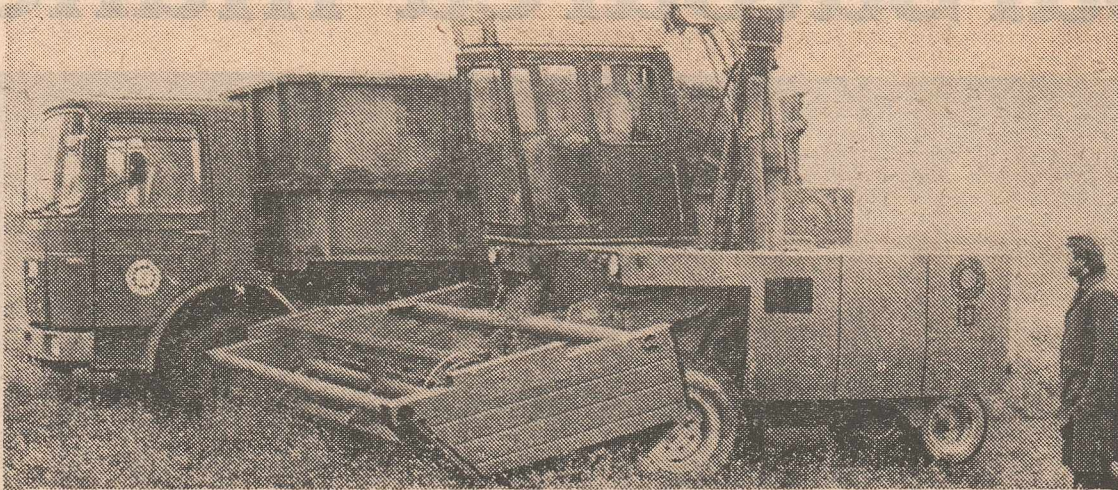
„Ce vești vin dinspre pămînturile C.U.A.S.C.-ului Lehliu, tovarășe primar?”

Drept răspuns, Ion Stanciu ne duce pe un cîmp în care frunzulițe delicate săgetează spre cer zvon de adevărată primăvară, chiar dacă de acolo, zile întregi, stropi reci anunțaseră aminarea sosirii ei. „Este primul porumb al anului 1988. L-am semănat devreme, pe 5 martie. De două ori pe zi controlez cu termometrul temperatura brazdei și, cum mercurul a săltat la 5 grade, am pornit semănătorile. Unii clătinau din cap temători, dar noi ne convinsesem, din proprie experiență, că orice zi devansată îți aduce numai avantaje. Acum, hibridul 420 a dat primele semne de viață și arată că e sănătos și rezistent, cu atât mai mult cu cât a avut de înfruntat zăpada și frigul”.

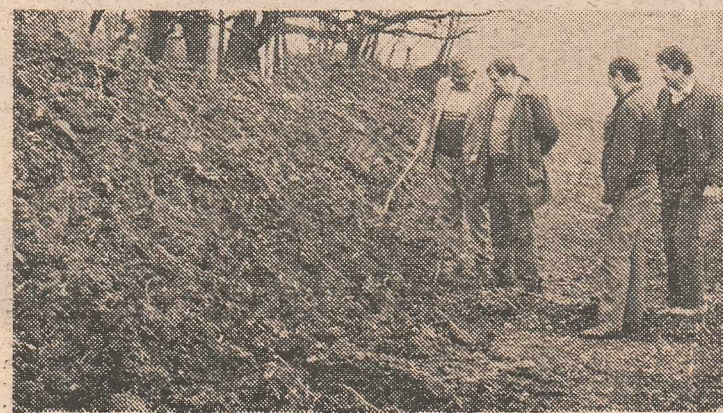
Cei din C.U.A.S.C. Lehliu s-au grăbit în însămînțat, „au furat startul”, cum se zice în sport, și asta pentru a obține o esalonare a lucrărilor agricole. Au făcut deja o prăsilă manuală la porumb spărgînd crusta apărută pe obrazul pămîntului în urma ploilor și ea nu s-a suprapus peste celelalte munci executate în culturile de sfeclă de zahăr, floarea soarelui etc. Astfel, campaniile agricole se vor înșira firesc, succesiv, ca într-un orar de școală, și vor putea fi executate conștiincios, nu cu hei-rup-ul.

Acum este însă ora de foc a recoltării furajelor. Prin valurile de lucernă mașinile de cosit, cele de tocat și benele de transport circulă ca pe o arteră cu trafic intens. Florin Udescu conduce tocătoarea E 281 în „viteza a patra”, iar din gîtul de girafă curge un fluviu verde de furaje în camionul lipit de ea ca un ataș. „Zile de-a rîndul noroiu ne-a împiedicat să dăm drumul la motoare, zice. Fiindcă nu puteam învîrți volanul, am pus mina pe coasă și tot am tuns ceva parcele. În 2-3 zile sintem gata”.

Utilajele directorului S.M.A.-ului, Gheorghe Dumitrescu, n-au avut pînă acum nici un rateu căci toată iarna au fost dadăcite și unse de mecanizatorii care știu că și în agricultură cuvîntul de ordine este disciplina. Cele 800 de bovine ale C.A.P.-ului Lehliu-Gară, din care 300 de vaci de lapte, cele 1500 de oi și caii vor avea o hrană consistentă și la timp. Pe oamenii de aici nu i-a mulțumit doar faptul că sint în grafic cu recoltarea. S-au frămîntat cum să procedeze ca masa verde să fie cit mai pe placul animalelor și au extins metoda de conservare a furajelor sub formă de semiîn. „Nu lăsăm lucerna cosită pe cîmp decît o zi, pentru a împiedica scăderea potențialului de vitamine și proteine, spune inginerul Oscar Dragu. O tocăm, o

Să respecti pămîntul mănos al Bărăganului

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

tasăm cu buldozerul și o depozităm pe platforme betonate. Se păstrează astfel mai bine valoarea ei nutritivă”.

Agricultură făcută cit mai aproape de paginile manualelor! Această respectare a tehnologiilor agricole conduce nu numai la recolte bune, ci și la

alte avantaje de care cei de aici s-au convins pe parcursul anilor. În această primăvară capricioasă care a apărut mai mult în travesti, ba cu subă, ba cu manta de ploaie, pe cîmpurile C.U.A.S.C.-ului nu se întîlnește nici măcar un luciu de apă. „Terenurile noastre se prezintă

cu aport mare freatic și, tocmai de aceea, am căutat să preîntîmpinăm bălțirile prin arături de toamnă adînci, cu scormonitorul, spune inginerul-șef al C.A.P.-ului Lehliu-Gară, Ion Bucur. S-a spart astfel harpanțul format din arături anterioare, apa a fost înghițită de

pămînt și umiditatea este normală pînă la peste un metru adîncime satisfacînd setea întregii vegetații”.

Este adevărat că se respectă cit mai fidel litera cărții, dar asta nu înseamnă că a lipsit curajul să se și încerce depășirea cifrelor de acolo. Pofa de a încerca să forțeze niște limite n-a apărut pe loc gol, ci s-a bazat pe recolta medie de peste 21 de mii de kilograme știuleți la hectar obținută de C.U.A.S.C. chiar anul trecut cînd fruntea pămîntului a fost pirjolită de secetă. De altfel, el a ocupat primul loc pe județ iar I.A.S. Lehliu a obținut titlul de Erou al Noii Revoluții Agrare. „Trebuie să respectăm pămîntul mănos al Bărăganului, ne spune inginerul-șef al C.U.A.S.C.-ului Mircea Giuglan. În privința densității porumbului, simțim noi că ar mai fi rezerve. Deși în literatura de specialitate se recomandă o desime de 80 de mii de plante la hectar, noi am semănat pe unele loturi peste o sută de mii de semințe reducînd distanța între rînduri la 30 cm. Ne bazăm pe performanțele hibridului 420, pe o irigare corectă prin brazdă și pe fertilitatea solului. În plus, avem încredere în miraculosul gunoi de grajd, aur pentru agricultură, pe care l-am adus cu atelele trase de cai pe platforme chiar lîngă tarla, pentru a nu pierde nici un kilogram. De altfel, majoritatea culturilor noastre sint intensive, le asigurăm necesitățile la cota maximă și iată că ele arată promisiu. I.A.S. Lehliu este chiar poligonul de încercări a ultimelor noutăți ale specialiștilor de la Fundulea”.

Pe terenurile cu sfeclă de zahăr se accelerează prășitul și rîritul. Semănată ceva mai devreme, la început de martie, a ridicat și ea capul cu cîteva frunze. Floarea Ion, Niculina Bujor și celelalte cooperatoare, cu 3-4 centimetri mai înalte datorită glodului de pe talpa cizmelor de cauciuc devenite astfel grele ca încălțămînta de scafandru, înaintează totuși cu spor printre rînduri. „Am plantat sfeclă monogermă care formează o singură plantă din sîmînță și operația de rîrit este mult scurtată, zice președintele C.A.P.-ului Lehliu-Gară, Vasile Tudor. În două zile ne mutăm la floarea soarelui. Am pus-o și pe ea în pămînt imediat ce brazda avea temperatura potrivită pentru ca arșița verii să nu-i împiedice polenizarea”.

Spunea primarul Ion Stanciu: „Se apună un an cu recolte foarte bune, pe care trebuie să le întîmpinăm cum se cuvine”. Este ceea ce au și făcut gospodarii din Lehliu punînd alături de conștiinciozitate și o serie de inițiative și idei cu firescul și simplitatea unui „bună ziua”.

FLORIN CONDURĂTEANU

Comuna Someș Odorhei din județul Sălaj, așezată pe malul stîng al Someșului nu-i nici mai bogată nici mai săracă decît vecinele ei; n-are pămînturi mai fertile decît Năpradea, Benesat ori Jibou. Aceași argilă roșlatică îi inundă privirea pe ori unde ai trece. Și totuși zootehniștii din C.A.P. Someș Odorhei au cîștigat recent titlul de „Erou al Noii Revoluții Agrare”. Sint primii eroi din tînutul Silvaniei cărora li se conferă această înaltă distincție. Cum au cîștigat-o ne-o spune inimosul președinte Grigore Berinde: „propunîndu-ne și făcînd astăzi mai mult decît ieri și mîine mai mult decît azi”. Dar știm cu toții că în zootehnie rezultatele nu pot apărea printr-o minune de peste noapte. S-a trudit mult și din greu, au fost căutări de durată. Oamenii nu se prea înghesuiau cu ani în urmă să ajungă „văcarii” satului. Lucrători străini de sat îngrijeau destul de fără suflet animalele din sectorul zootehnic. „Animalele, zice președintele, nu au nevoie numai de hrană, ci și de dragoste, de blîndețe, de o îngrijire atentă. Străinul tot străin este oricît de priceput ar fi în meseria asta. Această stare de lucruri am eliminat-o încet, încet. Am căutat și pînă la

urmă am reușit să aducem în zootehnie cooperatori de-ai noștri. Dar nu de orice fel. Harnici și devotați acestei înțeleptici. Fără disciplină nu poți face zootehnie: cu vreme în urmă cînd credeam că totul este pus pe roate un zootehnicist a fost prins săvîrșind anumite abateri. I s-a spus pe față: „de azi nu mai ai ce căuta în acest sector”. Supărat, omul a reve-

un milion de lei încasați prin vînzarea celor 100 de vite de prăsilă. „Și fiindcă veni vorba de prăsilă, accentueză hotărît Grigore Berinde, nu poți obține peste 4500 de litri de lapte pe cap de vacă fără a pune în aplicație criteriul unei selecții riguroase. Ca să selectezi trebuie să ai neapărat materialul de prăsilă cel mai valoros. Ne-am orientat înspre rase de

Cornîș ori Gligor Ilieș, operatori-insămînțători, nume de care se leagă prolificitatea și implicit calitatea prășilei în această unitate zootehnică. Hărnicia oamenilor și rigurozitatea selecției sint două dintr-ze criteriile care au situat zootehnia din Someș Odorhei pe un loc fruntaș pe țară. „O a treia problemă dar nu și ultima, continuă președintele, sint

acestea sint strînse, depozitate și conservate după tehnologii originale. Cocenii de porumb de pîldă sint insilozați în amestec cu tăieți de sfeclă, trifolie-nele și alte ierburi sint conservate sub formă de semiîn metodă care asigură astfel păstrarea valorii nutritive a plantelor. De fapt baza rației în această perioadă, avînd în vedere că pînă la începerea pășunatului au mai rămas aproape două luni, o constituie silozul și semiînul care înlocuiesc foarte bine masa verde a pajis-tilor. Așa se face că la ora actuală se obțin cei 14 litri în medie de la fiecare vacă zilnic. Dar zootehniștii din Someș Odorhei nu se mulțumesc cu atât. Pentru acest an și-au propus o performanță pe deplin realizabilă: 5 000 de litri lapte de la fiecare vacă, o performanță pe deplin realizabilă spuneam, pentru că dragostea față de animale, folosirea cu chibzuință și înalt profesionalism a bazei materiale, sufletul pe care-l pun în tot ceea ce în-făptuiesc, îi vor face ca la sfîrșitul anului curent să poată raporta că s-au atins și chiar depășit obiectivele propuse.

VIORIEL VARGA

Mai mult decît ieri, mai bine decît azi

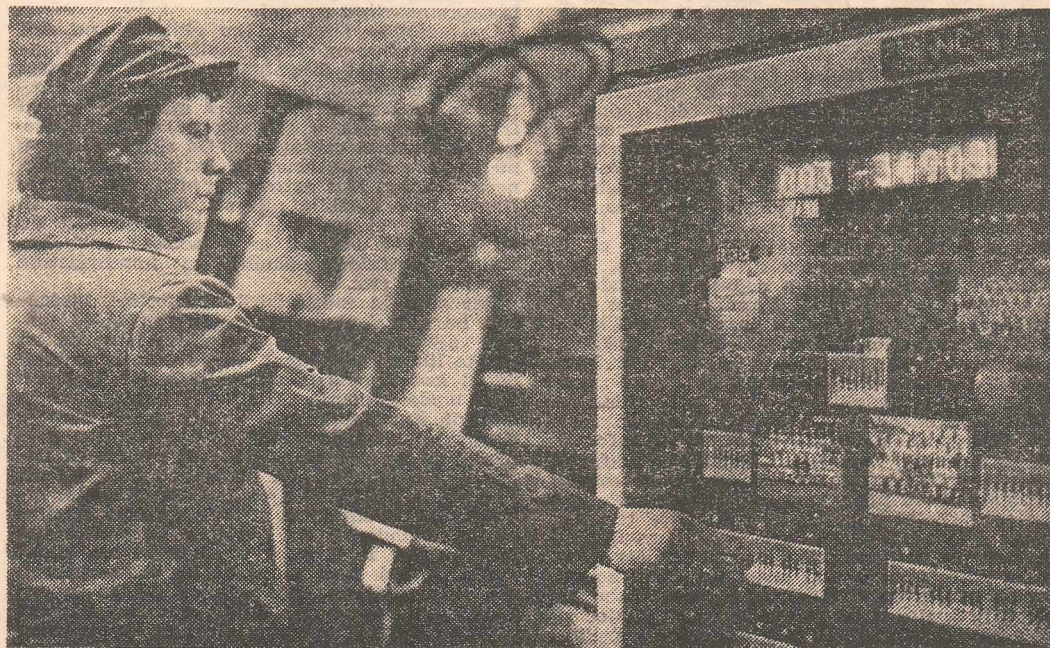
nit a doua zi și și-a cerut iertare cu promisiunea că nu o să se mai întîmple. Așa a și fost; reprimît fiind, de atunci este printre cei mai conștiincioși zootehniști”. Că aici s-a cristalizat un colectiv harnic și disciplinat ne-o spun admirația și respectul cu care sint roștite de către toți sătenii, și nu numai de către ei, numele lui Gheorghe Opris, al lui Gligor Cornîș ori Vasile Cornîș, al Anei Mureșan și Anicăi Ilieș, ne-o spun cei 14 litri de lapte obținuți zilnic de pe cap de vacă, din care 9 litri de lapte marfă, ne-o spun cei aproape

bovine care se adaptează mai ușor condițiilor noastre nordice, apoi atenția deosebită acordată creșterii tineretului de prăsilă precum și indicii de natalitate de peste 90 la sută, ne oferă largi posibilități de înlocuire și de selecție a efectivului matcă. De pîldă anul trecut pe lîngă cele 100 de vite vîndute altor unități s-au mai livrat prin rețeaua O.J.R.S.A. încă 50 de tauriși de prăsilă care au adus un venit cooperativei de alți 850 000 lei”. Nu putem trece peste acest capitol al selecției zic eu, fără a aminti și numele lui Traian

furajele. Să recunoaștem că acestea dau multor C.A.P.-uri bătaie de cap. Pămîntul este darnic, dar dacă nu-i dai, nici el nu-ți dă. Pe unele parcele secătuite de vlagă cu cîteva oameni înimoiși le-am adus la nivelul normal de fertilitate, dîndu-i fiecărui hectar cîteva zeci de tone de îngrășăminte naturale. Furajele n-au întîrziat să se arate. Prin stringerea lor în perioada optimă de recoltare s-au asigurat producții mari de nutrețuri și cu valoare nutritivă ridicată”. Prin ingeniozitatea cîtorva buni cunosători ai calității furajelor,

Clădește falnic viitorul Urmînd partidul, unic far.

Știința sudurii și oamenii ei

De ce Institutul de sudură și încercări materiale (I.S.I.M.) se găsește în Timișoara și nu în alt oraș al țării? Explicația trebuie căutată mai întâi în existența unei puternice tradiții. Primele studii ale sudurii din România au fost parcurse în Banat. Astfel, în 1920 s-a realizat pentru prima oară sudarea șinelor uzate de tramvai. În 1925 au fost constituite la Reșița primele echipe de lăcătuși și sudori. În 1933 a fost realizat la Reșița primul pod sudat, în lungime de 30 metri. 1932: constituirea la Timișoara a „Cercului pentru încurajarea sudurii”. Între 1938 și 1945 a apărut, în același oraș, revista „Sudura”. 1953: prima promoție de ingineri cu specialitatea sudură absolvă Institutul politehnic din Timișoara. Orașul I.S.I.M.-ului este legat de activitatea a trei academicieni, considerați a fi fondatorii școlii românești de sudură: Corneliu Micloși, Ștefan Nădășan și Dan Mateescu. Primul, profesor și conducător de întreprindere, este autorul primei lucrări despre sudură ce a apărut la noi în 1925.

Istoria I.S.I.M.-ului începe în 1970, cînd este înființat „Institutul de sudură și încercări la oboseală”, prin reunirea secțiilor de sudură și de rezistență a materialelor de la Centrul de cercetări tehnice din Timișoara al Academiei (secția de sudură fusese înființată în 1953). Este un început modest, institutul funcționînd cu doar 50 de salariați. Adoptarea structurii actuale, inclusiv a numelui, s-a petrecut în 1974. Actualmente personalul muncitor de la I.S.I.M. numără circa 900 de persoane.

Specificul de „placă turnantă” al sudurii nu putea să rămînă fără ecou în ceea ce privește componenta umană a institutului. M-am interesat prin ce se deosebește un cercetător de la I.S.I.M. (unica instituție cu acest profil din România) de omologii săi din alte domenii. În principiu, mi s-a spus, cercetătorul științific de azi (este vorba despre cel din diversele ramuri, cu implicații tehnice directe), din România, are un statut specific, datorită puterii celorlalte întreprinderi dintre cercetare și producție. În aceste condiții, tipul „savant de cabinet” este neviabil, utopic. Cercetătorul standard de la I.S.I.M. nu face excepție de la acest profil, avînd însă în plus anumite calități derivate din specificul sudurii ca activitate legată de mai multe ramuri industriale. Așa stînd lucrurile, el este obligat să aibă cunoș-

tințe din diferite domenii, să manifeste, apoi, elasticitatea și spontaneitatea de gândire capabile să îi permită a rezolva din mers multitudinea de probleme ivite pe parcursul relațiilor sale cu aspectele concrete ale producției. Relațiile strînse cu activitatea productivă presupun oameni capabili de responsabilitate și de autocenzură, oameni care nu și pot îngădui „luxul” unor gafe profesionale sau al unor salvări ale aparențelor. În momentul adevărului — cel al ajungerii în faza de industrializare — ei trebuie să fie la înălțime. Relațiile strînse cu producția nu înseamnă, însă, o periclitare a nivelului cercetării în ceea ce acesta are specific. De aici necesitatea unui cercetător informat și capabil să se informeze în legătură cu noutățile în domeniu din țară și din lume.

Realizările și preocupările I.S.I.M.-ului îl definesc drept o unitate reprezentativă pentru dezvoltarea, în România, a științei și ingineriei tehnologice. Actualmente institutul este angrenat în programe referitoare la centrale nucleare, electrice, construcții navale, minerit, industria autoturismelor. Există constante preocupări pentru mărirea gradului de mecanizare al operațiilor de sudură, pentru robotizare, automatizare și introducerea tot mai extinsă a tehnicilor de calcul electronic. Vocația interdisciplinară a I.S.I.M.-ului se manifestă prin numeroase lucrări de asistență tehnică (pe lingă uzinele importante din țară există „ambasadori” permanenți ai institutului, în măsură să informeze în chip operativ despre problemele ivite, precum și să discute rezolvările posibile), precum și într-o notabilă activitate de microproducție. De amintit și importante răspunderi în materie de avizări și omologări, precum și activitatea bogată în ceea ce privește invențiile și inovațiile. Pot fi menționate și unele colaborări internaționale. Cîteva procedee neconvenționale, a căror simplă enumerare este în măsură să sugereze o reală complexitate a preocupărilor: sudări prin frecare, cu plasmă, cu energie immagazinată, cu ultrasunete (a materialelor plastice). Cea mai spectaculoasă realizare din ultima vreme: proiectarea liniilor de sudare complexă a autoturismelor „Dacia 500”: sînt însumate 45 linii de asamblare prin sudură.

Ce ar constata un sociolog, dacă ar investiga relațiile umane din institut, situate dincolo

de colaborarea de serviciu? Unele observații acumulate în decursul vizitei de documentare tind să îi dea dreptate directorului, dr. ing. Zeno Pircea, care spune că se tînde spre structura afectivă a unei familii, cu fiștelele avantaje în materie de motivație profesională. Grăitoare în această privință este atenția pe care institutul o acordă copiilor din familiile lucrătorilor. Situația școlară a tuturor este cunoscută, premianții întii sînt recompensați. În anul 1988 dintre copiii institutului s-au impus 37 de laureați ai premiului întii! Ideea urmăririi performanțelor realizate de „juniori” este remarcabilă, cunoscut fiind faptul că elevii buni au nevoie de o viață familială armonioasă, echilibrată. De bun augur este și spiritul de emulație astfel întretinut. Un alt aspect grăitor: seralștii care rămîn repetați sînt îndrumați către alte domenii de activitate, conform hotărîrii Consiliului Științific. Sînt semne că ingineria și dorința de perfecționare nu sînt implicate doar în munca de cercetare.

VOICU BUGARIU ■

Gîndind energic despre energie

Se numește Matei Dănilă. Este inginer în atelierul de proiectare ale Fabricii de elemente și centrale nucleare-electrice din cadrul Întreprinderii de Mașini Grele București. Un om cu familie așezată, cu copii care îi calcă pe urme, dar cu ambiția de a-l depăși. L-am cunoscut în biroul directorului general al Centralei Industriale de Utilaj Energetic. Venise nerăbdător, de acolo de unde și „mutase” planșeta, pătă de ulei pe halat, ștergîndu-și minile cu o lavetă, să aducă vestea că totul merge strună, că zilele și nopțile de calcule și încercări nu au fost zadarnice. Bucuria inginerului era cu atît mai mare cu cît procedeul de prelucrare, imaginat și pus în practică de el, îl stăpînesc puține firme renumite din lume. Este, de altfel, un procedeu care îi frămîntă pe proiectanții I.M.G.B.-ului de multă vreme. De fiecare dată, cînd era angajat un inginer tînăr, cu mintea limpede, cum se spune, i se dădea și această temă de cercetare, spre rezolvare. Acum, însă, aplicarea unei astfel de tehnologii era imperios necesară, pentru eliminarea unui mare efort valutar. Și, iată, că după o lună de muncă la planșetă și o altă de experiențe, eforturile inginerului Matei Dănilă dau roade.

Despre ce este, de fapt, vorba? Despre un dispozitiv de strunjit suprafețe interioare profilate în spațiu, care nu au acces, pentru a fi vizualizate cu ochiul liber, în zona de prelucrare. O temă sută la sută de inginerie pasionantă, fiind un dispozitiv cu mișcare foarte complexă și precisă (toleranță de 0,02 mm). Ești tentat, avînd puțină înclinație spre tehnică, să crezi, că a fost ceva simplu, un fel de ou al lui Columb. Poate că așa și este. Uităm, însă, de multe ori, sau ne este greu să ne imaginăm cît efort de gândire, cîte frămîntări se ascund în spatele unor lucruri ce par simple, la prima vedere. Inventatorul avea să transfor-

me o mișcare de rotație în mișcare de translație, suprapunîndu-le, pentru a rezulta o curbă în spațiu care generează traiectoria unei muchii de prelucrat. Urma problema prelucrării profilului suprafeței, care urmărea traiectoria dată în spațiu. Se adăugă calcule și experimentări, cerute de materialul piesei, specific echipamentului energetic nuclear, privind găsirea unghiurilor și muchiilor aschietoare, care să realizeze precizia și acuratețea suprafeței. Zeci de ore de căutări, discuții, și analize în colectiv. Și, în sfîrșit, mai era necesar ca operatorul să poată urmări procesul de așchiere, ce se desfășura într-un spațiu închis. Oglinzile nu au dat rezultate satisfăcătoare, recurgîndu-se la vizualizarea pe monitor a imaginii transmise de o cameră de televiziune cu circuit închis montată în interiorul piesei, în apropierea sculei.

Aceasta este, pe scurt, povestea uneia din multele invenții ale inginerului Matei Dănilă, pornit în meserie ca strungar la Tulcea și, trecînd, din nou, prin băncile școlii, spre industria aluminei din Slatina, unde i se mai cunosc și acum urmele. Venit ca șef de secție în I.M.G.B., și-a făcut, cu același sirg, datoria, dar a cerut să se apropie de planșetă. Aici se simte cel mai bine, aici se simte cel mai util. Nu a făcut niciodată un calcul economic al valorilor pe care le-a produs.

Directorul general al centralei, Emanuel Babici, ne asigură, acum, cînd cu ajutorul acestei invenții prima piesă de mare complexitate este deja executată, că asemenea contribuții originale, în realizarea echipamentelor energetice, se mai pot întîlni în I.M.G.B. Ele se înscriu pe linia asimilării de noi tehnologii la nivelul tehnic mondial și nu sînt decît roadele pasiunii, dăruirii și ale unei pregătiri de înalt nivel profesional.

VICTOR RADULESCU ■

Început de dialog

La Institutul Național de Informare și Documentare există un sector numit „banca de date”. De acest sector răspunde inginerul Andrei Moșu. Odată, spune el, a fost invitat la o întîlnire în care urma să se discute probleme privind calitatea. Erau prezenți, spune Andrei Moșu, responsabilii comisiilor inginerilor și tehnicienilor din oraș. Iar întîlnirea a avut loc chiar într-una din întreprinderile orașului. Numele orașului: Călărași.

„Fiind acolo atîția oameni implicați în această problemă atît de importantă a informării tehnice, am vrut să deschid un dialog cu ei, să vedem ce-ar fi de făcut și cum am putea colabora mai bine. N-am reușit. Dar este și informarea, am zis, tot o problemă privind calitatea, și cum noi trebuie să facem produse competitive, iar competitivitatea se stabilește prin comparație cu alte produse, se pune întrebarea cum reușim să cunoaștem ce fel de produse fac alții. Am spus chiar așa: eu v-aș întreba cum reușiți dumneavoastră să cunoașteți nivelul mondial al produselor similare cu cele pe care le produceți? După ce-a trecut puțin timp, un tînăr a zis: din presă și din emisiunile de la radio și televiziune. E o cale, am zis, e ceva, însă mass-media nu poate vorbi despre toate produsele, ea nu se poate transforma într-un catalog de produse industriale, prin urmare ar fi necesară o opțiune mai concretă. Apoi mi-au spus că ei nu pot să se informeze pentru că bibliotecara nu știe ce le trebuie lor. Am răspuns că nu e drept să lase informarea doar pe seama bibliotecarei și că ea trebuie ajută, la urma urmei, pentru că este un singur om și nu are cum să știe singură necesitățile de informare ale tuturor, mai cu seamă dacă avem în vedere că într-o întreprindere numărul oamenilor cu profesii diferite poate să fie destul de mare”.

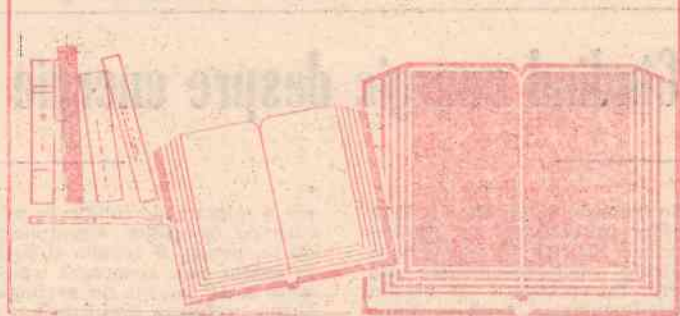
De fapt, spune inginerul Andrei Moșu, problema în discuție este aceea a „băncilor de date pe produs”. Cel puțin pentru produsele reprezentative, cu care o întreprindere încearcă

să se impună pe piața internă sau externă, alcătuirea acestor bănci de date este obligatorie. Ele ar urma să plece de la faptul că la noi, să zicem, se fabrică arbori cotiți în 5 întreprinderi, să cuprindă gama lor, performanțele lor, ofelurile din care sînt făcute și tehnologiile cu care sînt realizate aceste produse, dar trebuie să cuprindă și datele corespunzătoare ale produselor din aceeași categorie, fabricate în alte țări. „Asta era și este de făcut, spune inginerul Andrei Moșu, ca în aceste bănci de date să fie adunate informații despre produsele similare din toată lumea. Însă unii iau lucrurile cam simplist, în felul următor: trimitem scrisori la I.N.I.D. și institutul o să ne dea nouă bănci de date pentru toate produsele din țară și din lume. Ar fi fost bine să putem să facem treaba asta, dar din păcate nu putem, între altele și pentru că ea ar depăși capacitatea fizică de muncă a oamenilor noștri. Există însă întreprinderi care au înțeles că asta e o datorie în primul rînd a lor. Au desemnat un număr de oameni care au venit și au lucrat aici, unde noi i-am ajutat cu ce s-a putut, apoi au fost și la O.S.I.M. — fiindcă e necesară o informație integrată — și în felul acesta și-au făcut bănci de date pe produs cu ajutorul cărora ele pot să știe pe ce teren stau atunci cînd deschid vorba despre calitatea și competitivitatea produselor proprii. Au procedat așa mai multe unități economice, foarte înimoși ne-au apărut cei din Satu Mare și Botoșani, de exemplu, însă numele celor pe care ar trebui să-i amintim aici este destul de mare”.

Mai este însă o problemă: dacă în multe locuri s-a înțeles că efortul de alcătuire a unor bănci de date pe produs merită să fie făcut, numărul celor care se străduiesc să-și tîină la zi aceste bănci de date este, deocamdată, destul de mic. În această privință, prin seriozitatea cu care-și mentine la zi nivelul de informație tehnică, o frumoasă excepție — demnă de urmat — este Centrala de medicamente.

D. CONSTANTINESCU ■

VITRINA CĂRȚILOR

Fără de tine

Sortit să-ți sorb mai mult lumina decit chiar singele să-mi sorb
Fără de tine, Mamă țară, aș fi nefericit și orb.
Trupul mi-ar fi străin și rece în jurul meu dacă n-ai fi,
mireasa tinereții mele și-a celor care vor veni.
Tu vii din început de lume ca un fior etern vibrind
și fiilor le-ai fost lumină, leagăn și miere și mormint.
În dedesubtul brazdei tale oase albind în străluciri
sustin în calmă înclăștare vatra străbunelor iubiri.
Ne porți istoria săpată într-un răboj de mii de ani
țară de sine stătătoare și nespusă de dușmani.
Ne-ai învățat aceeași limbă pe care o cântăm și azi
sub veșnicia fără moarte a munților păziți de brazi.
Ca o pecete de lumină e forma ta în univers
și numele ți-e șoaptă lină din începutul unui vers.

MIRCEA MICU ■

Adevărul suprem

Născut în mai, ca florile de măr,
cînd spumegă, prin ramuri, primăvara,
Partidul e supremul adevăr
pe care l-a descoperit, prin veacuri, Țara.

Nu-n vorbe fără sensuri l-am aflat
ci-n jertfele de anonimi eroi,
în singele ce-a curs îmbelșugat
și-a incolțit, ca să rodească-n noi.

Puternic azi, mai tînăr ca oricînd
și tînăr și-n milenii care vine,
il văd, cu Țara, n-Comunism urcînd,
scriind Istoria cu litere aldine

și fericindu-ne pe toți și pe acei
care ne-or fi urmașii legitimi,
de-aceia-mi arde steagu-i în condei
și e cîrmaciul marilor mulțimi.

ION IANCU LEFTER ■

Cronica literară

de Romul Munteanu

Experiment

Innoirea romanului românesc din ultimul deceniu, mai ales, a început printr-o explozie a tradiției de tip balzacian, extinzându-se în cele din urmă și asupra prozei de adîncime de factură dostoevskiană. Radicalizarea acestei tradiții a venit din rîndurile textualiștilor, direcție literară ce însumează scriitori de proveniență foarte diferită. Nu este vorba de o simplă schimbare de direcție prin raportare la anumite virfuri ale prozei clasice (Balzac), omnișciențe sau moderne (Dostoievski, Proust, V. Woolf). Așa au procedat neoromancierii francezi schimbînd intriga cu o logică evidentă de tip causal, caracterele prestabilite și corpul de idei integrat în textura romanescă. Să nu uităm că și noul roman francez se declară a fi realist, revoluția literară pe care o anunță înscriindu-se sub semnul autenticității. Pornind de la o astfel de motivație, intriga se dezagreghează și se opacizează, spațiul devine labirintic și abstract, narațiunea este înlocuită printr-o descripție dezantropomorfizată, evenimentele mari sînt descompuse în detalii reclamate de domnia micului fapt adevărat, iar limbajul, atunci cînd nu descrie un univers reificat, se transformă într-o suită de monologuri despărțite adeseori de subiectul emițător. Convertită într-un puzzle intriga-anchetă presupune un cititor capabil să dezlege agentul unor fapte enigmatice (crime).

Am rememorat aceste aspecte ale „revoluției” literare provocate de noul roman francez pentru a putea aprecia mai exact specificul noului roman românesc. Evident că nu este vorba de clișee preluate, ci de procedee radicalizate și de altele abandonate. Strategia literară a scriitorului român vizează însă și unele modele mai îndepărtate, oferite de proza lui Faulkner și J. Joyce și Dostoievski, Camil Petrescu și Anton Holban. Prozatorii de la Tirgoviste din prima generație a noului roman românesc au fost niște blînzi deschizători de drumuri. Mai tîrziu, radicalizarea procedeelelor devine din ce în ce mai puternică. În acest traseu, Marin Mincu a avut și el rolul unui inițiator, amestecul de genuri literare într-un complex arhitectural fiind practicat de el destul de timpuriu.

Trebuie să mărturisim că am făcut această lungă digresiune pentru a ajunge la experimentul literar realizat de Nicolae Iliescu în romanul său **Dus-intors** (Cartea Românească, 1977). Spre deosebire de alți neoromancieri români contemporani, Nicolae Iliescu face notabile eforturi să fie clar și amuzant. Unele capitole ale cărții sale se încheie cu axiome și concluzii, ordonate pe puncte. Ferindu-se de opacizarea neoromancierilor francezi, scriitorul român oferă tot felul de chei ale romanului său, nucleele de intrigă fiind mereu sincopate de intenții teoretice cu un evident caracter programatic, enunțate uneori într-un stil ironic. Temător față de sine, autorul simte nevoia să se explice total măcar la sfîrșit. „Ei bine, ce nume îi dăm personajului nostru? — Păi, să-i zicem Nicolae Iliescu. — Excelent. Că-ar fi ca titlul romanului să repete acest nume? — Ar merge, zău, e o idee bună. Dar ce-ai spune de un titlu ca acesta... Mantica, sau... sau, mai bine **Dus-intors**. — **Dus-intors**? Hm, nu-i chiar atît de rău. **Dus-intors**. Da, corect.” Indicațiile autorului nu se opresc însă aici. Ultimele explicații trimit spre finalul romanului, conceput ca o mirabilă operă colectivă. „Deci epilogul romanului scris de Horia Obrașcu și Irimie Ionescu. El ar fi trebuit citit imediat după secțiunea cu poezii. Dar ce titlu îi dăm epilogului? — Nici unul. — Perfect. — Hai să-l scriem. Zis și făcut.”

Acesta este în general modul în care Nicolae Iliescu introduce explicația auctorială în cadrul unui nucleu epic întrerupt, terminat sau în curs de a se face. Fiindcă, orice s-ar spune, tex-

tualismul din romanul **Dus-intors** este grefat pe poetică, procedeu de altfel frecvent întîlnit la neoromancierii români.

Conversațiile autorului cu cititorii nu sînt deci strînse într-un singur capitol al cărții. Dimpotrivă, ele sînt diseminate pe tot parcursul romanului. Scriitorul își anunță intențiile literare la fel cum ar preveni că mîncă bors cu friptură, că este o fire sociabilă, că iubește, posedă anumite calități etc. De altfel, de ce să nu spunem de pe acum că în vreme ce mulți neoromancieri sînt extrem de plicticoși, Nicolae Iliescu face notabile eforturi să fie hazos. În acest scop, el nu face economie de nici un mijloc, oricît de facil ar fi acesta, multe din dialogurile sale semănînd cu improvizațiile clovnilor de circ.

Revenind la mărturisirile auctoriale, strecurate între mici glume golănești, autorul dă naștere „șoricelului” său teoretic născut de un munte literar neexistenț. Ideile „fundamentale” deced însă repede în sloganuri hilare. Reținem doar unele exemple. „Scriitorul trebuie, pentru a scăpa de nebulă unei vieți normale, să stea mereu la masa de scris.” Și-apoi dintr-o dată planul se inversează. „Scriitorul trebuie să imprumute o puzderie de figuri anonime, trebuie să colinde bibliotecile, cafenelele, circurile, hipodromurile, ulițele și străzile, uzinele și cîmpurile, trebuie să se frămînte în aristocrația bulevardelor largi și a meselor la ore fixe.”

Mai radical decît mulți dintre contemporanii săi, Nicolae Iliescu descompune intriga în paliere relativ autonome. **Prima** novelă subterană este o relatare autobiografică cu notații succinate tipice unui raport. **A doua** novelă exemplară este o proiecție simplă a modului cum își vedeau părinții fiul. **A treia** novelă extraordinară însumează impresiile soției despre faimosul N.I. După secțiunea de poezii, autorul scrie o **Încheiere sau Telescică**, deplasînd accentul pe exotica societate didactico-medicală-agronomico-administrativă din Guguieni.

Pretențiile inovatoare ale cititorului sînt răsplătite cu prisosință. Tehnica oglinzilor paralele de relevare a personajului central, familia, prietenii, secreția lîrică, micile aventuri ale nave-tiștilor, viața școlară, documente autentice (extemporale), scurte scene erotice între adulți și adolescenți, lacrimi, decepții etc. etc.

Scriitorul care mărturisește ce gîndește și simte, „coase” vorbele pe care „tocmai le citiți acum”. Așa că mostrele ce pot fi extrase din romanul său sînt extrem de variate. Ajuns acasă, el mărturisește: „Am strănutat, am tușit, mi-am suflat nasul”. După reflecția „moartea dacă nu există”, aflăm că „m-a durut apoi stomacul”. Văzută mai de departe, frumoasa profesoară Oliva „își scoate o batistă albă și-și suflă evident nasul”. Cercetată în gură de medic, Oliva are „infecție stafilococică a comisurii bucale.” Tandrețea ironică a scriitorului se revărsă doar asupra elevilor Aftene Costel și Virginica, respinși la admitere, ca și asupra cuplului format dintre-un diriginte și Ofelia Cotoarabă.

În numele autenticului, a rosturilor scriitorului privit ca un „antemergător cultural”, totul este permis, începînd cu hazoasele extemporale despre profesorul ideal și pînă la poeziile lui N.I. Secțiunea de poezii nu presupune îndelungate căutări, fiindcă toate sînt la fel de hilare. „Pe alei nimeni nu purta niagara în păr. / Răspîntiile — în mușchi stringîndu-se de atîtea ploi — / își desfășeau cămășile / Ochii florentini trăind îndelunga cenușă / (Peisaj de bălăie). Delirul de sorginte suprarealistă este total. Scriitorul și-a ratat romanul pe toate planurile. Și dacă neoromancierii au în general un stil supraviețuit, Nicolae Iliescu are stingăci de expresie pe măsura gîndirii sale de clovn românesc.

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

„E pluribus unum”

Trebuie să recunoaștem că, la fel de dificil — dacă nu imposibil — cum este să fii „prien-cu-toată-lumea”, este să semnalezi o lucrare de specialitate într-o modalitate care să nu-i mire pe specialiști, dar nici să nu-i îndepărteze pe necunoscători. Deci, semnalăm publicului larg apariția unei lucrări de specialitate care merită să fie consultată și de nespecialiști. Ea este o adevărată călătorie în universul lingvistic al limbilor romanice de azi. Au fost descrise călătorii în diverse zone: de la cele spre centrul Pămîntului ori spre alte planete, pînă la călătorii în corpul uman. Sînt suficiente de multe persoane care călătoresc cu imaginația citind o carte sau privind o hartă. Ele fac parte din categoria celor pentru care paradisul este, ca și pentru Lawrence al Arabiei, „atunci cînd stau într-un fotoliu și citesc o carte”. Această constatare, privind plăcerea lecturii în general, se adresează și celor care trăiesc satisfacția tăcută a călătoriei prin carte. În cazul de față în cuprinsul celor nouă limbi romanice în aflarea „unității în diversitate”. Ceea ce a vrut să anticipeze și sensul, voit **livresc**, al sintagmei latine din

fruntea acestor rînduri. Volumul pe care îl semnalăm se intitulă „Vocabularul reprezentativ al limbilor romanice”, apărut sub egida Universității din București și a Institutului de Lingvistică la Editura Științifică și Enciclopedică, avînd drept autor un colectiv coordonat de dr. docent Marius Sala, apreciat romanist și pe plan internațional. Fără a intra în prea multe detalii să menționăm că lucrarea este o premărie editorială mondială în domeniu. Față de precedentele lucrări comparate de romanistică și care aveau în vedere criteriul istoric și originea elementelor constitutive ale vocabularului, lucrarea de față reprezintă un pas înainte. Ea selectează un nucleu de 2.000—3.000 de cuvinte pe baza a trei criterii unitare și consecvent aplicate: frecvența, puterea de derivare și bogăția semantică. Lucrarea propune, în locul vechiului „fond principal de cuvinte”, noțiunea de „vocabular reprezentativ” care are avantajul obiectivității științifice. Cartea oferă, prin criteriile aplicate și listele obținute, instrumente comune și un limbaj comun viitoarelor cercetări de lingvistică romanică. Prezentă apariție editorială are, în primul rînd, o utilitate științifică. Nu trebuie neglijat însă nici scopul ei practic. Dincolo de datele statistice — liste, tabele și cifre ce întruchipează spiritul de certi-

tudine, ordine și disciplină a unei armate în mijlocul unui popor de cuvinte — și de comentariile lingvistice, lucrarea este deosebit de utilă celor care vor să-și îmbogățească niște cunoștințe deja dobîndite în vreuna din limbile romanice studiate, celor interesați de problemele de istorie a limbii, inclusiv a limbii române, și de etimologie. După aproape două mîi de ani romanitatea ia cunoștință la modul obiectiv de diferențierile și asemănările — intuite dintotdeauna — care îi alcătuiesc specificul. Și aceasta datorită identificării, prin metode științifice, a vocabularului reprezentativ. Prin analiza comparată s-a reușit conturarea proporțiilor dintre moștenirea latină și creația proprie fiecărei limbi romanice în parte. Interesante sînt și constatările privind structurile morfologice și etimologice, limbile romanice diferind mai mult etimologic decît morfologic. Desigur, autorii au avut suficiente dificultăți de înfruntat și opțiuni de depășit pînă la materializarea vocabularului reprezentativ al celor nouă limbi romanice. În economie prezentăm semnalări, ținînd cont de economia de timp și înțelegere a cititorilor noștri, merită să cităm memorabila comparație a acad. Ion Coteanu: „vocabularul ar putea fi asemuit cu o nebuloasă, a cărei materie se

rarifică în mod constant de la centru la margine. Densitatea din ce în ce mai scăzută, neavînd praguri, nu se micșorează dintr-o dată”. De acum înainte, și este meritul acestei lucrări de pionierat, „nebuloasă” are o coerență obiectivă denumită vocabularul reprezentativ. Să anticipăm întîlnirea siglei acestei lucrări în bibliografiile viitoare de romanistică din țară și din străinătate.

ADRIAN MITIȘ ■

Pentru sericicultori

În țara noastră cultivarea dudului și creșterea viermelor de mătase sînt atestate documentar din secolul al XV-lea. Cu toate acestea sericicultura s-a constituit ca ramură de producție abia după 1974, an în care la indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., a fost elaborat programul de dezvoltare a sericiculturii pe perioada 1974—1993.

Alături de viermele de mătase al dudului (*Bombyx mori*), principalul producător al celei mai valoroase fibre naturale în R.S. România, se mai cresc, din 1912 și, respectiv, 1966, două spe-

cii semisălbaticie — viermele de mătase al stejarului (*Antheraea pernyi*) și al ricinului (*Phyllosamia ricini*) — toate trei speciile originare, asemenea dudului, din Asia.

Datorită condițiilor prielnice de creștere a dudului, ricinului și stejarului, din zona de cîmpie pînă în cea colinară și de-oarece cultivarea unor pămînturi cu aceste plante este una dintre cele mai bune căi de rentabilizare a lor, în prezent sericicultura se practică pe tot cuprinsul țării, atît în ferme specializate cît și în unități sil-

vice, școli și gospodăriile populației.

Valorificarea maximă a potențialului productiv al celor aproximativ 40 de soiuri de dud și peste 30 de rase de *Bombyx mori* este posibilă numai apli-

SEMNAL

● La Ed. Eminescu, prozatorul Tudor Octavian publică romanul **Sortii iubirii** alături de puținii prozatori români de prestigiu care și înscriu numele în seria ultimelor apariții ale popularității colective „Romanul de dragoste”, serie ce numără autori de rezonanță ai literaturii universale ca Thomas Hardy, Claude Spaak, Luigi Pirandello sau Henri de Régnier.

Dincolo de purul hazard al inițiativelor editoriale, această contextualizare poate pune în evidență realitatea că temele mari ale destinului uman sînt din ce în ce mai greu de abordat frontal în literatură datorită uzurii retorice a formulelor literare. Prozatorul Tudor Octavian atacă romanul de mai mari dimensiuni după ce și-a exersat stilul pe parcelele stricte ale prozei scurte astfel încît actuala sa carte vine cu o construcție impecabilă, farmecul stilului său constînd în filigranarea paginii pînă la precizia celei mai subtile nuanțe expresive, ajungînd la concentrarea aforismului sau a paradoxului din structurile grafice ale lui Escher — toate aceste rafinamente stilistice neîmpiedicînd sentimentul și desfășurarea naturalului afectiv să curgă cu forța și claritatea de sens a semnelor care le posedă. Romanul **Sortii iubirii** este o carte ce satisface atît gusturile unui lector specializat cît și ale unui cititor comun, performanță obținută de obicei doar la deplina maturitate și constiință de sine și care-l situează pe Tudor Octavian în rîndul prozatorilor remarcabili ai literaturii române contemporane.

● În prestigioasă serie **Poezii contemporani**, care a antologat pînă acum 14 dintre cei mai reprezentativi poeți afirmați cu precădere după Eliberare, Ed. Eminescu înscrie o nouă apariție. E vorba de recentul volum **Poezii** al polivalentei artiste Margareta Sterian care a traversat spectaculosul spațiu al avangardei plastice și poetice mondiale ca dezvoltarea unei lucide și singuratic constiințe. Poezia înmănușează un eșantion reprezentativ

din volumele sale anterioare publicate, începînd din 1945, ca să se încheie cu 21 de inedite scrise în perioada 1986-87. Portretul pe care criticul Eugen Simion i-l schițează în prefața antologiei seamănă extrem de mult cu tablourile Margaretei Sterian; o discreție totală face ca din biografia sa artistică să nu rămînă la suprafață decît virtutea luminosă, încercat de cosmicitate, al trecerii sale în culoare și cuvînt: „Esential în poezia ei mi se pare sentimentul matinalității, în pictura ei preponderent este, aș zice, sentimentul metamorfozei”. Un bogat capitol de referințe critice semnat de nume prestigioase ale culturii române, încheie această antologie care atrage atenția publicului larg asupra operei artistice a unuia dintre destinele de seamă ale poeziei române contemporane.

● Spirit extrem de mobil, poetul Valeriu Bărgău scoate la Ed. Facla, după o succesiune consecventă de versuri și reportaje, a unsprezecea sa carte, romanul **Semne particulare**. În

mod surprinzător, între formula poeziei și cea a prozei sale există o distanță suficient de marcată ca să facă verosimilă presupunerea unei coexistențe pasnice în aceeași constiință a mai multor identități estetice. **Semne particulare** este un roman solid care descoperă laboratorul unei realități proaspete dedesubtul căreia se pregătesc marile sensuri afirmative ale umanității de azi și de mâine. Dar mai presus de miza romanescă în sine, prin consecvența cu care Valeriu Bărgău prospectează planuri atît de diverse ale contemporaneității, prin mijloace literare atît de diverse, el se plasează în categoria creatorilor tineri înzestrați cu o constiință artistică triangulară, poetică, epică, critică, tinzînd spre o polivalență care pare a fi însuși sensul viitorului nostru artistic.

● A doua carte a lui George Cusnarencu, **Tangoul memoriei**, Ed. „Albatros”, întărește rîndurile noii generații de prozatori afirmați după 1980 cu un roman care împinge căutările prozei tinere pînă la limitele literalității, ridicînd totodată semne fertile de întrebare asupra evo-

lutivei în continuare a genului. **Tangoul memoriei** este o ambițioasă tentativă de globalitate, un holomer (după spusa lui Noica) prin care identitatea omului contemporan (și a prozei contemporane) tinde spre organicitatea întregului initial. Dincolo de senzația de carusel cosmic realizat prin escaladarea tuturor limitelor între genuri și specii, între imaginar și real, prospectime căutării surprinde nu atît intruparea destinului in-

tr-un personaj sau altul cît mai ales procesualitatea lui vie, logică dinamică, a viului universal, după cum ne avertizează autorul însuși: „Vreau să iubesc tot ce mișcă pe această planetă, de la prima celulă care s-a divizat în Oceanul Planetar, pînă la memoria pastilei de siliciu. Dar în același timp, doresc ca fiecare să mă iubească intens, cu ardore. În afara acestei ecuații nimic nu poate dăinui”.

● Din prefața semnată de Alex Ștefănescu la antologia de debut lansată de Editura Eminescu, 13 poeți, aflăm că volumul care reprezintă opțiunea juriului celei de-a IV-a ediții a Concursului de debut a editurii înmănușează principalele direcții ale liricii noastre actuale. Chiar dacă gustul prefătorului mizează doar pe poezii Octavian Berindei, Paul Androne, Claudiu Bazalt și Vasile Mărar, antologia, include în general nume afirmate deja în presa noastră literară cum ar fi dramaturgul Claudiu Iordache, perseverentul Theodor Purice sau vigurosul poet Petru Dunca, lor alăturîndu-li-se și ceilalți cîștigători ai buletinului de identitate literară, Diana Barbu, Gh. Dinică, Liliana Grădinaru, Ioana Părvulescu, Văla Popovici și Ion Rușet, oameni de diverse profesii de pe tot cuprinsul țării implicați într-o poezie viguroasă, angajată în abordarea marilor teme ale contemporaneității. Simplită faptul că au fost selectați dintr-un raft cu sute de manuscrise reprezintă o victorie, sperăm, mai mult a literaturii române de mîine decît una strict personală.

ION ZUBAȘCU

Convorbiri fără adiționale

— Stimate dr. Gh. Păun, sinteti, împreună cu dr. Gh. Fețeanu, coordonator al unei apariții editoriale care a suscitat un mare interes. Este vorba de **CARTEA JOCURILOR**. Ce se vrea, de fapt, această lucrare?

— Bineînțeles, nu mă voi referi la joc la modul general. Discuția ar putea să nu se termine niciodată. Pe de o parte, literatura în legătură cu acest subiect (văzută de filozofi, psihologi, pedagogi, sociologi, matematicieni, informaticieni) este imensă. Pe de altă parte, „totul este joc, nimic nu este joc”, de pînă de împrejurări (a se vedea o interesantă dezbateră pe această temă într-un număr recent — dedicat aproape în întregime jocului ca mijloc educativ — al revistei **Perspectives**, editată de UNESCO). În plus, lucrarea conține o serie de referiri „strategice” la jocuri (articole „dinspre” filozofie și psihologie semnate de M. Dumitru, respectiv C. Mamali, dinspre inteligența artificială — autor S. Marcus, precum și numeroase citate). Personal cred pur și simplu că oamenii au o „genă a jocului” mai vizibilă sau mai puțin vizibilă, de la individ la individ, dar prezentă la fiecare, menită, la nivel de specie, să contribuie la dezvoltarea unor atribute definitorii ale omului: gîndirea, capacitatea de analiză și derizie, anticipare, evaluare de situații complexe etc. Trăim, probabil, o perioadă de activare a acestei gene, favorizată, evident, de progresul tehnologic, informațional, de posibilitățile de comunicare — vezi frenesia cu care se inventează, se fabrică, se răspîndesc, se analizează și, desigur, se folosesc jocurile în ultimul secol.

În acest context **Cartea jocurilor** este cea mai firească apariție editorială, tipărită, la fel de firesc, sub egida celui mai

profesionalizat dintre producătorii noștri de jocuri, Recoop. O carte-almanah care s-a dorit cuprinzătoare, variată, unitară cît se poate, tehnică, dedicată în primul rînd „amatorului profesionist” de jocuri. Nu un almanah de „vacanță” ci unul de „bibliotecă”. Incununat cu un roman mai neobișnuit, adaptîndu-se însă perfect temei, al cunoscutului scriitor japonez Yasunari Kawabata. În ce măsură lucrarea și-a atins obiectivele rămîne să aprecieze cititorul. Oportunitatea ei a fost însă pe deplin validată de succesul de librărie.

De altfel, bibliografia română a jocurilor nu este prea bogată, deși există destul de mulți autori — potențiali sau actuali — de asemenea lucrări, deși există o nevoie evidentă de cărți de jocuri, de matematici distractive, de probleme de perspicacitate. Ar putea „funcționa” chiar și o publicație periodică de profil; revista **Rebus** acoperă domeniul cuvintelor încrucișate și al enigmatice, almanahul **Planeta sah** acoperă universul eșichierului. Mai sînt însă atîtea jocuri diferite, atîtea genuri de probleme. Dincolo de GO, sau Scrabble ar putea fi enumerate zeci de titluri interesante, unele disponibile și în magazinele noastre. **Cartea jocurilor**, a încercat să se refere la cît mai multe dintre aceste „alte jocuri”, fără a le putea epuiza, deoarece domeniul este practic infinit. Ca jocuri, în primul rînd, dar și ca puncte de vedere posibile, dinspre care universul ludic poate fi prezentat, interpretat, evaluat, analizat, valorificat. În acest sens, lucrarea a dorit să arate că se poate, dar și să propună un anumit etalon pentru lucrările viitoare similare, rămîind pentru acestea obligatoriu de a depăși, desigur, prezența apariției.

GEORGE ARION

Magazin istoric nr. 5 / 1988

Din sumar: Revoluția de la 1848 și semnificația ei istorică ● Treptele unității și independenței României ● Poporul întreg răspunde la chemarea țării — studiu inedit de Silviu Dragomir ● Pronunțamentul de la Blaj ● Mărturie din surse germane: 23-31 august 1944 „Am fost dezarmați și capturați de trupele române” ● Documente și imagini inedite despre una din primele manufacturi românești — postăvăria de la Chiperesti, înființată în 1796 de Grigore III Ghica ● „Din vremea lui Cuza” — însemnările generalului Th. C. Văcărescu ● Viața zilnică la

români în secolele XVIII-XIX ● 1686. Solii Siamului la Paris ● Constantin Dobrescu-Argeș — luptător pentru emanciparea țărînimii în secolul trecut ● Pe urmele strămoșilor ● Victor Place — arheolog ● Viceamiralul V.V. Grigoriev și publicistul istoric american Cornelius Ryan despre ofensiva asupra capitalei naziste ● 1929 — 1937. De la un crăh burser la altul ● În București, acum 50 de ani ● Litoralul — un veac de istorie turistică — Johann Joachim Winckelmann sau aventura arheologiei ● Confesiunea unui procuror de la Nürnberg.

● Cartea de știință ● Cartea de filosofie ● Cartea de istorie ● Cartea de reportaj ●

cînd cele mai noi cunoștințe despre cultura dudului și creșterea viermilor de mătase.

„Sericultură practică”, carte apărută la acest început de sezon sericicol la Editura Ceres, semnată de Natalia Cetățeanu, Ana Brăslă, Alexandra Matei, Dumitru Dogaru și Stela Șerbănescu, specialiști de la Stațiunea centrală de producție și cercetări pentru sericultură — București, oferă sericultorilor astfel de informații.

Prin întreg conținutul său, cartea are un pronunțat caracter aplicativ. Aceasta reiese în primul rînd din structurarea ei pe două teme principale: tehnologia creșterii și exploatarea dudului (140 pp.) și tehnologia creșterii și înmulțirii viermilor de mătase (353 pp.).

Dintre problemele de ordin teoretic sînt tratate foarte concis numai acelea care prezintă importanță pentru practica sericicolă cum ar fi: descrierea stadiilor de dezvoltare (ou, larvă, crisalidă, fluture), desfășurarea în timp a ciclului evolutiv, comportamentul larvelor în timpul „somnului” și îngoșării, bazele fiziologice ale năpîrlirii și diapauzei, etc.

Cu mențiunea că sericultorii practicieni au în această carte un valoros îndrumător, ale căruia recomandări trebuie aplicate integral și foarte strict, ne permitem să facem cîteva sub-

linieri ale conținutului său.

Cu toate că în unitățile specializate se cresc serii succesive de viermi de mătase, de primăvară pînă toamna, cea mai importantă creștere este cea de primăvară, începută în momentul apariției primelor 3-5 frunzulițe de dud. Această serie asigură 70% din producția de mătase. În acest sezon frunzele sînt cel mai ușor digerabile, datorită conținutului scăzut în celuloză și săruri minerale și au un procent corespunzător în apă și proteine, sursa proteinelor mătăsii. Totodată condițiile de microclimat din spațiile de creștere pentru larvele de vîrstă a IV-a și a V-a se asigură în mod natural.

Pentru a se asigura desfășurarea dezvoltării larvare în timp minim, hrana trebuie să corespundă calitativ și cantitativ, asigurîndu-se și noaptea, deoarece mai ales viermii de rîcin, în absența frunzei părăsesc paturile de creștere. Desfășurarea stadiului larvar în timpul cel mai scurt este unul dintre cele mai importante deziderate în sericultură deoarece aceasta înseamnă de regulă și producția maximă de gogoși cu însușiri tehnologice foarte bune.

O atenție deosebită trebuie acordată și îngoșării, atît în ce privește factorii de mediu cît și materialele de îngoșare. Gogoșile se recoltează la 6-7

zile de la îngoșarea în masă a larvelor. La Bombyx mori lungimea medie a firului de mătase dintr-o gogoșă este de 1000 m.

De asemenea de mare importanță este și menținerea unui regim foarte sever de igienă, atît al spațiilor de creștere și inventarului sericicol cît și al personalului implicat în creșterea viermilor de mătase. În acest sens, dezinsecțiile încăperilor cu formalin 3% și sodă caustică 2% fac parte dintre principalele măsuri profilactice. Nerespectarea normelor de igienă duce la declansarea unor boli infecto-contagioase cum este flășeria care în numai cîteva zile cauzează moartea întregului efectiv de larve.

În final am mai adăuga faptul că, valoarea acestei lucrări ca instrument de lucru este sporită și de cele 56 de tabele sintetice, precum și de un cuprins detaliat care echivalează cu un index tematic destul de amănunțit.

Răspunzînd unor imperative de ordin practic, cartea se constituie într-un factor care va contribui la progresul sericulturii, al cărei produs, mătasea naturală, este neegalat de fibrele sintetice și de neînlocuit în industria textilă, electrotehnică, aeronautică și medicină.

PANTE GHERGHEL

Cultul operei de seamă

Înfăptuirile de mare ambiție au darul de a da un înțeles superior lucrurilor de rînd din viața noastră. Totul trebuie privit cu alți ochi, chiar și anii ce nu păreau să anunțe asemenea năzuinți. Ivirea unei opere deosebite, nașterea unui monument la care au a se referi de acum înainte generații întregi semnifică, în biografia unui artist, preocupări de strategie creatoare.

Ideea aceasta stă în deschiderea cărții **Marinei Preutu** dedicată operei soților **Gabriela Manole-Adoc** și **Gheorghe Adoc**, autori Monumentului Independenței, dezvelit la Iași în 1979: „Uneori o lucrare, o singură lucrare, poate deschide o perspectivă neașteptată, profund edificatoare spre întreaga existență a creatorului ei. Privind-o e ca și cum ai contempla o integrată construcție de sine dobîndită, nu arareori cu trudă și încredere”.

În studiul său, publicat la „Meridiane”, **Marina Preutu** e interesată să pună în evidență acele trăsături din opera anterioară ce se constituie drept filoare și care, în circumstanțe favorizante, au dovedit o moti-

vație sufletească și complexă și profundă: lirismul portretelor și al sculpturilor cu funcție ambientală semnate de Gabriela Manole-Adoc și dragostea arzătoare pentru obștii, nevoia pămîntasă de a reține un sens din tot trăitul la Gheorghe Adoc.

Adevărul este că discreția — reclamată ca fapt de caracter pentru atelierul soților Adoc de **Marina Preutu** — devine un principiu al acumulărilor esențiale. Cine cunoaște mai îndeaproape pe cei doi artiști are în cîntarea să descopere doi oameni de cultură ferm orientați și, dintre sculptorii noștri, pe cei mai învățați iubitori de istorie națională. O viață, în aparență ordonată și de o pilduitoare civilizație a relațiilor, se vedește a fi controlată de unele pasiuni de colecționar de-a dreptul patetice: soții Adoc s-au înconjurat de cărți, gravuri, obiecte de artă populară și veche ce semnifică intens în cuprinsul ideii de independență, de definire spirituală.

„Documentarea” pentru realizarea ansamblului monumental de la Iași are loc pe parcursul întregii vieți, e însăși rațiunea intelectualității atelierului soților Adoc. Astfel că monografia **Marinei Preutu** își justifică alcătuirea din interiorul creației analizate.

TUDOR OCTAVIAN

Partidul — stegar al libertății noastre

An de an, în a 3-a zi a lunii mai, poporul român aniversază un eveniment istoric ce s-a dovedit, odată cu trecerea timpului, a avea o importanță deosebită. Atunci, în urmă cu 67 de ani, circa 90 de delegați trimiși în capitală de organizațiile Partidului Socialist din întreaga țară se întruneau în sala redacției ziarului „Socialismul” din str. Academiei pentru a hotărî în legătură cu drumul pe care trebuia să-l urmeze mișcarea muncitorească. Și se venise cu mandate ferme, în cea mai mare parte a lor, de a se da naștere unui partid cu adevărat revoluționar, unui partid care să călăuzească pașii clasei muncitoare, al altor categorii de oameni ai muncii pe făgașul unor confruntări de clasă menite a le aduce o nouă condiție de existență: de a face în așa fel încât într-o perspectivă de timp nu prea îndepărtată pe pământul României să se poată edifica o societate nouă, o societate a dreptății și demnității. Și aceasta cu atât mai mult cu cât, așa cum se consemna într-unul din rapoartele pregătite pentru Congres și care fusese deja dat publicității, „societatea capitalistă în totalitatea ei a atins din punct de vedere material gradul [...] necesar nașterii unei noi societăți. Societatea actuală este coaptă pentru ca, intrând în faza revoluției politice socialiste, să ducă la bun sfârșit transformarea sa însoțită de conviețuire comunistă — un proces care se poate desfășura numai sub dictatura politică și socială a proletariatului”.

Ancorat în realitatea istorică românească, partidul clasei muncitoare acționase pentru rezolvarea, în sensul real al exigentelor progresului istoric, a tuturor problemelor care frământau conștiința politică a poporului român: de la necesitatea desăvârșirii unității naționale la aceea a rezolvării problemei agrare, a democratizării vieții politice sau cea a păcii și războiului; de la cerința impulsivității dezvoltării industriale la măsuri care să contribuie la usurarea condiției de existență a celor mulți și obișnuiți și, în ultimă instanță, la ascensiunea mai rapidă a poporului român pe scara progresului istoric.

Congresul însuși de întemeiere a Partidului Comunist Român a fost rezultatul obiectiv al procesului de dezvoltare generală a țării, după întâmpinarea actului care a marcat, la 1 Decembrie 1918, desăvârșirea statului național unitar român. A fost produsul nemijlocit al dezvoltării și ridicării pe un plan superior a luptei celor ce munceau ca urmare a adâncirii contradicțiilor dintre ei și burghezie pe fondul realităților postbelice existente. A fost, în ultimă instanță, expresia afirmării pregnante în viața politică și ideologică a țării a

clasei muncitoare și a partidului ei politic — Partidul Socialist din România. Nu numai atât, dar crearea Partidului Comunist Român a fost expresia nemijlocită a desfășurării unui profund și semnificativ proces de continuitate și înnoire a gândirii și practicii revoluționare a mișcării noastre muncitorești, de revedere și restructurare a ideilor programatice și a formelor de acțiune pentru transformarea revoluționară a societății într-o perspectivă mai apropiată în timp și în concordanță cu specificul istoric românesc. Chiar și un simplu apel al socialiștilor români de „stringere” a rîndurilor organizate ale celor animați de ideile luptei revoluționare, de emancipare socială și națională, lansat la începutul lunii noiembrie 1920, conchidea: „Teoria marxistă care ne călăuzește ne impune să cunoaștem, în rîndul dîntîi, împrejurările în care trăim, mediul țării noastre, solul în care trebuie să sîpăm și fiecare să așezăm temelia organizațiilor noastre. Să reclădim casa noastră pe o temelie de piatră masivă, ca nici furtunile să nu o clatine, nici suvoiele să nu o miste, nici cutremurele să nu o zdruncine”.

Or, clădirea unui asemenea edificiu în „interiorul” căruia libertatea socială și cea națională să formeze un tot, să fie atribute reale menite a favoriza împlinirea omului ca om putea să fie opera doar a clasei muncitoare și a maselor largi de oameni ai muncii sub conducerea unui partid politic apt a exprima cu fidelitate asemenea interese; a unui partid care, în noile condiții istorice, să exprime cu consecvență ideea revoluției sociale proletare, altfel spus, așa cum consemna un raport prezentat Congresului din mai 1921, „să cucerească puterea politică și economică din mina burgheziei, înlocuind-o prin statornicirea puterii dictaturii clasei muncitoare, singura în stare să redea adevărata libertate imensei majorități a poporului”.

În a patra zi a desfășurării lucrărilor sale, după ample și consistente dezbateri, Congresul din mai 1921 a hotărît transformarea Partidului Socialist din România în Partidul Comunist Român. De fapt hotărîrea Congresului nu făcea altceva decît să consfințească o transformare deja realizată, să pună de acord noua fizionomie politico-ideologică a partidului, o fizionomie deja existentă, cu denumirea de Partid Comunist. A fost, cu adevărat, o hotărîre istorică, fiindcă făcea P.C.R., așa cum a subliniat secretarul general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, „a marcat o etapă nouă, superioară, atât pe plan politic și ideologic, cît și organizatoric în mișcarea revoluționară din România...; a dat un nou și puternic avînt luptelor politice și sociale desfășurate de masele largi populare din țara noastră”.

Prin întreaga sa activitate, Partidul Comunist, ca forță politică a clasei muncitoare, a întregului popor român, ea exponează fidel al intereselor majore ale acestuia, a conferit noi valențe nu numai luptei revoluționare subsumate ideii de eucerie a libertății sociale, dar și susținerii intereselor naționale, în-

deosebi luptei pentru apărarea integrității teritoriale a țării, a independenței și suveranității naționale. Afirmîndu-se ca forță politică națională, exprimîndu-se în strînsă legătură cu sarcinile izvorite din misiunea istorică a clasei muncitoare, Partidul Comunist a acționat, implicit, pentru împlinirea unei misiuni naționale, a intruchipat conștiința limpede a necesității preluării de către proletariat a răspunderii față de soarta țării sale. Dintr-o asemenea perspectivă, comunistii români au legat în permanentă ideea menținerii și consolidării libertății naționale de lupta maselor împotriva „oricărei dependențe față de imperialismul străin”, tot așa cum, pentru atingerea aceluiași obiectiv, partidul a susținut necesitatea coordonării „luptei pentru adevărata libertate a României cu lupta proletariatului revoluționar”. În același scop, al îmbinării organice între interesele naționale și cele internaționale, Partidul Comunist Român a dus o permanentă luptă împotriva manifestărilor de naționalism, a desfășurat o largă și susținută activitate politico-ideologică de educare a maselor în spiritul adevăratului patriotism, pentru o înțelegere justă a relației dialectice dintre patriotism și internaționalism.

În lupta împotriva forțelor negre ale fascismului intern și extern comunistii s-au situat în prim planul acțiunii istorice care viza nemijlocit apărarea integrității teritoriale a țării, a independenței și suveranității naționale a poporului, o acțiune ce prin ea însăși însemna o contribuție la efortul general al popoarelor pentru respingerea pericolului grav al fascismului.

Pe firul luptei comunistilor în vederea apărării dreptului sacru al poporului român la independență, pentru păstrarea integrității teritoriale a țării un loc de-a dreptul proeminent, adevărat moment de culme al afirmării antifascismului românesc, a pus în evidență marea demonstrație revoluționară de la 1 Mai 1939 în organizarea și conducerea căreia un rol deosebit i-a revenit tînarului militant comunist Nicolae Ceaușescu avînd-o alături pe tîna Elena Petrescu (Ceaușescu). O demonstrație desfășurată sub lozinci ca **Vrem 8 ore de muncă! Oțrem mărirea salariilor! Trăiasă independența națională a țării! Să apărăm granițele împotriva agresorului hitlerist! Jos fascismul! Trăiasă pacea!** și care a relevat cu prisosință atât forța și capacitatea de acțiune a clasei muncitoare, cît și gîndirea vie, pătrunzătoare a Partidului Comunist, căruia i s-au alăturat, într-un autentic front comun de luptă, și partidele socialist și social-democrat. A fost o acțiune de anvergură națională despre care doi autori comunisti scriau într-unul din organele de presă ale timpului: „Dacă Arminde-nul anului acestuia a fost, ca-n-totdeauna, o sîrbătoare universală, sensul pe care noi l-am acordat a fost unul de unitate națională, de orientare și deplină afirmare a clasei muncitorești în corpul națiunii... Ziua aceasta a însemnat sîrbătorirea și legămîntul muncitorimii românești pentru apărarea și cimentarea unității și independenței naționale”.

Iar în anii dictaturii militaro-

fasciste, ai dominației Germaniei hitleriste și ai războiului, Partidul Comunist a fost forța politică cea mai lucidă a țării; a fost organizatorul și conducătorul rezistenței antihitleriste a poporului român; a fost artizanul strălucit al vastei coaliții de forțe politice din inițiativa căreia au putut fi declanșate evenimentele istorice din August 1944, ca început al revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă.

P.C.R., ca forță politică unică a clasei muncitoare, după Congresul din februarie 1948, a putut ridica pe o treaptă superi-

oară procesul revoluționar din țara noastră realizînd transformarea structurală a societății românești, edificînd cu poporul și pentru popor socialismul ca orînduire a libertății omului ca om. Un proces istoric a cărui desfășurare a cunoscut, prin hotărîrile Congresului al IX-lea, o treaptă calitativ superioară, partidul însuși, devenind nu doar o forță politică conducătoare a societății, ci un veritabil centru vital al întregii națiuni.

MARIN BADEA ■

Partidul — inima națiunii

Pentru noi, românii, Partidul, a cărui glorioasă întemeiere o sîrbătorim în fiecare an la 8 Mai, reprezintă astăzi forța socială și politică cea mai înaltă, tezaurul înțelepciunii noastre colective, trup din trupul clasei muncitoare, al țărînimii și intelectualității noastre. Opțiunile sale sînt propriile noastre opțiuni, întrunind crezul, voința și aspirațiile întregii națiuni. Și nimeni n-a definit mai concis și mai exact decît a făcut-o cel mai iubit fiu al poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, locul, mînera, virtuțile și rolul partidului comunistilor în viața României de azi: „Partidul reprezintă nucleul în jurul căruia gravitează întreaga societate și

de la care radiază energia și lumina ce pun în mișcare și asigură funcționarea întregului angrenaj al orînduirii socialiste. La rîndul său, partidul se regenerează continuu sub impulsul puternicelor fascicule de energie și lumina ce se îndreaptă continuu spre el din rîndul națiunii noastre socialiste. Putem spune că partidul comunist indeplineste rolul de centru vital al întregului nostru sistem social. Funcționarea normală a acestui centru reprezintă condiția sine qua non a dezvoltării continue a societății socialiste”.

Partidul Comunist Român este astăzi mai puternic ca oricînd, iar poporul român mai unit ca niciodată în jurul lui. În prezent, partidul cuprinde —

asa cum s-a arătat la recenta Plenară a Comitetului Central al P.C.R. — peste 3 700 000 de membri din care 55 la sută muncitori. 34 la sută din totalul membrilor de partid sînt femei.

Din această uriasă concentrație de elaborare științifică a măsurilor și soluțiilor necesare mersului înainte, partidul își exercită rolul de conducător în toate sferele vieții sociale, de la producția de bunuri materiale la activitatea ideologică-educativă, de la perfecționarea relațiilor sociale, la viața științifică, artistică și culturală în toate unitățile și colectivele de oameni ai muncii. Iată de ce conducătorul partidului și statului nostru a ținut să reamintească din nou, în cuprinsul cuvîntării roșite la Plenară din 28-29 martie a.c., necesitatea de a se recruta și promova în permanență cadre din rîndul celor mai buni activiști, cu o înaltă pregătire tehnico-profesională, dar și cu o temeinică pregătire politico-ideologică.

Inaugurînd marea deschidere spre cunoaștere și adevăr, exercitîndu-și vreme de aproape

sapte decenii misiunea sa istorică, Partidul Comunist Român se afirmă în lumea de azi ca o forță indestructibilă, el este privit și stimat pretutindeni, de către toți oamenii de bună credință, pentru promptitudinea, justetea și înțelepciunea politicii sale interne și internaționale. Un partid erou, în fruntea căruia poporul a ales în unanimitate pe cel mai strălucit exponent al voinței, aspirațiilor și intereselor sale legitime, tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul, bărbatul, comunistul de omenie și marele patriot dăruit trup și suflet, din fragedă tinerețe, cauzei socialismului și comunismului în țara noastră, în lumea contemporană. Un partid pe care îl urmărim neabătut, convinsi că în împlinirea grandiosului său program rezidă apropierea rivnitului viitor de aur al patriei noastre scumpe, România.

LIVIU TIMBUS ■

Independența — suma vieții noastre istorice

Dacă primăvara lui 1877 începuse cu ploii reci și inundații, pe plan politic și militar atmosfera se înfierbântase și un vânt de libertate își făcea tot mai simțită prezența atât la români, cât și a popoarele acuprite din sudul Dunării. Încă de la 26 aprilie unurile de la Calafat, răspunzând provocărilor otomane, trăgeau asupra Vidinului, iar la firșitul lunii, parlamentul de la București consemna „starea de răzbel” ce este creată României prin însuși guvernul otoman.

jungind la Oltenița, au cerut ofiterilor „să le dea voie să treacă Dunărea ca să se bată cu turcii”. Proclamarea independenței era discutată nu numai în ziarele românești, ci și în presa europeană. „Gazeta Transilvaniei” consemna, la 8 mai, că „independența statului român... este astăzi unul dintre cele mai principale obiecte ce se discută în toată presa europeană”.

La 9 mai 1877 ziua era senină iar Bucureștii cuprins de un mare entuziasm, prin toate cartierele se afluă vestea mult așteptată a proclamării independenței. Ziarul „Românul”, în articolul „București 9/21 florar”, relatează: „O mare zi, ea orice mare eveniment se simte în aer. Toți își zic: este ceva; toți simt în inima lor ceva care îi mișcă; un neastimpăr îi cuprinde” și, pornind spre eliderea parlamentului, se vor convinge că presimțirea nu-i înșelase. „Astăzi, mult înainte de ora deschiderii Camerei, toate tribunele erau înțesate de un public imens și nerăbdător. Multimea alertată de prin toate colțurile Capitalei, ne mai având loc în tribune, umplea curtea Mitropoliei”.

Din însărcinarea grupării liberal-radicală — și cu asentimentul miniștrilor — deputatul N. Flevia a adresat în Adunare o interpelare guvernului, menită să determine proclamarea oficială a independenței. M. Kogălniceanu, ministrul de externe, răspunzând, arată că prin motiunile din 29 și 30 aprilie s-a recunoscut că sintem „în stare de răzbel”, că sintem „delegați” de legăturile de suzeranitate față de Poarta otomană. Prin urmare „sintem independenți, suntem națiune de sine stătătoare”. În aplauzele publicului, M. Kogălniceanu accentua: „Așa dară, domnii deputați, nu am cea mai mică îndoielă și frică de a declara în fața reprezentățiunii naționale că noi suntem o națiune liberă și independentă”. Noi trebuie să dovedim că „avem conștiința misiunii noastre”, că sintem în stare să facem „sacrificii” pentru ca să păstrăm această țară și drepturile ei pentru copiii noștri, și această misiune, în momentele de față, este încredințată fraților și fiilor noștri care mor la hotare”. În încheiere preciza: „Vom să fim independenți, pentru că vom să trăim cu viața noastră proprie” iar guvernul „va face tot ce va fi cu putință ca starea noastră de stat independent și de sine stătător să fie recunoscută de Europa”. Camera a votat apoi o moțiune prin care „ia act că răzbelul între România și Turcia, cu ruperea legăturilor noastre cu Poarta și independența absolută a României au primit consacarea lor oficială”. În momentul când președintele Camerei, C. A. Rosetti, a anunțat că motiunea de independență a fost „primită cu unanimitate” afară de două abțineri „aplauze și strigăte entuziaste izbucniră peste tot” (consemnează presa). Tot atunci Senatul a votat o moțiune asemănătoare.

În aceeași zi, ca prime acte ale suveranității absolute a statului român, Adunarea deputaților a votat — la propunerea lui Mihail Kogălniceanu — înființarea ordinului „Steaua României” (cu cinci clase) cu care să se decoreze militarii și civilii ce se vor distinge în serviciul țării. De asemenea, printr-un proiect de lege s-a cerut ca tributul către Poartă să fie anulat, iar suma respectivă — de 914.000 lei — să fie destinată pentru înzestrarea armatei române.

Proclamarea independenței a fost primită cu mare bucurie de deputați, de mulțimea de bucureșteni ce aflau continuu în jurul Adunării și în general de românii de pretutindeni. Iată cum descria C. Bacalbasa manifestarea entuziastă din memorabila zi de 9 mai: „Marea mulțime care asistase la Camera, atât la tribunele publice, cât și în curte și pe dealul Mitropoliei la săvârșirea marelui act, se revarsă spre centrul Capitalei. Drapelele sunt abordate, valurile mulțimii străbat orasul, studenții manifestează cu cintece patriotice, se

auze răsunind „Destăpă-te române”. Și pînă tîrziu în noaptea poporul capitalei fericit petrece”. De la Unirea Principatelor, capitala țării nu mai avusese prilejul să cunoască o manifestare populară de o asemenea amploare. Corespondenții ziarelor străine și unii reprezentanți diplomatici acreditați pe lângă guvernul român au semnalat, de asemenea, manifestările populare de la București. Corespondentul lui „The New York Times”, de pildă, transmitea că „s-a adunat astfel tot Bucureștii în jurul Palatului legislativ pentru a fi martor la cea solemnitate”, iar consulul Statelor Unite raporta guvernului său că ziua de 9 mai „a fost marcată de un sincer entuziasm al oamenilor care au umplut străzile”. De altfel, manifestările au continuat și în ziua următoare pe principalele străzi bucureștene.

Vestea a trezit un puternic ecou în întreaga țară, manifestată de bucurie și adevărate au avut loc în toate județele. Sute de scrisori și telegrame de mulțumire și felicitare din partea autorităților locale și a numeroase grupuri de cetățeni au fost trimise guvernului, domnitorului și parlamentului pentru făurirea acestui mare act istoric. De la Craiova se anunța că proclamarea independenței „i-a înflăcărat pe toți”, de la Iași, prefectul transmitea că „un mare număr de locuitori” din oraș și județ au sărbătorit cu entuziasm „prima zi a independenței României”, de la Brăila se telegrafia că orașenii au manifestat „cu steaguri, torțe și muzici”, iar la Piatra Neamț, vestea cea mare a produs în toate clasele sociale „adevărate explozii de entuziasm și bucurie”. Referindu-se la importanța istorică a proclamării independenței, ziarul „Telegraful”, în articolul 10 mai, sublinia: „Ieri, s-a petrecut în capitala țării românești un fapt dorit de secole și care va fi înscris cu litere de aur în analele române. Ideea pentru care au luptat atîta domni patrioți și atîtea generații... s-a împlinit”. Presa română de peste Carpați a surprins evenimentul cu aceeași forță, considerându-l „moutatea cea mai importantă”, iar într-o declarație semnată de 300 bucoveneni și publicată în ziarul vienez „Der Osten” se scria: „Salutăm cu fratească cordialitate România liberă și independentă. Urmă glorie și izbîndă armelor sale”.

Pe plan militar, la 9 mai se încheia prelucrarea de către armata rusă a apărării liniei Dunării pe distanța Galați — Turnu Măgurele, armatei române revenindu-i porțiunea următoare, pînă la Tr. Severin. Tot în această zi — consemnează izvoarele — „turcii au încercat în trei rînduri”, începînd de la ora 7, să instaleze o baterie de artilerie pe malul drept al Dunării, în fața Islazului, dar tunarii români printr-un „foe viguros” și bine reglat le-au zădărnicit de fiecare dată planul, silindu-i să se împrăstie. Ziarele publică apoi o serie de informații referitoare la contribuțiile benevoale ale locuitorilor pentru trebuințele armatei. Se menționează că cetățenii din Rușii de Vede „prin contribuții spontane, au oferit toate cele trebuincioase la îndestularea escadronului călărașilor de Vlasca”; în capitală, un comitet constituit ad-hoc a făcut apel la tinerii comercianți să contribuie cu ceea ce le va permite mijloacele „în ajutorul bravei noastre armate”, iar la Craiova în fruntea listei de subscripție figurează Barbu Bălcescu (fratele revoluționarului pasoptist) care oferea 200 pîini, 60 vedre vin și un pachet scamă.

După cum se știe, lipsindu-i fondurile, guvernul a făcut apel la populație pentru a asigura echipamentul și aprovizionarea trupelor și pentru a procura armamentul modern necesar campaniei militare. Deziderat al întregului popor, astfel, românii de pretutindeni — în poșta frontierelor artificiale impuse de vitregia vremurilor — au contribuit, atât înainte cât și după 9 mai, prin trimiterile de fonduri și numeroase ofrande (cereale, vite, alimente și articole de îmbrăcăminte) la susținerea războiului.

Independența proclamată la 9 mai trebuia, firesc, apărată pe cîmpul de luptă, pentru a putea fi impusă forțelor militare otomane și apoi recunoscută și de către puterile europene. Guvernul român s-a oferit de la început pentru o cooperare militară cu armata rusă la sud de Dunăre; oferta a fost însă respinsă de guvernul tarist iar după înfrîngerile suferite la Plevna — în zilele de 8 și 18 iulie —, cooperarea a fost solicitată cu insistență, de data aceasta, atât de către marea duce Nicolae cit și de țarul Alexandru al II-lea, fiindu-le teamă de o eventuală invăluire din partea forțelor otomane. Pentru a echilibra situația frontului, armata română a trecut Dunărea și a luptat alături de trupele rusești, contribuind substanțial la încercuirea și capitularea Plevnei, la 28 noiembrie 1877. În această zi, a avut loc una din cele mai înverșunate și singeroase bătălii. Osman pasa, ajungînd la capătul resurselor — de subzistență și de muniții — își reorganizase încă din ajun armata în două esaloane, aproape a câte 25.000 de soldați fiecare, în vederea străpunerii blocadei Plevnei și deschiderii unui drum spre Sofia. În zorii acelei zile memorabile primul esalon turcesc, care trecuse apa Vidului în timpul nopții, pornește un atac furibund asupra pozițiilor rusești la vest de Dolni Etropol, izbutind să ocupe prima linie cu toate fortificațiile și tunurile din ea. Are loc apoi o înclăstare crîncenă, inclusiv corp la corp, între turci și apărătorii celei de a doua linii rusești (sprijinți de unele rezerve) care reușesc să oprească înaintarea forțelor otomane. Pe la orele 10.30 au început să sosesc ajutoarele de la celelalte sectoare ale încercuirii, inclusiv o brigadă din Divizia a 4-a română; acestea atacă pe turci din față și din flancuri. Ca să poată trece mai departe ț-ar fi trebuit lui Osman pasa, în acel moment critic, noi forțe, dar al doilea esalon — ce fusese hotărît să-l urmeze pe primul, după două ore — nu-i putea veni în ajutor, căci fusese atacat și imobilizat pe dreapta Vidului de trupele aliate și în primul rînd de cele românești.

În timp ce primul esalon turcesc lupta cu disperare să-și croiască drum printre grenaadierii ruși, trupele românești, conduse de locotenent-colonelul I. Cotrut, care în noaptea spre 28 noiembrie fusese de gardă în tranșeele din fața Grivei 2, observînd retragerea turcilor, ocupă această redută. Apoi, la ordinul col. M. Cerchez, întreaga Divizie a 2-a română pornește în urmărirea inamicului, hărțindu-l. La chemarea populației bulgare din Plevna, pe la orele 9.30, un batalion din Regimentul 6 infanterie a fost trimis să ocupe Plevna spre a zădărnici o eventuală revenire a grupării turcești în locurile fortificate. Referindu-se la această acțiune rapidă a armatei noastre „Journal de Saint Petersburg” scria, la 1 decembrie 1877: „Primele trupe intrate în Plevna sint acelea ale Diviziei a 2-a române, care dădura cea dintîi lovitură turcilor”. Unități combinate din Diviziile a 2-a și a 3-a române, după o luptă de circa 2 ore, au cucerit, apoi, puternicele redute de la Opanez și împrejurimile acestora, obligînd ariergarda turcescă să se predea. Fapt ce a dat posibilitatea trupelor române să atace din spate și din flancuri esalonul al doilea otoman și să-l împiedice a veni în ajutorul esalonului „de rup-tură”, tocmai în momentul critic, cînd era respins cu mari pierderi, de diviziile rusești de peste riul Vid. Istoricul militar german Victor von Strenz scria că „turcii atacați din patru părți trebuiau să facă front peste tot. Lupta încinsă era sălbatică, disperată. De repeta-te ori turcii au încercat, făcînd front către Plevna, să se întoarcă, dar în zadar... Rușii și românii înaintau fără a putea fi opriri, sub protecția focului a mai mult de 300 de tunuri. Sub grîndina proiectilelor, trupele turcești se mișcau alandala... Era ultima zvîrcolire a unei invălmășeli de oameni în dezordine în care căzuseră mii de

morți. La 12.30, de partea turcescă se ridică — între Opanez și Gorni Etropol — steagul alb de predare către învingător”. În adevăr, în amiaza zilei, Divizia a 2-a română, continuîndu-și înaintarea, ajunsese la podul de piatră de peste Vid, unde — după cum relatează T. C. Văcărescu, participant la eveniment — „un ofiter superior turcesc se prezintă înaintea colonelului Cerchez și-i spune că Osman pasa cere a-i vorbi”. Comandantul Diviziei a 2-a, însoțit de colonelii Arion, Berindei, Vlădescu și alți ofițeri, se duseră imediat la o căsuță sărăcăcioasă din apropiere unde găsi pe mușinul otoman „șezînd pe o ladă golită de cartuse, cu piciorul rînit descăltat și întins, iar bătrînul doctor Hassib bey... cerceta cu băgare de seamă rana asupra căreia aplica un pansament... Suferința morală, mai mult decît durerea fizică, era întipărită pe fata lui Osman”. Acesta dorea să afle de la colonelul Cerchez „condițiunile sub care este primită predarea sa și a armatei sale”. Si altele izvoare consemnează că Osman a declarat în fața colonelului că se consideră „prizonier împreună cu armata sa” și conțea pe „mărinimia învingătorilor”. Oricum, capitularea s-a făcut după legile războiului și ale onoarei militare.

Colaborarea militară româno-rusă și eroismul ostașilor celor două armate au dus, așadar, la această memorabilă victorie de la Plevna care a grăbit și usurat considerabil sfîrșitul războiului. La 5 decembrie 1877, marele duce Nicolae, subliniînd aportul armatei noastre, preciza: „Rezultatele strălucite care s-au dobîndit la Plevna sint datorate în mare parte cooperățiunii bravei armate române”. Referindu-se la același eveniment, ziarul belgian „Le bien publique” scria: „Românii s-au purtat cu vitejie, ei au avut o importantă contribuție la încercuirea Plevnei și la înfrîngerea lui Osman pasa, care a hotărît rezultatul campaniei”, iar istoricul turc T. Yilmaz Öztuna sublinia, de asemenea, că „Fără armata română inamicul nu ar fi putut cîștiga bătălia de la Plevna”.

Căderea Plevnei a umplut de bucurie inimile tuturor românilor. La București, în seara zilei de 28 noiembrie, au avut loc manifestatii și iluminatii puternice, populația mergînd să felicite pe primul ministru I. C. Brătianu și pe președintele Camerei, C. A. Rosetti, care le-a atras atenția că după căderea „Plevnei externe”, românii trebuie să-și continue lupta pentru a cuceri și „Plevna internă”, a libertăților democratice. La Craiova, mulțimea a manifestat pe străzi, cu muzica în frunte, cu steaguri și torțe, pînă noaptea tîrziu. La Iași, Brașov, Blaj și în alte orase au avut loc, de asemenea, manifestatii spontane și iluminatii feerice în timpul nopții. „Gazeta Transilvaniei” relatea, la 1 decembrie, cu vădită satisfacție: „Peste tot rostogolul pămîntului, unde ajung sîmele telegrafice, s-a răspîndit marea veste că Plevna a căzut... În tot locul, unde bate o inimă românească, va aduce numai bucuria și veselie, căci a căzut prin concursul valoroaselor brațe ale ostirii române”. De altfel, în Transilvania și Bucovina, biruința de la Plevna — relatea un marter ocular — „stîrnise o bucurie atât de mare, încît pana omenească nu o putea scrie”. Mulți sperau că va urma curînd și cucerirea Plevnei transilvănene, întărîndu-și convingerea că „din România independentă... se va naște România mare”.

Victoria de la Plevna a arătat lumii întregi eroismul unui popor care-și dovedea și pe calea armelor vrednicia și dreptul la o viață independentă. O victorie devenită un simbol al voinței de libertate a poporului nostru ca și al virtuților lui militare probate de-a lungul veacurilor. Cum avea să scrie Mihail Eminescu „independența e suma vieții noastre istorice”.

Prof. dr. N. ADĂNILOAE

man”. Opinia publică din România: presa și armata cereau proclamarea independenței absolute a României.

La Iași, apare o broșură în care se arată că pentru români războiul a devenit „o condițiune de viață” și trebuie început pentru a ajuta și popoarele din Balcani „să-și rupă căsușile”. La București, căpitanul Gr. Bengescu a publicat, în ziua de 4 mai, Marșul anului 1877, cu versuri edificatoare pentru starea de spirit ce se instaurase: „Fala străbună iarăși invie / În fiecare piest de român, / Căci dînsu-n suflet și-a scris să fie / Liber și-n țară-i singur stăpîn”. Un grup de 53 de orașeni din Tirgoviste au trimis, o telegramă colonelului M. Cerchez — care se afla cu trupele la Calafat — pentru a îmbărbăta, pe el ca și pe fiecare „brav oștean”, să lupte curajos împotriva forțelor otomane. „Românul” relatea că soldații Regimentului 16 dorobanți, a-

Viorile noastre

După multă vreme, (deși interesul pentru muzica de cameră e mereu crescând în rândurile publicului), orchestra **București** a reapărut pe estrada Ateneului.

Întințat în anii în care după exemplul lui Casals, Oistrakh, Menuhin — Ion Voicu încerca să-și exerseze forțele în plan dirijoral, ansamblul a prezentat stagioni în șir sub conducerea lui Ion Voicu și mai tirziu a tinărului Mădălin Voicu, manifestări de maxim interes în țară și peste granițe. Neuitat de pildă pentru mine, un turneu al orchestrei în mai 1979 pe meleaguri italiene. Într-un program Bach, demonstram în Bergamo-ul lui Donizetti, Brescia lui Marcellino, Cremona lui Stradivarius, Torino-ul atitor prezențe internaționale, atotputernica unor tradiții enesce.

Simbătă seara, noile generații de melomani care și-au ocupat în ultimii ani locul la Ateneu, au reînălțat orchestra **București**, într-un program fundamental Bach-Mozart.

Wolfgang Amadeus a avut spirit, temeinice coordonate stilistice, iar unele pagini de Bach, duct curat și sigur, substanță și savoare.

M-am bucurat în concert că trecerea anilor i-a adus lui Mădălin Voicu credința că talentul nativ nu este suficient și fără căznă intelectuală, îndelungată experiență și reflecție permanentă, nu există act dirijoral.

Indiscutabil, punctul central al manifestării a fost marcat de momentul în care viorile lui Ion Voicu și Ștefan Ruha și-au unit vibrațiile în Dublul

concert de Johann Sebastian. În Ateneul în care Enescu ne chema mereu spre Bach, iar în urmă cu un sfert de veac Oistrakh și Menuhin au venit să-l omagieze pe George Georgescu cîntînd din Johann Sebastian, sublimul Concert în re minor are rădăcini, ecou, putere de germinare sufletească.

Generațiile de iubitori de artă crescute la Ateneu în anii postbelici, iubesc vioara datorită sunetelor încărcate în armonice, culori și suflet de virtuoz, ale lui Ion Voicu și Ștefan Ruha.

În veacul unor colosi ai arcului, Ion Voicu și Ștefan Ruha și-au păstrat personalitatea, au izbutit să treacă de la virtuozitatea dăruită de talentul natural la marea literatură romantică și contemporană. (și să ni-l amintim pe Ion Voicu în Prokofiev). În deceniile în care în constelațiile țării și ale lumii au apărut, anar, noi stele violonistice, Ion Voicu, Ștefan Ruha au individualități cuceri-toare, au har, „trec” rampa, pentru că rămîn mereu emoționali, stăpînînd armele sincerității și naturaleții pe care nici o școală nu le poate da.

„Oricît am face apologia lucidității —, spunea cîndva Carlo Zecchi —, artele nu pot trăi fără scintila aceea imprevizibilă care se cheamă inspirație”.

Un glissando e departe de rigoarea unui portativ al lui Bach. Faza bachiană are nevoie mereu de „căpăstru” antiromantic dar inspirația, căldura, bogăția sonorității, eliberarea de orice complicații, bucuria arderii în comun pe 8 corzi, au recompensat totul.

Ion Voicu — Ștefan Ruha viorile noastre, pentru că sînt istoria sufletului generațiilor noastre.

IOSIF SAVA

Plurivalența creatoare

ION VLASIU e mai mult decît un sculptor, mai mult decît un pictor, mai mult decît un scriitor. E o personalitate covârșitoare, un spirit creator inepuizabil. Din cînd în cînd năvălește peste sufletele noastre cu o mie de ipoteze artistice, de întrebări, de răspunsuri posibile. Dar de cele mai multe ori îmbracă mantaua pădurilor transilvane și tace retras în sine, de vorbă doar cu gîndurile unui cioplit în piatră și marmură, care știe că lucrul miînilor sale e mai tare decît toate cuvintele. Stă de vorbă cu lumea ritmurilor pe care cioplitul, în lemn o împodobesc cu case și porți, cu împrejurări susținute de stilpi înalți ce iau chipul duhurilor pămîntului și al strămoșilor îndepărtați. Stă de vorbă cu zurgăvilele ca de fresce sacre din hieratismul cărora ne vorbesc oameni aspri și tandri, mai ales tărâni și tărâncile, mai ales copiii care pornesc, cum a pornit

și Ion Vlasiu, dintr-un sat oarecare, să cucerească largul lumii și al universului.

Îl găsim adeseori pe Ion Vlasiu și în spațiul și timpul jurnalului sale, și în monumentele cu care a cîștit țara, de la cea emoționantă Poartă a Unirii ce străluce Cîmpia Libertății de la Blaj, pînă la chipul Luceafărului poeziei românești. Îl găsim în nenumărate și memorabile opere artistice, pe acest prodigios muncitor care este astăzi octogenarul Ion Vlasiu, dar și în toate proiectele lui pe care le înalță cu tenacitatea unui adevărat spirit al Renașterii, bîntuit de toate problemele și neliniștile zilei de față, ale omului și omenirii, echilibrat mereu de credința în destinul artei și culturii românești, al pămîntului generos în straturile căruia este înscrisă propria lui biografie.

ION BRAD

Muzică

Cu exuberanță juvenilă...

Recent, într-o constatare republicană a directorilor de teatre lirice, cerința de a se studia și genul operei în conservatoarele noastre, prin această înțelegîndu-se cîntul, jocul de scenă, proza — cu toate implicațiile ei, dicțiunea și impositația — a fost repetată în citeva rînduri. Și pe bună dreptate, zicem noi, intrucît un cîntăreț profesionist trebuie să cunoască nu numai modalitățile de a interpreta muzica de cameră sau opera, dar și tot ceea ce cuprinde arta vocală: de la lied și pînă la oratoriu, trecînd prin operetă și operă. Timpul de studiu, se pare, numărul mare al orelor destinate atitor altor discipline, faptul că toată secția de canto a Conservatorului „Ciprian Porumbescu” se bazează exclusiv pe sistemul de învățămînt seral — deci studenții aceștia sînt, obligatoriu și în producție — iată o sumă de probleme spinoase cu care se confruntă astăzi aceia care miine vor deveni primii soliști

ai teatrelor lirice românești; iar o cit mai atentă și competentă rezolvare a acestor probleme va duce, fără îndoială, la un salt calitativ și necesar artei noastre muzicale interpretative, în genere.

Dar, parcă pregătînd din vreme un răspuns în fața doleanțelor regizorale, Liliacul, celebra operetă a lui Johann Strauss, a irumput vesel în cea mai recentă premieră a conservatorului bucureștean; iar alergarea, scotom noi, a fost fericită, deoarece această capodoperă are destule contingente cu opera comică și, prin urmare, locul ei se află mai degrabă pe așele teatrelor de operă. Privind însă prin altă prismă, opul straussian ridică o problemă generală, de cînt și joc; aici, cîntăreții trebuie să parcurgă o arie întinsă a cunoștințelor, de la cîntecul simplu și pînă la arii de bravură, dramatice sau de coloratură; de la recitativul vorbit și pînă la un complet joc actoresc; de la o oarecare mișcare scenică, pînă la vals și ceardăș; de la farsa la dramatism, sau de la o veselie aparentă pînă la contaminarea publicului cu un haz de bună cuvîntă; suficiente argumente pentru ca oricine trece de acest dificil examen, să poată fi socotit drept un adevărat absolvent al Conservatorului.

Revenind la premiera amintită, să arătăm că protagoniștii

au provenit din toate clasele de canto al anilor IV și V; că ei s-au bucurat de un sprijin prețios al colegilor de la facultatea de instrumente, ce au alcătuit o orchestră minunată (poate redusă numeric, dar cu atît mai eficientă!) îndrumată și condusă cu pricepere de Aurel Niculescu; că și colegii lor de la muzicologie și pedagogie și compoziție au fost prezenți pe scenă, formînd corul „Gaudeamus”, dirijînd de Gh. Oprea; și că regizorul Anghel Ionescu Arbore s-a străduit cît a putut, cu încăpătînarea și măiestria recunoscută, să realizeze un spectacol de o cit mai înaltă tinută artistică, ceea ce i-a reușit într-o bună măsură, în aceasta avînd însă un colaborator important, pe tenorul Cristian Mihăilescu, solist al Operei Române din București, care — interpretînd rolul lui Gabriel von Eisenstein — s-a dovedit un excelent actor-cîntăreț, constituînd (chiar și pentru aceia care îl cunosc bine), o veritabilă surpriză, demonstrînd existența unor resurse nebanuite: jocul de scenă, inteligibilitatea dicțiunii și impositația ei, frazarea muzicală, ca și acoperirea partiturii vocale prin diferite modalități tehnice.

Liliacul prezentat în sala din Știrbei Vodă a excelat prin două caracteristici principale: pofta de a juca și credibilitatea

tinereții; iar lingă acestea s-au alăturat, firesc, însușirile native ale vocilor, tehnica dobîndită în anii de studenție, muzicalitatea și înțelegerea rolului respectiv. Astfel, Mioara Manea s-a intrupat într-o reală Rosalindă; suavitatea sa și ușorul tremolo al timbrului de soprană au servit-o în cantilene, dar aculele atacate în prea mare forță au deservit-o; oricum, prin tot ce a realizat, ea poate apare cu succes pe orice scenă de operetă. La rîndul ei, Roxandra Donose a constituit un plăcut travesti al prințului Orlovski; vocea catifelată s-a mulat de minune pe registrul mediu i-ar adăuga o calitate în plus. Doctorul Falke a fost bine creionat de Nicolae Raiciu, ca de altfel și Frank, de către Sever Barnea; ei sînt posesori ai unor voci plăcute și penetrante, sînt muzicali, dar parcă am cerci lui Raiciu mai multă trăire scenică. Mihnea Lamatie ne-a oferit un veritabil Froch, rol de actor în care tinărul cîntă-

reț s-a simțit ca la el acasă; iar Blind și Ida și-au aflat corespondenții potriviți în Dorin Mara și Adriana Urechescu. L-am lăsat la urmă, intenționat, pe Alexandru Badea, interpretul rolului Alfred. Cînd, în urmă cu mai mult timp, l-am ascultat prima dată, am avut convingerea că seriozitatea sa, calitatea glasului de tenor — o rară avis, astăzi — și muzicalitatea deosebită îl vor conduce către o frumoasă carieră. Din păcate, însă, iată că și-a făcut apariția și neglijența; cîntatul sub ton, în prima arie; rostirea recitativelor cu o dicțiune necontrolată, indevăjuns; o ușoară infatuare scenică; iată citeva fapte ce ar putea fi trecute cu vederea unui profesionist care se apropie de vîrsta pensiei, nu însă unui tinăr aflat la început de carieră; deoarece Alexandru Badea are tot ce îi trebuie pentru a fi un artist în adevăratul înțeles al noțiunii.

Liliacul prezentat de Conservatorului „Ciprian Porumbescu” a strălucit, în primul rînd prin tinerețe. Și, nimic nu e mai frumos pe scenă, ca și în viață, decît exuberanța juvenilă împletită cu înțelepciunea!

CLAUDIU NEGULESCU

Către public

Este bine cunoscut faptul că dezvoltarea artei scenice în direcția sporirii expresivității și a capacității de contact cu publicul a impus o școală originală a spectacolului românesc. O școală în cadrul căreia s-au afirmat adevărate personalități artistice, individualități distincte, atît în regie, cit și în scenografie și interpretare. De la „re-teatralizarea teatrului” (prin-te ai cărei autori cred că mă număr, și eu, și care a însemnat o reacție la realismul scenic confundat nu o dată cu naturalismul) pînă la etapa pe care o parcurgem astăzi, și anume realizarea unei sinteze între teatralitate și realism, conceput de această dată ca o atitudine estetică specifică, după părerea mea, întregii noastre culturi, regia și-a urmat propriul ei itinerar. Iar scena românească a evoluat, sub aspect regizoral, mai ales în direcția îmbogățirii acestei tradiții clasice prin relevarea unor noi modalități de expresie, prin reorganizarea spațiului scenic, prin reconsiderarea mișcării și prin fantezie. Totul, cu scopul de a comunica în forme artistice accesibile și expresive ideile majore ale teatrului, semnificațiile

HOREA POPESCU

Forța imaginilor

Sînt un regizor provenit din rîndul operatorilor, un om care se exprimă mai ușor prin imagini decît prin cuvinte și care crede efectiv în această forță a imaginii. În filmul **Luchian** am avut o scurtă secvență care povestește în imagini e cu totul altceva decît aceeași secvență relatată în cuvinte: Luchian bolnav rătăcește prin pădure. În drum descoperă o legătură de chei pierdute. Rămîne o clipă cu cheile în mînă. Multe chei într-o legătură. Constată că nu-i sînt de folos și le aruncă. Mai tirziu dă de un zid. Un obstacol de-a lungul căruia descoperă, spre bucuria lui, o poartă. Dar poarta e închisă. Dacă ar fi avut cheile, poate s-ar fi potrivit una dintre ele să o deschidă. Am încercat să povestesc exact acest lucru în imagini dar am constatat că nimeni nu-și mai amintea de chei în clipa cînd Luchian ajungea la zid, deci legătură între ele și poartă nu mai funcționa. Secvența a plăcut în schimb tocmai prin misterul ei și prin neliniștea pe care o aducea.

Imaginea are o putere extraordinară și poate

că noi sîntem abia la începutul acestui drum care e civilizația imaginii. Deși există la ora actuală un abuz de imagine, cred că forța limbajului și puterea ei de convingere se află abia la început. Sînt convins că vom avea în această direcție mari surprize. În istoria cinematografului m-a surprins întotdeauna un lucru: după ce Lumière a făcut primele sale filme, **Sosirea trenului în gară** și **Grădinarul stropit**, cam un an sau doi, pînă la apariția lui Méliès, toți au repetat filmele lui Lumière neputînd să iasă din șablon. Méliès era scamator, iluzionist, om de circ și după ce a intrat în cinematograful cu această lume a lui, citiva ani a fost ca o capcană: toată lumea îl imita. A trebuit să vină un pompier american care habar n-avea despre ceilalți doi, să facă un film despre stingerea unui incendiu ca să se nască astfel primul film de acțiune gradată. Azi s-ar putea să ne aflăm tot într-o astfel de capcană, de proporții ceva mai mari. Pragul sonorului, a fost un scandal imens și totuși a fost trecut. Mă gîndesc că azi o mulțime de copii cresc cu video, cu televizor, cu limbajul familiar al imaginilor și această generație va recepta cu siguranță totul altfel decît noi.

Cred înaintea de toate că filmul trebuie să aibă o idee morală fermă, însă bine ascunsă în interiorul epicității lui, să nu fie ostentativă ci să constituie mobilul, sau dinăuntru. Idealul meu e să fac filme care să se exprime prin forța proprie a imaginilor nu prin cuvinte, filme de actualitate foarte bune și foarte românești.

NICOLAE MĂRGINEANU

atelier literar

Ion Ardelean

Cantoreanu Dan — Stințești, Botoșani. Semnele promițătoare pentru care v-am invitat să reveniți în „Atelier” au rămas pe loc. Mai mult, pare-se că e un regres. Sint din ce în ce mai palide și e bine să mai așteptați.

Ene Geta — Călărași. Repetăm: nu ne ocupăm de proză.

Diana Călin — Rimnicu-Vilcea. „Ca orice tânăr aspirant la glorie literară... aștept atât părerea dumneavoastră cu privire la cele patru poezii (6) cit și staturile pe care mi le veți da, cu rugămintea de a-mi fi comunicate pe (la) adresa indicată pe plic”. Dacă dispuneți de timp, așteptați cit doriți, noi nu stăm de vorbă cu nimeni în afara „Atelierului”.

Sturza Ovidiu — Hunedoara. Există lăutari care cîntă „după ureche” și o fac foarte bine, fiindcă au ureche muzicală. Dumneavoastră nu aveți nimic al dumneavoastră, amestecați poet după poet, cu o lipsă de respect și jenă puțin văzută. Nu mai trimiteți.

Buta Robert — Constanța. Prietenul dumneavoastră nu poate influența în nici un fel computerul, care rămâne intransigent și vă spune că e bine, dacă poezia trimisă e și prima pe care o scrieți, să fie și ultima. Așa că, baftă la examene!

Georgeta Dușu — București. Pentru publicarea lucrării traduse din H. G. Henderson — dedicată

poeziei japoneze — adresați-vă unei edituri, singura care vă poate ajuta.

Nair Pic (Ciprian) — București. Plicul acela nu s-a rătăcit, cum vă mîngiați dumneavoastră cu o astfel de situație. Computerul nu a găsit nimic de reținut în el, după cum nici în plicul de acum nu a dat peste minuni demne de a fi reproduse.

Ion Ardelean — Cluj-Napoca. Sinteti aproape de mal, dar păreți prea sigur de dumneavoastră și s-ar putea să. **Epistola** e supraaglomerată de sensuri vegheate (cam de la distanță) de Lucian Blaga; **Privind portretul unui copil** nu se rotunjește în nici un fel. Poate doar **Colț de rai** e un text mai implinit, dar în final suferă de declarativ. Reveniți mai încolo.

Nicodim Neagu — Brașov. Computerul rămâne nedumerit: ori temele pe care le tratați vă obligă unui limbaj de pe vremea modernistilor, ori limbajul, imprumutat din respectiva perioadă, vă leagă de aceste teme. Încercați să renunțați la una din două. Virtuți aveți suficiente și, sintem siguri, ne vom mai auzi.

Arcăleian Marin — Bistrița. Rămîneți în lumea baladei, dar fără să copiați structurile ei. Alt univers nu vă stă la îndemînă. Dovedă **De ce nu vii**, unde, sub directă înrîurire eminesciană, spuneți numai banalități: „De cite ori nu am trecut / prin fața porții tale /

nădăduind căci (că!) o să-mi iese / măcar o clipă-n cale”. Dacă ați fi ocolit poarta, v-ați fi putut închipui că a ieșit și, mai mult ca sigur, ați fi reușit un text poetic mai frumos.

Liliana Manea — Slobozia. „Ceva speranțe” sint, dar împlinirea lor pare de durată, iar dumneavoastră sinteti foarte grăbită. Reveniți, dacă nu puteți altfel, dar cit mai tirziu posibil.

Cornel Popovici — Iași. Dincolo de o oarecare îndeminare în minuirea cuvintelor, și mai rar a unor stări apropiate poeziei, nu am dat peste nimic demn de reținut. Sinteti coplesit de o tristețe falsă (e bine să fie falsă!) și vă stingeti singur orice lumină, sufind pînă și în lampa de neon. Nu, poate chiar nu-i bine să vă pierdeți timpul.

Crisovan Maria-Iuliana — Lăpușnic. E loc pentru mai bine: se pare că ați citit mult, dar foarte la intimplare și graba cu care vă roștiți vă face să nu fiți atenți nici la organizarea interioară a unui text, nici la alegerea cuvintelor. Sinteti ca un riu fără matcă. Mai reușite. **Pașii destinului** și **Înălțime**. Nu strică dacă vă întoarceți la o mai aplicată lectură a poeziei bune.

Carmen Genția — Oradea. Cu noțiunile de matematică și chimie pe care vreți să le transferați poeziei nu veți reuși mare lucru. Există puțini jucători de sah care pot juca fără tablă și fără piese. Nu faceți parte din

categoria lor: dincolo de citeva poeme scrise de Minulescu parcă n-ați deschis niciodată o carte de poezie.

Oancea Florin — Sibiu. Poemele trimise conțin semnele (vagi) ale unei împliniri (posibile) poetice. Deocamdată, lipsa de spontaneitate a determinat computerul să nu rețină nimic.

Borcea Laurențiu — Galați. E vorba, într-adevăr, de o pierdere de timp. Cu excepția unui singur text (**Gelozie**), pe care, din ce în ce mai disciplinat, vi-l sotește Minulescu, nu spuneti decît banalități.

Mai trimiteți: Hanga Ovidiu — Arad; **Pop Carmen Rodica** — Satu Mare; **Fenix** — Tirgu Mureș; **Trandafir Simpetru** — Făurei, Brăila.

Deocamdată nu: Tănase Nicolae — Neamț; **Eva Carima** — București; **Dusa Gheorghe** — Vălenii de Munte; **Emil Trajan** — Pitești; **Adrian Biscă** — Buzău; **Dusescu Stefan** — Zărnești; **C. L. Sasa** — București; **Moldoveanu Luminița** — Vaslui; **Doru Popescu** — Rimnicu Vilcea; **Iliescu Cornel** — București; **Achitei Daniela** — Vadu Moldovei, Suceava; **Cornea Lidia** — Ulmeni, Maramureș; **Szokotinski Gherghina Teodora** — Minis, Arad; **Alexandru Ioana** — Bacău; **Matcău Ovidiu** — Buzău; **Eugen Lazăr** — Pecica, Arad; **Cranta Ali** — Turnu-Măgurele; **Ina Petrisor** — Tirgoviste; **Serban Marian C** — Sibiu; **Cus-triu Ana** — Suceava; **Zubascu Ioan N** — Timisoara; **Filote Mirela** — Galați; **Teodorescu Lilianna** — Mehedinti; **Scărlătoiu Mirela** — București.

Nu vă pierdeți timpul: **Tudor Nicolae** — Medias; **Murzea Cristian** — Dumbrăveni, Sibiu; **Gh. Niclescu** — Uricani.

DARIE NOVACEANU ■

Cosasii

Cu fulgerele coaselor curbate
De cite ori stîrnese lucerna-n zori,
Coboară-n luncă păsările toate
Din frunze să le cînte tuturor.
Își potrivește soarele degrabă
Ceasornicul de aur fără gres,
Iar luna pleacă să se culce-n iarbă
Ca fluturii în poale de cireși.
Dorm duse și lăcustele spre seară
În leagăne de rouă și pelin;
Doar ei, din cer, cu coasele de pară
Adună-n elăi carate de senin.
Doar caii-n vîrf de deal ca și harbuji
Scot capete cu ochi ca de smarald
Și ploile cad în genunchi ca minji
Cerindu-le din pumni aurul cald!

Braconier

Săgeată-n vînt, din eringul de răchită,
Țîșnește ciuta ce o așteptam;
Deasupra mea pădurea ametea
Repetă risul glonțului infam.
În palme-amurgul trist îmi dezghioacă
Flori roșii ca pe-o ramură de spin;
Azi strigătul de cuc îmi pare toacă
Și cîntecul privighetorii plins.
Izvorul fuge despiciind în două
Reci pietre înecîndu-se în tău
Și ca un foc de vreascuri luna nouă
Îmi fumegă în ochi păreri de rău.
Pădurea, care nu mai e pădure,
În brațe mi se stringe ca un ține.
Sub pași, cărarea-i limbă de secure;
Azi mure mari de pe obraji mînîne.
Și calc mai singur decît cerbu-n seară
Pe clopotele frunzelor, de ceară...

Din dor de-acasă

Mă prinde noaptea deseori pe stradă
Ducînd de coamă mielul lunii blind
Să tundă părinteasca mea ogradă
De pletele trifoiului bolind.
Din fugă iau tramvaiul și pe scară
Mă protăpesc ca-n seaua unui cal;
Tot burgul e al meu și maci de pară
String ca din lunca satului natal.
Nu-mi pasă dacă-mi rid vecinii-n față
Și mă privesc ca pe-un păstor tehu
Care își poartă săleile-n brațe
Și-n buzunare finul de pe grui.
De partea mea-i plăcerea și surpriza
Cînd toți sub cer de vară diafan
Ies în balcon să-i soarbă nopții briza
Și să-mi admire mielul năzdrăvan.
Zimbeste-n tînda zării părintește
Bunica stele dărîcînd pe vînt,
Iar eu ascult cum pin-la mine crește
Din dor de-acasă iarba fluierînd!

ION CRAIOVA ■

Teatru

Patetismul bine temperat

Riscul oricărei scrieri literare avînd drept subiect istoria (eroica ei) este supralicitarea patetismului. Cu atît mai mult este primejdîuită piesa de teatru, menită a fi rostită cu tot fastul în fața publicului cel mai adesea dispus chiar la o asemenea reacție. De aceea dramaturgia este plină de producții care, chiar dacă au avut vreun ecou la momentul premierelor, au intrat apoi în desuetudine (mai cu seamă după ce motivația lor istorică s-a banalizat, de regulă prin rezolvare favorabilă). Piesa lui Dan Tărchilă dedicată figurii istorice a lui **Vasile Lucaciu** (cu acest titlu) nu se ferește de această capcană apelînd aproape integral la discursul oratoric, la formula teatrului statuar. Spectacolul în premieră absolută ce a avut loc în urmă cu exact un deceniu, tot pe scena Teatrului Dramatic Baia Mare a nemulțumit tocmai din această pricină. Realizarea recentă a aceluiași teatru, sub bagheta lui Ion Ieremia (regizor care a fost distins de către A.T.M., în urma unei activități din ce în ce mai apreciate pe diferite scene din țară) ține cont cu strictețe de această experiență și reușește în primul rînd să tempereze patetica inevitabilă a textului. Esențialmente regizorul a transferat fastul și grandoarea din teritoriul frazelor în cel al atmosferei, al simbolurilor majore. Mai întîi se impune decorul, semnat tot de Ion Ieremia, economic, dar nu zgîrcit. Alternanța bine manevrată între o suspendată și uriașă pajură bicefală și o statornică poartă maramureșeană (ce prin rotire cu 180 de grade devine timplică de altar ardeleanesc) semnifică puternic, substituindu-se eficace tonalităților retorice de la nivelul personajelor. În același sens sint organizate citeva imagini de grup, pe acorduri discret patriotice, care punctează profund cele citeva momente biografice care-l

caracterizează pe eroul central. La fel sint susținute scenele de cupluri (Vasile Lucaciu — soție, Vasile Lucaciu — tată, Vasile Lucaciu — temnicer, Vasile Lucaciu — Badea Cîrțan etc.), obținîndu-se logic o unitate de stil între grup, cuplu și personajul central. Toți ceilalți actori contribuie la crearea stării de emoție în jurul celui din centrul acțiunii, acesta din urmă nemaifiind nevoit să-și exagereze prezența pentru a-și dovedi înălțimea spirituală și însemnătatea istorică. Se ajunge astfel la un spectacol de subliniere puternică a sensurilor și nu la unul de explozie verbalistă, servit foarte atent de întepreți. Dan Aștilean, perfect distribuit în rolul lui Vasile Lucaciu, de-oarece îi corespunde și ca ținută exterioară, face încă o dată dovada talentului său. Deși se află la începutul carierei, se dovedește matur și exact, ponderat și expresiv prin mijloace minime. Este bine susținut de la fel de tinăra și inspirată Cerasela Stan (în rolul soției, Paulina), care știe să-și conducă personajul de la sensibilitatea și spaima feminină de la început, la fermitatea și demnitatea din final. În aceeași notă demnă este construit personajul tatălui eroului (Radu Dumitru), cu calm și durere reținută. Badea Cîrțan, în interpretarea experimentatului Vasile Constantinescu este mai patetic decît alte personaje. ceea ce deja atrage atenția asupra riscurilor amintite. Cu tonuri firești, autentice se exorimă Antoniu Paul (Todor), Gheorghe Lazarovici (Deținutul), Victor Mușeteanu (Paznicul). Nu sint de neglijat nici rolurile episodice interpretate de Marius Olteanu, Ștefan Mares și Lucian Prodan, pentru că fiecare a fost prevăzut de regie și a îndeplinit ca atare punctele de sprijin ale structurii generale a spectacolului. Ion Ieremia a urmărit și a realizat exemplar o demonstrație strînsă pe seama adevărului istoric din timpul mișcării memorandiste. A lucrat prin evidențe emoționale și nu prin expresii retorice excesive și a reușit o argumentație de mare bun simț, care a fost în măsură să impună publicului

● participare intensă.

VALENTIN TAȘCU ■

O expoziție de artă decorativă este fără doar și poate un spectacol în sine, o lecție deschisă despre frumos, culoare, bun gust, funcționalitate și eleganță. Iar dacă ne vom referi, așa cum o vom face în rîndurile de mai jos, la o expoziție de vestimentație, calitățile lecției despre care vorbeam vor da nota însăși a expoziției. Cele cinci artiste plastice care expun la **Căminul Artei** (parter) o suită de obiecte ce țin de arta vestimentației pot fi sigure că strădanția lor a atins o cotă superioară. Animația permanentă a sălii, încîntarea vizitatorilor, mai ales a vizitatoarelor, care priveau cu surpriză și încîntare obiectele, și în general interesul deosebit, manifestat printr-un permanent dialog între artiste și public, toate acestea la un loc sint un indiciu sigur asupra reușitei artistice de la Căminul Artei. Ea, această reușită, ar fi fost deplină, credem, dacă în preajma acelor obiecte am fi putut admira o serie de accesorii de-aceiași sorginte manufac-

turieră. E-adevărat, ar fi fost nevoie, poate, de un alt spațiu, ceva mai mare, dar credem că sugestia n-ar fi lipsită de interes, cu atît mai mult cu cît două dintre artistele expozante au ținut să completeze ambianța propunerilor vestimentare cu două impunătoare tapiserii (Constantina Dumitru) și două

Plastică

Cvintet pastelat

peisaje în manieră flamandă (Mihaela Nacu). Dar ce cadru superb s-ar fi creat cu ajutorul citorva bijuterii, cordoane, coliere etc.? ! Intrucît le-am amintit deja pe Constantina Dumitru și Mihaela Nacu, să transcriem și numele celorlalte artiste: Georgia Lavric, Aurelia Coșug-Pomponiu și Iza Duncov-Daneca. Un cvintet ce s-a încheiat

La Opera română

● **Cocoșatul de la Notre-Dame** (Esmeralda), baletul romantic de C. Pagni, R. Gliet și S. Vasilenko figurează pe afișul zilei de vineri, 6 mai, la ora 18. În rolurile principale: Ane Marie Vretos, Ioan și Mihai Tugeanu, Ștefan Bănică, Irina Roșca.

La pupitrul dirijoral Carol Litvin.

● **Lucia di Lammermoor**, opera lui Donizetti, sîmbătă 7 mai (ora 18), cu Emil Iurașcu, Eleonora Enăchescu, Florin Georgescu, Gabriel Năstase, Adrian Ștefănescu, Lucia Becar, Nicolae Bratu. Conducerea muzicală: Constantin Petrovici.

● În matineul de duminică 8 mai (ora 11) se prezintă, pentru elevi baletul **Albă ca zăpada** și cei 7 pitici de Cornel Trăilescu. Protagoniști sint: Daniela Constantinou, Laurențiu Guinea, Aglaia Gheorghe, Nicolae Deneș. Dirijor: Lucian Anca.

Valentin Teodorian

● Duminică seara (ora 18), din repertoriul românesc, operele compozitorului Doru Popovici. **Noaptea cea mai lungă** și **Interogatoriul din zori**. În distribuție: Alexandru Moisuc, Sanda Sandru, Nicolae Constantinescu, Florin Diaconescu, Pompei Hărășteanu, Nicolae Urziceanu. Dirijează Carol Litvin.

prin diversitate, prin specificitate, dar și printr-un demers artistic și meșteșugăresc avînd la bază o viziune comună asupra ideii de frumos în vestimentație. Cu alte cuvînt, un veritabil comando estetic intr-un domeniu în care, așa cum știm cu toții, domină arbitrarul, capriciul modei, dar în care mai apar, iată, și frumoase minuni, pentru că frumoase minuni, în cel mai adevărat sens al cuvîntului, sint obiectele de la Căminul Artei. Romantice sau foarte moderniste, sobre sau exuberant joviale, extrem de simple sau puternic marcate de ingenuitate, cu un cromatism sever sau dimpotrivă, frenetic, modelele au cîștigat aprecierea unanimă a vizitatorilor și, mai ales, cum spuneam, a vizitatoarelor. Mai mult decît atîta, însă, expoziția s-a dovedit a fi încă un pas pe care arta îl face înspre marea public, oferindu-i acestuia o seamă de sugestii în multiple planuri.

VICTOR NIȚA ■

● Cu participarea tenorului Valentin Teodorian și a basilor Ioan Hyorov și Constantin Gabor, alături de Elvira Cîrje, Silvia Voinea, Adriana Alexandru, Lucian Marinescu, Nicolae Bratu, Nicolae Andreescu, Georgeta Cosmescu, marți, 10 mai (ora 18), **Liliacul**. Conducerea muzicală: Lucian Anca.

● **Nunta lui Figaro** de W. A. Mozart — miercuri 11 mai, la ora 18. Cu: Nicolae Urziceanu, Monica Teodorescu, Gerda Radler, Alexandru Moisuc, Adriana Alexandru, Lucia Cîcoară, Nicolae Andreescu, Cristian Mihăilescu, Pompei Hărășteanu, Ștefan Teodorescu, Eleonora Enăchescu. Dirijor: Lucian Anca.

● Joi, 12 mai, **Don Quijote**, baletul lui Minkus. Sub bagheta dirijorului Carol Litvin, vor evolua în rolurile principale: Rose Marie Both, Mihai Tugeanu, Nicolae Deneș, Leda Popescu, Mihai Babușka, Roxana Colceag.

Da! Ce cuvînt minunat!

Cu un an și jumătate în urmă o intimplare nefericită a făcut ca, în timpul jocului, o săgeată de lemn să perforzeze ochiul fetei mele, distrugându-i complet cristalinul și producînd o infecție cumplită. Nimeni nu-și poate închipui durerea și suferințele prin care a trecut în primul rînd ea și apoi noi, toți cei care o iubim. Ana, căci așa se numește, este un copil minunat, deosebit de curajos și docil pentru cei 6 anișori pe care nu i-a împlinit încă. A suportat cu multă răbdare toate intervențiile care i s-au făcut, încurajându-ne pe fiecare dintre noi, care ne prăbușeam pe rînd.

A fost consultată de un număr impresionant de specialiști din aproape toată țara. Nici unul dintre cei care au consultat-o și tratat-o nu ne-a dat nici cea mai mică speranță. În numeroasele cabinete unde am intrat cu fetea pentru consultații am auzit vorbe care cădeau ca niște lovituri grele, fără nici un menajament pentru noi sau pentru copil: „Nici o speranță, nu va mai vedea niciodată!”, „Ochiul trebuie scos, îl va afecta și pe celălalt!”, „Ar putea să orbească de tot!” etc. Nimeni nu ne-a spus un cuvînt de îmbărbătare.

Starea de tensiune și disperarea noastră nu mai aveau margini. În această conjunctură, ni s-a vorbit despre un medic specialist oftalmolog care, zice-se, ar face minuni. Ne-am dus la el cu un fir de speranță dar cu sufletul la fel de îndoit și pregătiți să ni se dea verdictul cu aceeași duritate. La ușa cabinetului acestui „făcător de minuni” era o mare de oameni, printre care abia te puteai strecura. Bolnavi veniți din toate colțurile țării, de toate vîrstele și condițiile, erau primiți, consultați și tratați cu aceeași răbdare și omenie. Cînd ne-a venit rîndul, am intrat într-un cabinet modest de spital și am văzut un om cu o privire blajină dar plină de siguranță, care ne-a primit cu blîndețe și căldură. A consultat-o pe Ana cu multă atenție și delicatețe. Fetea, care intra de obicei timorată la doctor, era acum dezinvoltă, de parcă se întîlna cu un vechi prieten.

Am pus întrebarea pe care o rostiserăm în zeci de cabinete: „Ce șanse are, doctore?” Ne-a răspuns: „Situația este destul de gravă, dar nu disperată”. Am plecat cu ochii înecați în lacrimi de bucurie. Anei i se dădea totuși o șansă.

Au urmat luni de tratament. La un consult, doctorul a luat-o pe Ana în brațe și i-a spus: „Îți promit că te vei face bine”. „Și am să văd din nou cu ochisorul?” a întrebat Ana. Doctorul a mîngîiat-o pe obrăvuri și i-a răspuns: „Da!” Ne uitam unii la alții și nu ne venea să credem că am auzit bine. La întrebările noastre repetate venea răspunsul dătător de speranță: Da, da, da! Ce cuvînt minunat, care a alinat disperarea și chinul unei familii întregi.

Mă străduiesc să găsesc ceva potrivit, dar îmi dau seama că nu sînt cuvinte cu care să redau toată dragostea de viață și de oameni, iubirea fără limită pentru copii, curajul și devotamentul cu care acest OM-MEDIC minunat, cu miinile și sufletul de aur, a realizat ceea ce alții au refuzat să gîndească măcar, ca și căldura cu care își îngrijește toți pacienții, fără deosebire și fără limită de program.

Ana a fost operată cu mult succes. I s-a făcut transplant de corneă și operație de cataractă, urmînd ca după vindecare și cu ajutorul unor lentile de contact să vadă din nou.

Asistat de o echipă de excepție de la mic la mare, de oameni care operează și cu sufletul, nu numai cu miinile, medicul, Omul care mi-a salvat copilul, înseamnă un al doilea părinte pentru Ana, căci prin el a recăpătat lumina pe care eu i-o dăruisem la naștere. Acest Om se numește FANE BOIERAS.

Aș dori să mulțumesc din suflet tuturor celor care au fost alături de noi în clipele de chin și disperare, în primul rînd părinților mei, tuturor cadrelor medicale care au îngrijit-o pe Ana, tuturor prietenilor și colegilor mei, care au stat cu sufletul la gură în așteptarea rezultatului, educatoarelor și copiilor de la grădiniță, care i-au ținut pumnisori strîni în ziua operației, ca și celor care m-au înțeles și ajutat să fac cunoscute tuturor bucuria și recunoștința noastră.

ROXANA GHEMEȘ
București

● Aflat la odihnă în cunoscuta stațiune Slănicul Moldovei, cititorul și corespondentul nostru **Nicolae Tokacek** (strada Izvorul Crisului nr. 1, sectorul 4, București), ne transmite, prin bunăvoința tovarășei Livia Cărașur, vicepreședintă a Consiliului popular local, cîteva dintre ultimele pregătiri pe care gospodăria „Perlei Moldovei” le fac în vederea deschiderii sezonului estival: „Stațiunea este în momentul de față un vast santier. Cazinoul (cu cinematograful) se află în finisarea reparațiilor capitale; se execută

reparații curente la baza de tratament și toate spațiile de cazare, aplicîndu-se igienizări interioare și exterioare; 10 000 de brazi sînt în curs de plantare în stațiune și zona izvoarelor, de asemenea pomi fructiferi, în special meri. Între Tg. Ocna și Slănic se desfășoară amenajarea-igienizarea albiei Slănicului, se amenajează zona complexului comercial-turistic „Cerdac”. Se efectuează extinderea rețelei de apă potabilă pe o lungime de 2 700 m, avînd o capacitate de 200 l/sec. Se plantează 5 000 de trandafiri și 50 000 panseluțe în parcul stațiunii, iar pionișii de la Școala generală nr. 1 — conform unei bune tra-

diții pioniștii — au luat în îngrijire și înfrumusețare zona cimitirului eroilor. Sînt numai cîteva dintre noutățile edilitar-estetice de ultimă oră ce vor marca deschiderea sezonului actual”.

● **Consiliul popular al județului Olt:** „Privind scrisoarea adresată redacției de către **Constantina Costea** din comuna Baldovinești, scrisoare trimisă nouă spre competență rezolvare, vă comunicăm: numita a absolvit în 1985 Școala profesională de pe lângă Întreprinderea de Osii și Boghiori Bals, fiind calificată ca lăcătuș mecanic; cu dispoziția nr. 8/1985, emisă de Liceul nr. 1 Bals, a fost repartizată la I.O.B. Nu s-a prezentat în termen la locul de muncă, ceea ce a obligat unitatea să-i impute cheltuielile de școlarizare, dar prin sentința civilă nr. 457/1987, Tribunalul județean Olt a respins acțiunea intentată de I.O.B. Bals ca nefondată, ceea ce a exonerat-o pe numita C.C. de plata cheltuielilor de școlarizare. Pentru soluționarea scrisorii s-a luat legătura cu conducerea unității și în baza contractului de muncă nr. 20544/31.03.1988, Constantina Costea a fost încadrată ca lăcătuș mecanic, conform pregătirii profesionale. La secția montaj boghiori — cererea acesteia fiind astfel rezolvată favorabil”.

● „Localitatea Sudrigiu din județul Bihor localitate reședință de CUASC — situată la jumătatea distanței dintre orașele Beiuș și Dr. Petru Groza, poartă de intrare în pitoreasca zonă a Padisului din Munții Apusenii (își începe, cu căldură, scrisoarea, Valer Sudrigian, localnic) — a pornit să-și sporească

zestrea edilitară încă din toamna anului 1979 cînd, printre altele și spre bucuria tuturor locuitorilor, a început construcția unui frumos complex comercial, cu o arhitectură modernă, prevăzută cu spații de vânzare și secții de prestări servicii către populație: cantină-restaurant, cofetărie, croitorie, reparații Tv, frizerie, etc., complex așteptat cu deosebit interes de locuitorii comunei, de oamenii muncii de la Sectorul de exploatarea lemnului, S.M.A., întreprinderea de exploatarea pajistilor, Ocolul silvic, P.T.T.R., Stația C.F.R., precum și alte întreprinderi și instituții din localitate...”

„Din acest moment, „căldura” rîndurilor cititorului nostru scade brusc, ba chiar tînzînd către zero grade, intrucit: „...acest complex întîrzie să intre în funcțiune. Nu cunoaștem motivul întîrzierii — eu vă scriu în numele locuitorilor Sudrigiului — ne punem întrebarea: oare beneficiarul, care, presupunem, ar fi UJCOOP Oradea, sau poate altcineva?!, vrea să aștepte anul viitor pentru inaugurare?!” Cînd, într-adevăr, se vor împlini 10 (zece) ani de la săparea fundației?”

● **Direcția de Telecomunicații a Municipiului București:** „Referitor la articolul publicat în revista „Flacăra” nr. 14/1988, în legătură cu mutarea postului telefonic al **Gherghinei Măciucă** din strada Aviației nr. 11, blocul 4-D, scara A, apartamentul 5, sectorul 1, arătăm următoarele: numita G.M. a solicitat mutarea postului telefonic în data de 27.05.1988, conf. cererii înregistrate sub nr. 45138. Aceasta a fost aprobată de către conducerea D.T.M.B. în data de 31.03.1988; taxele aferente au fost încasate în data de 1.04.1988 cu chitanța nr. 2688262, instalîndu-i-se postul telefonic, problema solicitată de către G.M. fiind astfel rezolvată; totodată aducem la cunoștință că de la nisa blocului 4-D din strada Aviației nr. 11, nu pleacă fire aeriene spre alte blocuri”.

● „Vin cu o rugămînte la dv., sînt pus într-o situație neplăcută și m-am gîndit să vă scriu dacă mă (dacă ne) puteți ajuta în problema următoare: în anul 1987, Întreprinderea A.E.S.C. — Sînnicolaul Mare a lansat niște anunțuri prin oras că trimite copii la școlarizare pentru meseriile de bucătar-ospătar și bucătar-cofetar la Școala profesională Timișoara. M-am prezentat și eu la examen, am reușit, iar toți cei care au reușit au semnat un contract cu A.E.S.C. în sensul că după absolvire vom fi încadrați aici și vom lucra pe o perioadă de 5 ani. Am terminat școala în februarie 1988, ne-am prezentat la numita întreprindere, dar ni s-a spus că pentru moment nu are nevoie de noi și că putem ori să lucrăm în industrie ca muncitori manipulanți, ori să plătim contractul de școlarizare și să mergem unde vrem noi...! Acum nu știu ce să fac: să rămîn fără a putea să-mi practic meseria pentru care m-am pregătit?!! Mă poate obliga întreprinderea să plătească contractul de școlarizare, dacă ea nu-mi asigură locul de muncă pentru care m-am pregătit?!!” (**Viorel Pandeleanu**, Sînnicolaul Mare, strada Gh. Doja nr. 49, județul Timiș).

Este o întrebare firească, iar dacă datele comunicate de către V.P. sînt reale, solicităm organelor județene în drept să analizeze acest caz — sintem convinși — particular.

● **Consiliul popular al municipiului București — I.C.A.B.:** „Urmare articolului apărut în revista „Flacăra” nr. 13/1988, prin care tov. **Natalia Scovronschii** din București, alea Crîcova Sărat nr. 3, bloc A. 14, sectorul 4, sesiza defecțiuni în rețeaua de alimentare cu apă din zonă, vă comunicăm că cele sesizate au fost remediate de către I.C.A.B. încă înainte cu puțin de data apariției”.

„Totul e bine, cînd se termină cu bine.

● **„APERITIV DIN FASOLELE!”** — așa scrie pe eticheta borcanului în care se află conținutul unei cantități de 420 gr fasole boabe, piper, ulei rafinat, sare... etc. Tot după etichetă, ca indicații, se consumă ca atare sub formă de sandvișuri. Ce nu scrie pe etichetă, am aflat noi, consumatori, și anume: conținutul acestui nou produs este într-adevăr bun și apetisant. Mi-a fost recomandat de un prieten — la rîndul meu l-am recomandat și eu altora. Furnizorul acestui preparat — Fabrica de sucuri și conserve din fructe **Riureni** — merită din partea consumatorilor, care, la rîndul lor, sînt cei mai exigenți controlori de calitate, felicitări și nota zece pentru acest produs!” (**Gh. Bozu**, Centrul de librării Resita, Piața Republicii nr. 17, județul Caraș-Severin).

● **Constantina Neagoe** din Capitală, Bd. Magheru 29, etajul 5, apartamentul 37, sectorul 1, pensionară cu talonul 15437 — femeie în vîrstă și suferîndă, care se deplasează greu — ne scrie (rezumăm): cu adresa nr. 21/705 din 13 mai 1987 i s-a adus la cunoștință că are de plată, conf. Legii 1, suma de 75.00 lei; constiințioasă, femeia se duce la Agenția C.E.C. Amzei, achitînd suma respectivă conform chitanței nr. 2373394/17.08.1987. Spre mirarea sa, din pensia ce îi revine pe aceeași lună, i se reține suma de 250 lei; interesîndu-se la Casa pensilor, i se aduce la cunoștință că respectiva sumă este tot pentru... Legea 1! Pirește, bătrîna se întrebă: dacă este anunțată de către consiliul popular că are de plătit o sumă — de ce i se oprește o cu totul alta, din pensie?!

Ne punem și noi aceeași întrebare. Cu atît mai mult cu cît C.N., scriînd consiliului încă din luna ianuarie a.c. în acest sens, nu a primit nici un răspuns. Spre lămurirea unor eventuale încurcături birocratice, dînsa ne transmite și numărul telefonului: 59.57.04. Deplasîndu-se, cum spuneam, extrem de greu, poate că prin intermediul acestui număr cei în drept îi vor acorda o mină de ajutor.

● **Consiliul popular al municipiului Ploiești:** „În legătură cu scrisoarea adresată de către **Ioan Ciobanu** din strada Grîndului 3, blocul C.2, apartamentul 14, care solicită sprijin în repartizarea unei garsoniere din fondul locativ de stat: cererea sa a fost soluționată prin repartizarea garsonierei 38 din blocul R.3, situată în strada Andrei Mureșanu”.

Mentionăm că în cazul numitului I.C., redacția noastră a mai primit un răspuns oficial din partea aceluiași consiliu — răspuns publicat de altfel în nr. 52(1645)/1988 al revistei Flacăra, prin care ni se comunica că acestuia i s-a atribuit o locuință (ulterior, aflînd că ni s-a transmis un neadevăr!). Sperăm că, de această dată, putem lua drept bună (și pe bune, mai ales!), comunicarea de mai sus.

● **O PROPUNERE:** „Sîntem un grup masiv de angajați ai I.D.E.B., care ne desfășurăm activitatea la centrul Est de lângă gara Obor. În fiecare dimineață trebuie să așteptăm troleibuzul 85 zece de minute, riscînd să întîrziem la locul de muncă — în timp ce prin fala noastră trec, cu numai cîteva persoane, troleibuzurile 61, 67, 84, 89, 92, etc. Propunem conducerii I.T.B. să analizeze faptul că o linie ce unește cele mai importante gări ale Capitalei, plus platforme industriale ce însumează întreprinderi precum „AVERSA”, „Mase Plastice”, „Mecanică Fină”, „Sintofarm”, „Electronica”, „Metaloglobus”, Fabrica de pîslă, „Vinalcool”, etc., este necesar a fi deservită — în orele de vîrf — de mai multe troleibuze decît cele care circulă în prezent” (Scrisoarea este semnată de **Ion Cărbunescu**, electrician I.D.E.B. — bd. Gh. Dimi-

trov 137, sectorul 2 — împreună cu un număr de 39 oameni a muncii).

Pagină realizată de
HORIA PATRAȘCU

Poșta redacției

Ibris Gheorghe — Mangalia. Nu știu. Consultați un avocat ● **Anghel Ion** — satul Bălteni com. Copăceni (Vilcea): În conformitate cu prevederile art. 4 (2) din Legea 3/1977, numărații copii care au fost pensionari urmași înainte de împlinirea vîrstei de 16 ani beneficiază după această vîrstă de pensie dacă nu pot munci. De ce nu inserieți la o școală specială?

● **Mifloacă Constantin** — Buzău: Procedura schimbării numelui pe cale administrativă este reglementată de Decretul 975/1968. Depuneți cerere la consiliul popular în raza căruia aveți domiciliul stabil. ● **Sega R. Victor** — com. Bumbesti-Jiu (Gorj): Reveniți cu o scrisoare în care să menționați adresa de acasă. ● **Moldovan Aron** — com. Bicăz-Cheie (Neamț): Nu mai aveți această obligație după ce a devenit major. ● **Hrițuc Ilaria** — Suceava: Lucrările respective se vor executa în luna mai 1988. ● **Leu Gheorghe** — Timișoara: Hotărîrile adunării generale sînt obligatorii pentru toți locatarii. Întrebați-vă cum de sînteți singurul care vă opuneți? ● **Arsenescu N. Nicolae** — Pitești: Deciziile de pensionare a fost emisă în respectarea prevederilor legale. Nu trebuia să încetați activitatea. ● **Florinel Gheorghe** — Moreni: Ați fost trecut pe lista de priorități la poziția 6 pe anu-

in curs. ● **Pocol Valentin** — satul Valea Loznei, com. Lozna (Sălaj): Pentru a putea beneficia de pensie pentru munca depusă și limită de vîrstă, membrii cooperatori trebuie să aibă minimum 10 ani vechime în C.A.P., adică să fi realizat volumul minim de muncă aprobat de adunarea generală în cel puțin 10 ani. (Legea 4/1977). ● **Asociația locatarilor** — Bl. 117 Zboina Neagră — București: Toate remediile și lucrările în vederea recepției finale, s-a hotărît să fie executate în semestrul I 1988. ● **Piriu Ilie** — București: Conform Criteriilor specifice pentru organizarea și retribuirea muncii în acord global și acord direct în activitatea de construcții-montaj, diferențele reținute lunar se eliberează de băncile finanțatoare pe baza proceselor verbale de recepție a lucrărilor în condițiile încadrării în consumurile normate de materiale, combustibil și energie, calitatea lucrărilor confirmîndu-se de către organele inspecției de stat în construcții. Obiectivul la care ați lucrat se va termina în mai 1988. ● **Spulbăr Gheorghe** — Calafat: Potrivit recomandărilor U.N.C.A.P. nr. 3028 din 11. I. 1983, cooperatorii pensionați pînă la data de 1 martie 1972 pentru limită de vîrstă sau invaliditate, din sistemul de asigurări sociale al membrilor C.A.P. sau de stat, păstrează în continuare lotul pe care l-au avut la data pensionării, indiferent dacă mai lucrează sau nu în cooperativa agricolă de producție. Dacă nu ați defînit, nu ați avut ce păstra. ● **Vidican Gavrilă-Ion**: Prin venitul mediu lunar care stă la baza calculului chiriei se înțelege media cistigurilor pe ultimele 12 luni, provenind din retribuții sau alte forme de retribuire a muncii. ● **Cioată C. Gheorghe** — Bacău: În probleme de succesiune nu vă poate ajuta nici o publicație. Dacă moștenitorii nu se pot înțelege, soluționarea cazului este numai de competență instanței de judecată.

● **Rupa G. Iulian** — Drobeta — Tr. Severin: Într-adevăr, așa este legal.

REGHINA VARVICI

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

La Hunedoara se înmulțesc răzile pe care arborii, de o parte și de alta, își îmbină vîrile dînd tînele vegetale, asemenea umbrelor atrăgătoare nî pe strada 23 August, dar și e bulevardul Anul 1848 și Corin. Ca să nu mai vorbim de răzile George Enescu sau Cîrîan Porumbescu.

Plămîni de clorofilă ai orașului sint esențiali azi oriunde în lume. Cu atît mai mult într-un raș cu tradiție industrială. Este devărat că numărul automobilo- ror care circulă în Hunedoara u se va fi comparînd cu al celor care ard gazul, pardon, ben- ina, prin Los Angeles — unde, e acum 20 de ani, ele emanau i atmosferă 2.400 de tone de monoxid de carbon zilnic —, iar, fiindcă aminteam de tradi- ie, să nu uităm că, la Hune- oara, construirea furnalelor alte a început în 1882. Ne ce- em scuze că n-am reușit să alculăm cu desăvîrșire exact ite cămăși albe au fost spălate ntre timp aici înainte de ter- en. Nici cit săpun s-a folosit a plus în orașul de lîngă ceta- ea Corvineștilor. Dar un lucru ste sigur: în ultimii ani, gra- ul de poluare s-a diminuat. ltre care s-au reparat, altele cîrător funcționare a fost ur- nărită mai bine au contribuit și de în bună măsură. Așa cum i contribuit și creșterea dimen- iunilor și capacității „respirato- ii” a plămînilor vegetali.

Nu mai în anul trecut s-au eamenajat parcurile Corvinul i Chizid, a început amenajarea unui nou parc, Tineretului, și -au plantat mai bine de 12.000 e arbori. Mai ales în noile car- iere Micro 5, Ansamblul „Cio- rilia”, Micro 7, Zona Stadion, iar și în centrul civic. S-a plan- at gard viu pe o lungime de 5 ilometri și s-au sădit o sută e mii de flori. Anual, în Hu- nedoara, se plantează peste un milion de flori neperene.

La ora actuală, orașul are

peste o sută de mii de arbori de diferite talii, peste 170 de kilometri de gard viu și, în to- tal, mai mult de 205 hectare de parcuri și zone verzi.

În paralel cu dezvoltarea a- cestui plămîn vegetal, s-a redus gradul de poluare industrială. Întreprinderea minieră locală și-a redus de peste două ori ni- velul de poluare, comparativ cu cel de acum trei ani.

„Primăria urmărește sistemati- c activitatea de protecție a mediului la toate unitățile care, prin specificul activității lor, poluează. Li se analizează frec-

Gospodari de notă mare

vent toată activitatea în acest sens și se intervine ferm, atunci cînd este nevoie”, ne spun to- varășii Vasile Moisescu, prim- vice-președinte, și Victor Pez, secretar al consiliului popular. Anul acesta s-au pus în func- țione instalațiile de epurare a apei industriale la uzina de prelucrare a întreprinderii mi- niere. De notat că stația de epurare a apelor menajere din oraș funcționează la parametri proiectați. Lucrul este impor- tant fiindcă, de aici, apa ajun- ge direct în Cerna, apoi în Mu- res. „Vrem ca, la sfîrșitul acest- ui an, să avem o Cernă curată”, ne-au spus gazdele și sintem si- guri că vor reuși.

În 1988, volumul, lucrărilor destinate gospodăririi orașului va fi mai mare decît cel men- ționat pentru anul trecut. Se va

ajunge la 65 de milioane de lei, ne spune tovarășul Nicolae Gro- za, șeful sectorului de gospodă- rie comunală și locativă. Se vor termina decolmatarea Cernei și parcul Tineretului. Se mai ame- najează un parc distractiv pen- tru copii și tineret în centrul civic, un bazin de înot descoperi- rit (lîngă cel acoperit), un ștrand în zona Ciuperca, un parc lîngă Castelul Corvinești- lor. Și — adăugăm noi — dacă nu în acest an, atunci nu peste multă vreme, se vor declanșa reparațiile la castel. Reparații care nu mai pot întîrzia pentru motivul simplu că sint deja în- tirziate.

Gospodării orașului probează vocație pentru dezvoltarea lui armonioasă, pentru cultivarea valorilor sale. Nu doar numărul arborilor va crește (în acest an cu 12.000); vor fi așezate bănci noi în parcuri, mese de tenis și multe altele, acest „mobilier” urcînd la o valoare de peste două milioane de lei.

Tot de spiritul gospodăresc fine și calitatea cantinelor mun- citorești ale Hunedoarei. Grupul de cantine-restaurant de pe lîngă combinatul siderurgic este de 14 ani frunțat pe țară și a obținut locul I consecutiv în ultimii șase ani. Zilnic se ser- vesc 14-15 mii de meniuri și se asigură masa pentru 18 pină la 20 de mii de persoane în 5 microcantine și 24 de bufete de incintă. Toate cele trei schimburi au asigurată cite o masă caldă (trei feluri de mîncare cu 6 lei). Gospodăria anexă a dat anul trecut toată carnea de porc nece- sară, în total 256 de tone. Crescătorii de porci, cu trei se- rii pe an, are 2000 de capete pe serie.

Orașul este bine gospodărit. Cu o grijă deosebită pentru via- ța oamenilor. Dar și pentru an- samblul său urbanistic de azi și de mîine.

DORIN GHERGHINESCU ■

Gîngurește, zimbește, întin- de minulețe mici, de păpușă. Nu e nevoie, pentru asta, să învîrți de nici o cheiță. Pe- truța, așa se numește, nu e pă- pușă. E o fetiță de șase luni.

Pînă aici, nimic deosebit. Toate fetițele de șase luni gîngurec, zimbeș și întind mi- nulețe, pentru că toți copiii de șase luni din lume, fetițe sau băieți, vor să fie luați în bra- țe. Bineînțeles, mama e cea careia i se adresează, neros- tită încă, înduioșătoare rugă- minte. Nu și în cazul Petruței, însă, pe care mama sa n-a mai văzut-o de peste trei luni. În- ternată în Spitalul „Emilia Irza” în 14 ianuarie 1988, cu diagnosticul „defect septice in- ter-ventricular” Petruța Ghi- ciu, pe atunci în vîrstă de două luni și jumătate, a fost pur și simplu abandonată, în spital. Doctorița Constanța Ia- cob, șefa secției „Izolare I”, în grija căreia s-a aflat fetița, nu -a văzut niciodată mama. În urma tratamentului, copilul cu o „stare generală bună” (din foaia de ieșire din spital n.r.), este transferat, pentru recu- perarea greutății, la Spitalul „23 August”. Transferul, însă, s-a executat după două săptămî- ni de așteptare inutilă a mamei, „descoperită” în co- muna Pantelimon, de către Io- landa Moroșan, investigator social în cadrul cabinetului de sociologie al Institutului pen- tru ocrotirea mamei și copilu- lui.

Ne îndreptăm către strada Făgetului nr. 21 din comuna Pantelimon (aici locuiesc pă- rinții Petruței Ileana Ghiciu, bucureșteancă, și tatăl acesteia, Dumitru Sterea) împreună cu Iolanda Moroșan, Iren Pătraș- cu, medicul pediatru al comu- nă și plutonierul major Ion Mazilu, sectorist, care ne asig- ură că fetița a fost adusă acasă în urmă cu cîteva luni.

Privesc, nedumerită, către Iolanda Moroșan. Îmi spur- că probabil e vorba de altci- neva, că tovarășul Mazilu face o confuzie.

Din păcate, nu e vorba de nici o confuzie. Ileana Ghi- ciu are 18 ani și nici o ocu- pație. „Doar n-o să se ducă la cartofi după ce și-a tocit atîția ani coatele pe băncile școlii” (8 ani n.r.) — avea să ne spună mama sa, Eugenia Ghiciu, și ea bucureșteancă, trăind de patru ani în comuna Panteli- mon, la prietenul său, im- preună cu trei dintre copii. „A trebuit să plec de la Ghiciu, toată viața a fost un betiv și un nenorocit. M-am spetit de am crescut patru copii singură, numai eu știu cum.” Eugenia

Ghiciu vorbește repede, tipat, e enervată de prezența năas- tră. Ce vrem noi, de fapt? „Eu nu-i mai cresc fetei și al doile- a copil, mi-ajunge că i l-am crescut pe primul, care are acum doi ani și jumătate. Să-l crească statul, că are de unde! Că fata se păcălește, și eu, ce să-i fac? Acum, dacă are doi copii, să-i pun toți în cap? E tinărit, i-ajunge unu”. Pe Petruța s-o dea la loagăn, că mai e și bolnavă.”

Nu, nu era nici o confuzie. Ileana Ghiciu și-a abandonat copilul în Maternitatea Filan- tropia. Cei de acolo au cău- tat-o, au găsit-o și, ajutați de organele de miliție, au obli- gat-o să și-l ia acasă. Internat apoi la „Emilia Irza”, este a- bandonat din nou. Ileana Ghi-

Răspunderea de mamă

ciu tace. Mama pledează cau- za fiicei. Sigur, ea e mult mai convingătoare, ea a crescut patru copii, s-a chinuit să-i crească, vrea ca fata ei să trăiască mai ușor, să nu se chinuiască și ea, doar e atît de tinără. Ileana Ghiciu tace. Iar mama zice că să fie întrebă- tată copiii.

El, Dumitru Sterea, are 21 de ani. E topitor la Neferal, s-a născut, a crescut și locuiește în Pantelimon, în casa tatălui său, din strada Făgetului. Zona respectivă, cu case mici, mo- deste, cu aspect de mahala de altădată, va fi în curînd de- molată. Căsătorii fiind, avînd și doi copii, ar primi un apar- tament frumos într-unul din noile blocuri ale comunei. Ar locui singuri, cu copiii lor, fără nici o rudă care să se amestece în viața lor, în pro- blemele lor. Sint tineri, el are un serviciu bun, organele lo- calele promit să rezolve și pro- blema angajării ei, băiețelul ar putea merge la excelenta gră- dină a comunei, fetița, după însănătoșire, la creșă; venitu- rile le-ar crește cu circa 600 lei (alocația pentru cei doi copii, pe care acum, mama ne- fiind angajată, iar tatăl nere- cunoscîndu-și copiii, nu o prime- sc). Totul converge spre un final fericit. Ratat, însă.

„Sigur că nu-i normal să nu-mi recunosc copiii. Am

greșit și eu. Aș vrea să mă cunun, să-mi pun copiii pe nu- mele mele, da nu m-am înțe- les prea bine cu ea... Să spună ce vrea, zice el, că de ea depinde. Stă acasă și nu face toată ziua nimic” (starea casei îi confirmă spusele). Ea tace. „Să spună”, insistă el. În sfîr- șit, ea vorbește. Regretăm cu toții minutele de tăcere. Dacă am fi avut vreo îndoaială în privința descendenței pe linie maternă a Ilenei Ghiciu, aceas- ta ni s-ar fi spulberat în cîteva secunde.

— Cu copilul din spital ce faceți? intervine doctorița Pă- trășcu. „Nici eu nu știu. Întrebați-o pe ea. Ce mai, te duci și aduci copilul acasă și cu asta, basta!” Apoi adaugă: „îi lasă pe numele ei, și gata!” O luăm de la capăt. „Tu nu-i iubesti?” „Ba da, da pe mine nu mă ajută nimeni”. „Cu ce să te ajute?” „Cu o vorbă!”

Vorba se dovedește a fi, însă, — buletin de București „Că nu-mi convine să rămîn în Pantelimon. Cum să pierd Bucureștiul, zice, de parcă Bucureștiul ar fi o monedă de un leu pe care o are în buzun- ar și i-ar putea scăpa prin- tr-o gaură necusută. Socoteala, de fapt, e următoarea: Ta- tăl fetei s-o treacă pe contrac- tul noului apartament. Apoi, ei s-ar căsători și el ar deveni bucureștean. Nu contează că n-ar putea locui acolo (tatăl refuză, ni se pune, să deschi- dă ușa oricărui membru al familiei, cu excepția fetei celei mari — necăsătorită, cu un copil — care locuiește îm- preună cu el).

Dacă ar exista o balanță pentru sentimente și omenie, pe un taler al ei ar sta o fe- tiță de șase luni, iar pe celăl- alt o mamă tinără și în pu- tere care refuză să munceas- că, preocupată numai de pro- pria-i comoditate, o bunică ce socotește că fiica sa, tinără și frumoasă, nu e cazul „să-și pună toți în cap” numai pen- tru că are doi copii, și un tată, și el tinăr și în putere, tî- nînd către un buletin de Bu- curești.

Li s-a dat, celor trei, noua adresă a fetei: Secția de dist- rofici a Spitalului „23 August” din București. Nici unul din cei trei n-ar mai recunoaște-o probabil. N-au văzut-o de trei luni și jumătate ceea ce pen- tru un copil de numai șase luni reprezintă mai mult de jumătate din tinăra lui viață. Un copil îngrijit și crescut de stat, care nu are nevoie decît de dragostea părinților săi.

ROXANA PAICU ■

Respectul pentru cumpărător

Îmi imaginez o seară în familia Lesnic. Tatăl, inginer constructor, obosit după o zi ca oricare alta; mama, direc- tor coordonator, obosită după caruselul problemelor care îi revin din administrarea a două miliarde; fiul, student anul I, admis la matematică cu 9,37, în formă după cursuri, pentru că are de partea lui cei 20 de ani, care nu simt apăsarea orelor. Toți trei, după cina luată îm- preună, în fotolii, se pregătesc de teatru. Rid, aplaudă, se emoționează. Din cînd în cînd, fiul întoarce discul și „specta- colul” continuă. Vorbesc cu rep- licii din piese, dramatizările după povești sint o hrană su- fletească. Am intrat în „jocul” de fiecare seară al celor trei, în urma unui răspuns evaziv al Adrianei Lesnic, la o curiozita- te reportericească.

— În afara cifrelor?
— Nu le rețin decît pe cele foarte importante, 8 milioane planul zilnic, 2 miliarde, ave- rea de care răspunde colecti- vul nostru.

Vede imediat după expresia feței mele că sint contrariată, că nu asta am așteptat și adaugă cu firescul care o ca- racterizează.

— Puteți un timp liber îl pe- trec în familie, ascultînd piese de teatru înregistrate.

Adriana Lesnic pare nedume- rită. Am venit la directorul coordonator al Întreprinderii comerciale locale Universal Buc. pentru a afla cu ce își ocupă timpul liber?

— E semnificativă și această parte a vieții noastre.

Zimbește convinsă că am dreptate.

— Ce vor crede cititorii dumneavoastră? Ascult po- vești, sint o romantică incori- gibilă, atunci, ce rost am la conducerea unei dintre cele mai mari întreprinderi de pro- fil din țară, unde este nevoie de spirit pozitiv, exact?

Adriana Lesnic — scurtă fișă profesională: absolventă a două facultăți, comerțul și dreptul economico-administra- tiv, a fost pînă în 1987 direc- tor adjunct al magazinului Materna, „copil la propriu și la figurat pe lîngă ICL Uni- versal, care însumează 160 de magazine”.

De la început, îmi precizea- ză Adriana Lesnic, s-a realizat o echipă de conducere sudată, colegială și profesională cu Paraschiva Jianu și Manole Iosiper (amîndoi absolvenți ai aceleiași facultăți de comerț din ASE), directori adjuncți.

— Gîndim la fel, ne înțele- gem dintr-o privire. Fără a- ceastă coeziune n-am reuși să răspundem onorabil de apro- vizionarea și desfaceră măr- furilor în 160 de magazine, pe lîngă n... probleme umane și comerciale. Nu luăm o singură hotărîre de unul singur...

— Într-adevăr conducere co- lectivă...

— Reală, nu numai pe hîrtie cum se mai întîmplă cînd sin- gur directorul decide.

— O desfaceră de 8 milioane pe zi trebuie să însemne un sir de operații, care să se desfășoare perfect, dar în pri- mul rînd contracte ferme, onor- ate la ceas. Cumpărătorul în fața rafturilor, frumoase sau neatrăgătoare, nu este cituși de puțin interesat de mecanismul dintre dumneavoastră și furni- zori, de cit trebuie să-i con- vingeți, uneori, pînă se de- cid să-și facă datoria.

— Ați pus degetul pe rană.
— Să începem cu cei care vor suride mulțumiți, pentru că au dreptul la feliicitări.

— Mondiala Satu Mare, ICTB, Botoșani, Tirgu Secuiesc, Cra- iova, Sibiu, Tirgu Mures, Birlad, Brăila, pentru îmbră- cămintе, cămăși, lenjerie; Fla- căra Roșie, Dimbovița, Arta Oradea, producătorii din Timi- șoara, Lugojana, care vine cu forțe noi în plutonul din față, sint bunii și înțeleghătorii noș- tri parteneri de comerț.

— Ceilalți?

— Poate după tăcerea mea ne vor da de veste cu fapte...

— Nu vă împărtășesc punc- tul de vedere, tăcerea nu-i în-

totdeauna de aur...

— Atunci, notați. Întreprin- derea de confecții din Tirgu Jiu „glumește” cu prețurile, incît mereu sintem cu atenția mărită pentru că buzunarul cumpărătorului este demn de respect. Suceava schimbă arti- colele după bunul plac, ne dă alte modele de cămăși bărbă- tești decît comanda. Tirnava Sighișoara, mult respectată pentru calitate și croieli, va pierde stima dacă va continua să nu respecte termenele. Vi- dra Orăștie este restantă me- reu cu marfa și ce-i mai grav, de la un timp restantă... la ca- litate. Nu sint singurii furni- zori care ne necăjesc, ceea ce n-ar fi atît de important dacă noi, în acest fel, nu i-am necăji pe cumpărători.

— Fără voia dumneavoastră!

— În ochii cumpărătorilor noi sintem răspunzători. E drept că avem și noi puterea, cum și facem deseori, să re- nunțăm total la o colaborare care încalcă normele admise. Mai recent am renunțat la con- tractul cu fabrica de încăl- tăminte pentru bărbați Husana.

— Se remarcă în magazine o schimbare pozitivă în compor- tarea vinzătorilor. Sint mai a- tenți, au mai multă răbdare (chiar cu acei cumpărători care se decid greu, care sint sici- tori și caută cu orice preț nod în papură. Ne descurcăm deseori cu o sugestie bineve- nită din partea vinzătorului. Ar fi minunat să fie toți nu- mai așa.

— Modul de comportare, care întotdeauna duce către cei 7 ani de acasă” (nu poți vorbi urît, răstit, nu poți tine mina în buzunar sau afișa plictisea- lă în fața altei persoane dacă ești bine educat) este mereu în atenția tuturor factorilor de conducere din comerț. S-au redus simțitor reclamațiile. Sondajele ne arată că sintem pe un drum bun. Lucrătorul din comerț trebuie să fie cin- stit, bine pregătit, cu răbdare, politicos, cu zimbetul pe buze, să nu trăiască în fața publi- cului necazurile lui.

— Zimbetul pe buze intră în arsenalul profesional, așa cum un actor apare la rampă pen- tru aplauze, cum constructorul învață să se servească de mis- trie.

— Așa tratăm și noi acest subiect care ani de zile a fost motiv pentru umoristi și te- mei pentru critici serioase. În ultimă instanță, de vinzător de- pinde dacă clientul mai intră a doua oară în același ma- gazin.

— Altceva?

— Pe lîngă maniera de lu- cru, care implică de fapt totu- de la aprovizionare la desfa- cere, în acest moment ne pre- ocupăm temeinic de planul crescut de investiții, de mo- dernizarea unor unități prin reutilizarea cu mobilier modern, prin revederea fluxului co- mercial. Pe lîngă cele 17 ma- gazine universale, bine puse la punct, din cele 160 de uni- tăți care repet, intră în admi- nistrarea noastră, pregătîm cîteva puncte noi comerciale, deosebite, pentru cumpărăto- rii din Șoseaua Olteniței, Bd. Tineretului, Căuzași.

— Vă propuneți, în activita- tea dumneavoastră și termene de comparație?

— Sintem receptivi la expe- riența altora, dacă a noas- tră interesează, o împărtășim cu toată sinceritatea. Numai un om îngîmfat din cale-afară sau limitat intelectual poate crede că ceea ce știe și face el este sumum. Ar fi atît de trist să gîndim măcar o clipă așa...

O femeie tinără, de statură mijlocie, cu un simț real al comerțului, cu blîndețea și răbdarea unei învățătoare, cu aptitudini, cu deschidere su- fletească pentru frumos, de un an conduce ICL Universal, Buc. dînd dovadă de cuprinderea necesară unei profesiuni exer- citate cu vocație, în care a în- vestit fără menajamente în- treaga ființă.

CARMEN DUMITRESCU ■

Cu simțul datoriei față de cetățean

După un aprilie bacovian, soarele, în sfârșit, strălucește din nou cu căldură, certitudine a verii care a venit. Asta ne face să ne gândim tot mai insistent la bagaje, la Gara de nord, la podul de la Cernavodă (atenție, priviți pe geam, acum se trece peste noul arc din oțel și beton ce traversează bătrânul fluviu), dar mai presus de toate, la întinderea albastră, nemărginită și pururea mișcătoare a mării, de pe țărmul căreia vom scrie, simplu, pe o ilustrată (neapărat cu valuri): „E minunat, ne simțim foarte bine chiar din prima zi a vacanței”.

Firească, această stare de spirit a vacanței mult așteptate, o stare a sufletului și a confortului material din jur, reduce la o simplă exclamație activă eforturile a mil și mil de oameni, concentrați în a face ca fiecare din cei peste 2 milioane de turiști români și străini ce-și dau, anual, întâlnire cu marea și soarele, să afirme la plecare: „A fost o vacanță reușită; vom reveni!”.

În dorința de a oferi cititorilor noștri, cu un minut mai devreme, datele cele mai interesante ale unei avanpremiere a sezonului estival pe litoral, am participat recent, la Mamaia, la o conferință de presă în cadrul căreia, factorii de conducere ai „industriei fără fumale” — cum este supranumit turismul, au prezentat pe larg obiectivele și activitățile turistice din acest an, noutățile verii 1988.

— Va fi, neîndoielnic, un an al calității serviciilor pentru că, niciodată până acum, măsurile tehnico-organizatorice — vizând acest fel n-au fost de o asemenea amploare ca în acest an, iar pe de altă parte, manea instructivă, deosebită cu toate cădrelor din turism pentru a conștientiza importanța calității va da, sperăm, roadele scontate — afirma în intervenția sa ministrul turismului, tovarășul Ion STĂNEȘCU. Năzuim să ridicăm la cel mai înalt nivel profesionalitatea în turism — termen ce se referă la ridicarea pregătirii de specialitate, la competență, ordine, disciplină, rigoare, dar și la competența politică, virtuțile morale, la spiritul patriotic — trăsături care trebuie să-l anime pe lucrătorul din turism.

Întărește pe deplin și argumentează această promisiune — angajament pregtăirea temeinică a bazei materiale turistice, care a început încă din toamna trecută și s-a încheiat practic în

zilele din preajma lui 1 Mai.

O vizită prin toate stațiunile litoralului: Mamaia, Eforie, Costinești, Neptun, Jupiter, Auroara, Venus, Saturn convinge fără dubii că s-a muncit bine și fără preget pentru ca litoralul să se prezinte la startul noului sezon estival în „haine de sărbătoare”.

Au fost refăcute porțiuni întregi de plajă, ce au avut de suferit datorită furtunilor din timpul iernii, s-au amenajat noi spații verzi, s-au plantat mii de arbori ornamentali și milioane de flori, s-au refăcut drumurile și parcajele. Am fost informați că în această vară vor exista mai multe dotări specifice de plajă, în primul rând, umbrele și șezlonguri, mai multe unități comerciale și, firește, mai multe

sporit de convorbiri, iar în perioada de maximă încărcare a echipamentelor, traficul telefonic interurban se va scurge în condiții normale. Așa să fie! Reținem, de asemenea, că, pentru turiștii automobiliști s-au prevăzut și în acest an, prin plan, cotele necesare de carburanți.

Oricine, dar nu oricum

Încă de la sfârșitul anului trecut Delta Dunării și-a cistigat statutul de zonă turistică similară cu o mare și complexă stațiune. Ce trebuie să înțelegem din aceasta? Înseamnă că este o zonă prioritară, mai bine protejată de lege, intrând sub incidența unor reglementări ce fac

riu fără egal în Europa, deosebit de solicitat prin atracția turistică pe care o reprezintă. Factorii responsabili din Ministerul Turismului sint preocupati, de asemenea, pentru valorificarea superioară, inteligentă și într-o manieră atractivă, a posibilităților pe care le oferă pentru turism fluviul Dunărea și cele două canale ce scurtează drumul spre mare.

În obiectiv agrementul

Iată, de multă vreme, un subiect „fierbinte”, adeseori abordat și adeseori evitat. E greu, într-adevăr, să răspunzi preferințelor atât de diverse ale turiștilor în materie de distracție

tenis. Orchestre și soliști reușiți vin an de an pe litoral pentru a susține programe muzicale. De altfel, numărul acțiilor culturale-educative organizate în această „capitală” culturală estivală a țării depășește cel de 1000 de manifestări! Există o bună colaborare între Consiliul Cultural și Educației Sociale și organele din turism, colaborează ce am dori-o tot atât de rodnică și într-un alt domeniu de larg interes public, cel al sportului, oaspeții litoralului dintr-o perioadă sau alta arii dorindu-și mai multe comenzi de valoare, cu caracter intern ori internațional (mai ales acestea), organizarea unor concursuri de jocuri sportive (în special de fotbal — să-i dăm, celorlalte, „ce-i al său”) la care fie invitate echipe „cu nume” din Europa și în lume.

Costinești — „floarea de aur”

Un cuvânt aparte pentru Costinești — stațiunea tinerilor din România și a colegilor lor din generație din numeroase țări ale lumii.

Sezonul estival 1988 a debutat aici sub cele mai bune auspicii: zilele trecute s-a anunțat că stațiunea și-a decernat medalia „Floarea de aur” (am văzut-o, este chiar o foarte frumoasă floare de aur!), ca înaltă apreciere a calității serviciilor turistice și a condițiilor oferite turiștilor în anul 1987. Distincția este atribuită de redacția ziarului „Mlada Fronta” din organ al C.C. al U.T.C.C. și a fost însoțită de o imagine „Lumea în imagini” sub egida Consiliului guvernamental pentru călătorii turistice din R.S. Cehoslovacă, alegerea având la bază un sondaj de opinie la care au participat peste 7000 de tineri.

S-a avut în vedere, drept criterii principale: modul de călătorie, evaluarea serviciilor turistice (cazare, masă, etc.), condițiile și posibilitățile culturale, sportive oferite, imaginea generală a turistului. Această distincție au primit: orașul Băilești, insulele Dalmatie (Iugoslavia), lacurile berlineze (R.D.G.), stațiunea Nisipurile de Aur (Bulgaria) și litoralul Căminii (U.R.S.S.). Să mai notăm că, în acest clasament, „su Costinești se află o serie întreagă de orașe și zone turistice recunoscute tradiție în domeniu

CONSTANTIN ISMAILEANU

Litoral '88 —

Un sezon sub semnul calității

răcoritoare. În toate stațiunile s-au amenajat grădinițe, unde prichindeii pot fi lăsați, pe perioade limitate, în supravegherea unui personal instruit în acest scop. Se va îmbunătăți iluminatul în stațiunile de pe litoral, vor fi aprinse toate firmele luminoase, iar în ceea ce privește asistența medicală de specialitate, ea este asigurată încă de pe acum, atât pe litoral, cât și în Delta Dunării, prin grija organelor de resort ale Ministerului Sănătății.

Răspunzându-se unor solicitări din anii trecuți, prin oficiile de poștă și telecomunicații din stațiuni se asigură acum abonamente la presă pentru perioada sejurului respectiv și, tot din același domeniu — prin extensia centralei telefonice interurbane Constanța, se va putea prelua un număr

ca, pe această întindere de pământ și ape, activitatea de turism să aibă un șir întreg de facilități, dar, în același timp, să nu se desfășoare la voia întâmplării. Delta a intrat acum în sistemul național de contractări locuri, iar pe planul aprovizionării materiale, ea este asimilată stațiunilor de pe litoral, având toate prioritățile ce decurg din noul ei statut. Acesta conferă O.J.T. Tulcea atribuții sporite, competențe noi, mobilitate largită, exigențe multiple.

Și iarăși de reținut: în Delta poate pătrunde oricine, dar nu oricum! Turiștii individuali vor avea acces — din rațiuni ce țin de rigoare și de protecția ecologică a acestui nestemat bun național — numai pe bază de permis de intrare. Vor fi astfel mai bine conservate și aparate valorile unice din acest terito-

si de petrecere a timpului „liber” (dacă, formal, acceptăm că timpul „ocupat” este cel petrecut pe plajă...). Diversitate care vine din structura diferită a turiștilor: ocupații, sex, vîrstă, nivel de educație și cultură, grad de recepție, fantezie, temperament și toate cele care ne diferențiază ca oameni. Și întotdeauna, lucrurile nu vor sta altfel!

Turist fiind într-o stațiune, problema se pune: 1) să ai ce face ca să nu te plictisești și, 2) să ai de unde alege acel ceva care să te satisfacă în momentul respectiv. S-a făcut destul de mult în această direcție; s-au construit noi baze nautice bine dotate, săli pentru bowling și jocuri mecanice, multe terenuri de minigolf, de volei, baschet,

de bunuri de consum, iar dintre acestea, mai cu seamă pe cele ce reprezintă obiectele cu mișcare cea mai rapidă, elementul cel mai mobil al interiorului — textilele pentru decorațiuni.

La Centrul de estetică a produselor industriei ușoare din București există un sector de cercetare și creație, condus de inginerul Oltea Deftu, unde o sumă de ingineri, artiști plastici, designeri, filologi, deci o echipă pluridisciplinară, se ocupă tocmai de problemele inovării, diversificării și modernizării materialelor textile destinate locuinței. În corelație cu tendințele pe plan internațional, ca și în corelație cu tradițiile casei românești, unde

mei de cercetare asupra integrării elementelor folclorului în noile „stiluri”, „linii”, „tendințe”. Un grup interdisciplinar — un filolog, un creator, un designer, un inginer — a pornit, acum un an, prin Țara Făgărașului. După ce au cercetat muzeele, a luat-o prin sate, urcînd pe Valea Hirtibaciului și poposind în Veneția de Jos, de pildă, în Drăguș (pe urmele lui Dimitrie Gusti), au cercetat, luîndu-și atent schițe și notițe, arhitectura, mobilierul, locul textilelor în interiorul țărănesc, toate elementele decorative ale acestora — de pe armuroaie și lebedee, de pe scoarțe și desagi, ștergare și fețe de pernă... Îmi așază acum sub ochi rezultatul. Planșe întregi cu pro-

ragului, noaptea”, în stil „rustic”, în stil „cubist”, ori al artei de „avangardă”... O luăm pe detalii. În materie de covoare, pentru interiorul modern, se impune neapărat mochetă. Uni ori cu desene geometrice și grafice. Mocheta „îmbibată” intens de natură. (De altfel, aceasta este dominantă de mai mulți ani și, iată, se anunță pentru încă mulți, în domeniul tuturor textilelor pînă la cearșaful de pat și prosopul de baie). Să-ți dea senzația a călca pe gazon, ori pietriș, pe nisip ori un ogor proaspăt arat, pe pămînturi calde și suave. De aici, fire și țesături adecvate, de aici multiple tehnologii și finisaje, de aici o paletă de culori consonante. Acolo unde se

sivă încit, în interioarele moderne, tind să înlocuiască pe deauna, iar în celelalte stiluri s-o estompeze, acesta prelungește și desenele pînă a se confunda. În materie de desene și imprimeuri este singurată întreaga istorie a artelor moderne, de la impresionism și expresionism la futurism și avangardă, precum și în stilul „retro”, revin cașmurile, desenele „rococo”, desenele epocilor respective, reținute și pe cele mai uzuale textile: lenjeria de pat, pe fețe de masă, prosoape, șervete de bîrbie. O noutate absolută, pentru toate stilurile și genurile de apartamente, locuințe, interioare, este reconsiderarea paravanului. Cu funcțiunile lui de separare a unui colț de staționar într-o încăpere, da mai ales, ca panou decorativ. Fototapețul, n-a fost capabil să se inobileze de virtuți artistice autentice; prea șocant, unori vulgar, intenția lui de a readuce acasă, mereu dorita natură, a eșuat. A făcut-o prestrident, efectul lui psihologic dur. Paravanul și panourile decorative îmbrăcate în textile rafinate sint mai discrete și astfel preferabile.

Trebuie să vă spun, că, ar preluat aici, mai cu seamă, informația privind „ce se poartă” studiul respectiv fiind, în realitate, o lucrare de inginerie textilă. Toate ideile, stilurile, proiectele de imprimeuri, de culori, fire și contexturi sint dublate, susținute de idei tehnologice pentru obținerea acestora în întreprinderile noastre de industrie ușoară. Cu utilajele și mijloacele tehnice de care acestea dispun. Așa încît în cele din urmă, gîndul și speranțele noastre, de a avea lă îndemină și a ne putea alege materialele respective, se îndreaptă către inginerii textilești și chimiști din întreprinderi. Să nu lase o asemenea lucrare să se demodeze. Un viitor drum al reporterului va fi astfel către ei.

CICI IORDACHE-ADAM

Am fost tentată să încadrez decorul între ghilimele, dar, logic, nu este nevoie, chiar dacă aparent acesta aparține mai mult limbajului artei, scenei, ecranului, convenției. Căminul familial este, în definitiv, scena adevărată, unde se desfășoară cea mai mare parte a trăirii și personalității noastre. Interesant este, spun sociologii și viitorologii, că omul de mine, în ciuda tehnicismului și tehnificării societății, în nevoia firească de echilibru, va avea o remarcabilă sensibilitate artistică, manifestată în tot ceea ce îl înconjoară. Un exemplu banal: ne mai satisface azi o mașină de spălat rufe numai prin performanțele tehnice, prin a ne scuti de efort și a ne disponibiliza timpul liber? Desigur, nu. Vrem totodată să fie un obiect frumos, ca formă și culoare, să devină un punct de atracție și decor în camera de baie... De aici, moda suverană, ce pătrunde și se impune demult nu doar în vestimentație ci, la fel de insistent și tot mai aca-parator, în apartamentele noastre, în spațiile de muncă, în spațiile sociale, în spațiile de odihnă și de vacanță. O revizită italiană pentru decorațiuni interioare — INTERNI — anunță chiar, în urma unor ample sondaje de public și în rândul specialiștilor (sociologi, psihologi, designeri, arhitecți...), instalarea casei în centrul preocupărilor omului modern și rolul fundamental al amenajării ei. Care dintre dumnea-voastră nu ați resimțit și nu resimțiți această preocupare, cînd v-ați mutat într-un apartament nou, cînd v-ați construit o locuință, cînd ați araniat camera copilului, cînd v-ați reînnoit mobilierul, chiar și cînd cumpărați un prosop sau o față de masă?! La noi, țara europeană unde se construiește anual cele mai multe locuințe, și asta de peste un sfert de veac, acest aspect este un fenomen de masă. Ritmul acesta a reevaluat, firește, ritmul unor întregi industrii, așa-numitele industrii

folclorul nostru excelează în invenție, originalitate și frumusețe. În „context mondial” e de la sine înțeles, moda e universală și apoi, e bine cunoscut faptul că fabricile noastre textile au exportat dintotdeauna, în întreaga lume și asemenea articole. Centrul de creație de pe str. Vulturii a finalizat în ultima vreme, punîndu-le la dispoziția industriei, două studii privind linia și tendințele modei în acest sector, urmîrind cele două idei majore — integrarea artei populare în moda la zi, creația proprie în pas cu restul lumii. Mai lent decît cele destinate vestimentației, nu chiar de la un sezon la altul, totuși, în ultimele decenii, schimbările, ritmul de înnoire a acestora s-a accelerat foarte mult și tînd să crească. Emilian Mureșan, artist plastic, de 11 ani în slujba acestui sector, își poate argumenta cu o întreagă istorie a evoluției stilurilor clasice și moderne din decorația de interior. El este responsabilul te-

lecte de imprimeuri, păstrînd ecoul acelor frumuseți, pentru stoffe de mobilă, draperii și perdele, pentru pinzeturi de lenjerie, pentru prosoape, pentru toată gama a ceea ce se cheamă „textile de interior”. Planșe întregi cu palete coloristice în armonie perfectă cu ceea ce se poartă azi în lume la acest capitol.

De asemenea, cu planșele în față, coordonatoarea celui alt studiu, artista plastică Silvia Șerban, îmi etalează, ca un perfect comentator și critic de artă „creația noastră în contextul tendințelor mondiale”. Mă pune în fața unui spectacol fastuos, prin nimic mai puțin atrăgător decît acele spectacole de pe podium, al parăzilor de modă vestimentară. Și aici văd „manechine” superbe, cu armonii ideale, interioare pe care aș vrea să le am, în care aș vrea să trăiesc. În stil „romantic”, în stil „retro” (cu infinite variante, de la 1800 la 1900), în stilul „Orientului îndepărtat” în stilul „luminilor o-

impun covoarele clasice, moda le aduce în prim-plan pe cele cu motive mai aerate, mai subtile decît covoarele orientului apropiat, pe cele chineze și indiene. Stofele de mobilă și cuverturile, elemente la fel de majore ale decorului într-o locuință, trec tot prin natură. Atît ca efecte de suprafață, cît și ca materiale, imprimeuri, și, mai ales, culori. Să-ți sugereze molicuniile florilor și fructelor, o vegetație luxuriantă și, mai ales, culorile ei. Plușurile și satenurile, materialele lucioase, materialele în relief (cu noepuri, flausate, jaquarduri, brocarturi), culorile translucide ale dimineții, și ale nopții, (multe culori nocturne) ale apelor marine și curgătoare, ale țîțeiului și cărbunelui, ale pietrei, ale pădurilor — domină. Predomină mult degradările, de la verde la albastru intens precum și toată gama griurilor și bejurilor. Am sesizat persistența luciului, a materialelor metalizate și peliculizate, mai cu seamă la draperii, a căror vogă este într-o atît de mare ofen-

La iarbă verde

Bucureștiul știe să fie și oraș de vacanță

Pe faleza micii mări constru- în geografia de apă a Dim- vitei în preajma „orasului de apă Cringasi”, lume multă ca- r-o intersecție importantă din trul capitalei. Numai că pa- l e domol, graba nu face pe meni să se uite la ceas. Oa- enii au îmbrăcat haine fru- ase și au ieșit la întâlnirea ziuă de sărbătoare. De altfel, primăvara s-a scuturat de elungita astenie a norilor și căturilor de ploaie. Cămăși deschise la gât, jachete pe mină, tițe cu fuste scurte și colo- te. Undeva, pe mal, risete și imatie. Se asistă la o origi- nă demonstrație de inot. Cel re a inaugurat scăldatul în ucurești este un câtel negru i un bob de piper cu păr parcă is pe bigudiuri. „Cirlionț, ieși n apă!” N-a fost o voce, ci a cor. Familia Buf a ieșit la imbare în parcul nou de lângă sa în formație completă. Ti- erii Stana Buf cu soțul Ale- andru, amindoi lăcătuși la In- titutul de Cercetări Metalurgice părinții, Ion Buf și Florica, mindoi frezori la același insti- t. Echipă de nedespărțit acasă, serviciu și iată, și în zilele e sărbătoare. De ce n-au plecat e Valea Prahovei în excursia ganizată de institut? Trei pe- chi de ochi se îndreaptă spre tana. Sub fulgarinul larg, ti- ră de 23 de ani nu este sinu- ră... „În două săptămâni avem bă la maternitatea Polizu, spune și suride ea. Sper să e băiat. Pină atunci mergem e malul lacului pentru condiție zică, aer curat și curaj”. Re- nem invitația viitorului tată de ne întâlni peste un an, de Mai 1989, tot aici, pentru a edea buf-uriile lui Alexandru fuf care atunci va avea 11 luni. Parcul Cringasi și-a întimpi- at prietenii pregătit și el de arbătoarea de început de mai. arba tunsă și deasă, ronduri de lori, pe nicăieri mucuri de țî- ări și ghemotoace de hirtie are să polueze aleile și lacul. la li s-a rezervat vizitatorilor i o surpriză plăcută: inaugu-

rarea insulei Dimbovița, amena- jată de oameni ai muncii și ti- neri din sectorul 6. Podul arun- cat peste ape, arcadele, balu- stradele și felinarele tricotate parcă din fier forjat au o linie plăcută și inspirată. Pe estrada mimind un chioșc retro de parc, elevii de la liceele 20, Semă- toarea, Tehnometal, recită, cin- tă, dansează. Folkul Stelutei Gilceavă, versurile de 1 Mai ale Mariei Munteanu, gimnastica artistică a Cristinei Gubernu, „Planeta iubirii” și „Privighe- toarea cîntă”, talmăcite de vo- cea lui Ionuț Sirbu, scenelele acidulate cu satiră de Doru Burcuș și Marius Florea culeg pe drept aplauze. Artiștii în uniforme de școală și „antre- noarea” lor, profesoara Violeta Năstăsioiu au avut grijă să nu apară stingăciile unei oarecare serbări de sfîrșit de an. De alt- fel, au acasă fiecare cite o di- plomă de la Festivalul Cîntarea României.

Pe o bancă în fața „scenei” s-au adunat trei virste: pensio- narii Natalia și Mihai Petro- vici, subinginerul Aurel Vizi- teu și elevul Ștefan Mihai cu prietenul lui de 22 de ani de la Energomontaj, Mihai Cojo- caru. Au venit să-și petreacă dimineața în parc și acum asis- tă și la programul ce pare că are priză la toate genera- țiile. „Pe lângă soare și flori am văzut și ceva de bun gust”, spune Aurel Viziteu, cu un ochi la artiștii adolescenți și cu al- tul la piticii lui care, unul țo- păie un șotron pictat imediat cu creta, iar celălalt caută o pis- tă de aterizare pentru aeromo- delul de placaj. Fiindcă mani- festarea artistică a avut și suc- ces și bis-uri, Ion Coman, Elena Bătrinu și Mariana Bara, secre- tarii ai Comitetului U.T.C. pe sectorul 6 hotărăsc imediat să se repete programul și după amiaza.

Cu iarbă lui verde de-acasă, Bucureștiul știe și poate fi și oraș de vacanță.

FLORIN CONDURĂȚEANU ■

Lalele parfumate

Un prieten, stimulat de mpul frumos instalat, în sfîr- it, deasupra Bucureștilor, mă avită la iarbă verde. Încearcă a mă convingă că întâlnirea pe are Primăvara și-a dat-o cu arbătoarea întiului de Mai, a t programată pe calculator. an acest an natura a fost omputerizată. Ii gust gluma și ccept propunerea de a merge a Complexul de la Snagov Sat. Ajungem aproape de Com- lex, dar staționăm. Încep pre- upunerile. N-or mai fi locuri? i busculadă pentru că unii răbiți dublează și blochează ensul. Ne lămurim în curînd. ăuza? O ușoară bilbială a elor care dădeau bilete de ntrare! Parcăm repede. Ajun- em la Complexul dominat de urnul „medieval” acoperit cu indrăli. Doar un orologiu îi ipsește, fie chiar și fără figu- ine. Constatăm cu bucurie că otul e renovat în așteptarea așteptilor. Căutînd o masă, ad- ărirăm inspirația cuplului care i-a lipit măsuta de voiaj irului de mese dinspre lac. Originală, ideea a prins. Au ost servii cu prioritate. Li s-a oferit și o față de masă în ton. rmos! Pentru cită lume era,

o oră printre mesele care nu se mai eliberau, nu ni s-a părut mult! Gospodarii Com- plexului ne-au oferit de toate. Celor care au populat peluzele, li s-au satisfăcut cerințele de mici și bere prin puncte special amenajate. Amatorii de sport au avut la dispoziție terenuri. Pe iarbă, badminton, șah, table! N-au fost uitați nici co- pii. Oana, fetița cu care eram a încercat leagănele, toboganele și s-a oprit la bărcuțe. Aștep- tind-o, am admirat temeritatea celor trei tineri care făceau baie! Ne-a trezit „invitația” unui localnic, de a cumpăra „lalele parfumate” din găleușa de plastic fixată pe portbagajul bicicletei. Un tranzistor ne-a reamintit că este „etapă”. Crai- nicul de pe „Sportul”, își în- cheie transmisia asigurîndu-ne că a asistat la „un arbitraj ex- celent, pe măsura partidei de aici, din Regie”! Oare?! Ceea ce sint sigur este că excelent a fost periplul nostru recreativ în această însoțită zi de sărbă- toare, alături de citeva mii de bucureșteni.

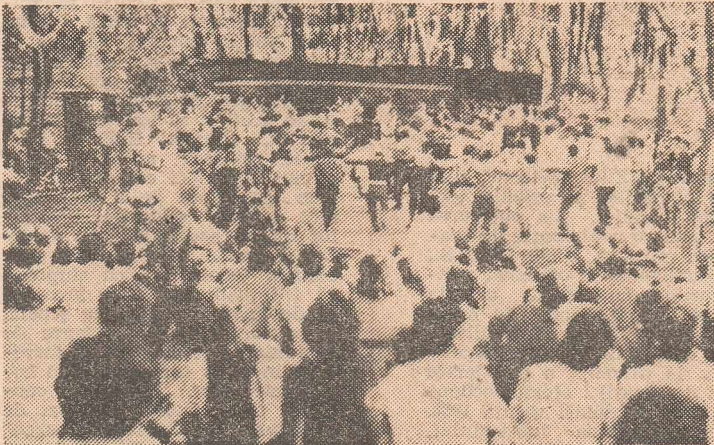
MARIAN TEODORESCU ■

Ca în fiecare an, la Cernica: bere, mici și semințe

Familii mai mici sau mai nu- meroase, înghesuite în automo- bilul personal între tot soiul de obiecte de camping, se stră- duiau cu viteza melcului să a- jungă la Cernica sau Pustnicul și să se bucure de prima zi de mai la pădure. Cum la Pustni- cul nu se poate ajunge pe dru- mul cunoscut al Brăneștiului, spre ambele locuri de agrement accesul era posibil numai pe șoseaua care leagă Bucureștiul de Cernica. În aceste condiții,

pe unica șosea se circula cum se putea, chiar și prin șanțuri. Mulți au ajuns la Cernica și au rămas aici. La ora prînzului, soarele încălzea ca peste tot și puțini s-au mai încumetat să se mai aventureze, pe linia de centură, spre Pustnicul. Am ră- mas și noi mai mult din curiozitate. Nu era doar 1 Mai, ci și începutul sezonului esti- val, deși zile frumoase mai fuseseră, și Cernica nu era la prima întâlnire din acest an cu

amatorii de iarbă verde. Dar prima zi de mai e prima zi de mai. Parcă aștepti mai mult și mai bine de la toată lumea. În- tr-un fel, așa a și fost. Unită- țile I.A.P.L. Segarcea erau a- provizionate în consecință, be- rea se bea cu lada, cele două difuzoare atîrnate în copaci în- călzeau atmosfera și pregăteau divertismentul. Cel puțin așa își spunea fiecare. Dar, diver- tismul cu pricina n-a prea existat. Două, trei afixe discre- te anunțau pentru 1 și 2 Mai, două programe la fel de discre- te. Pentru duminică, între 17—18, spectacol susținut de formațiile artistice ale casei de cultură ale sectorului 3, iar a doua zi, între 17—18,30, urmau să se producă artiștii amatori de la Întreprinderea „23 Au- gust”. Puțin, foarte puțin. În

treacă fie zis, ani în urmă, formațiile de amatori ocupau, la asemenea sărbători, spațiul unei întregi zile. În primul rînd pentru că aveau încă un prilej să se producă și apoi fiindcă de abia așteptau să-și bucure colegii de muncă, prietenii. Nu știm cum a fost luni, dar du- minică artiștii au ajuns pe la 17,30 și au început programul la ora 18. Unul dintre soliști, Pavel Boroancă, spunea că în- țirirea se datorează autobuzu- lui I.R.T.A., care a venit trîziu. Nici nu mai avea importanță. Ceea ce s-a petrecut părea în- cropit, fără urmă de răspun- dere din partea cuiva.

Vom spune clar, la Cernica, ziua de 1 Mai n-a fost aștep- tă decît de I.A.P.L. Segarcea (în special, de restaurantul Cernica, gospodărit cu grijă, bine aprovizionat, cu lucrători harnici și îndatoritori, hotărîți parcă să-și facă din ziua de 1 Mai zi model) și de administra- torii ștrandului (curățați, dichis- it cu bărcile și terenurile de sport puse la punct, din păcate, însă, puțin căutat de amatori, mulți dintre ei preferînd să-și întindă pătura sau cearșaful chiar la intrare). În rest repe- tăm ceea ce spuneam și în anii precedenți. Indiferența și lipsa de idei în materie de agrement continuă să țină în umbră unul dintre cele mai frumoase locuri de agrement ale Bucureștiului. Prea mulți vinzători de semîn- te și gablonzuri poluează din toate punctele de vedere pădu- rea Cernica, iar anexeale presă- rate prin pădure pentru tot fe- lul de utilități sînt la limita nefolosibilului. Estrada, deși vopsită proaspăt, nu păcăleşte pe nimeni, este în paragină; o construcție mai veche, despre care scriam în urmă cu doi ani, întrebîndu-ne cam ce poate fi, și-a dezvăluit identitatea, fiind demolată pe jumătate, dar ce- tățeanul nu cîștigă nimic din acest lucru, iar o parte din ma- lul lacului, cam din dreptul lo- cului unde taxatorii percep taxa de intrare, a rămas ca o imensă fundație unde nu se constru- iește nimic. Numeroase zone de agrement, și notăm aici, abso- lut la împlinire, Pustnicul, Cringasi — nume nou în agre- mentul bucureștean, Parcul Moghioroș, Bragadiru s-au stră- duit să-și bucure pe bucureștenii care le-au călcat pragul și în ton cu vorba potrivit căreia omul sfințește locul, gospodarii acestor zone de agrement le-au pregătit vizitatorilor surprize pe măsura sărbătorii. La Cerni- ca însă singura surpriză este că nici în acest an nu s-a schimbat nimic: berea și se- mințele umplînd o pădure care merită un cu totul alt trata- ment.

RAZVAN BĂRBULESCU ■

Așchiuță de la Bragadiru

Ne-am dat binețe, curios să aflu cum se simte șoferul sal- vării în satul de vacanță Bra- gadiru. Am fost confundat pe loc cu doctorul. Care doctor, veți întreba? Și uite așa, Ion Constantin I, zis și Așchiuță, șofer la SALVARE și alintat astfel de colegii săi spre a-l deosebi de alți doi cu același nume, îmi spune că-i într-o mică încurcătură pe care a descurcat-o singur. În dimi- neața zilei de 2 mai fusese trim- is de directorul său, dr. Mir- cea Rădulescu, în baza „Fișei de solicitare nr. 31389” la baza de agrement din comuna Bra- gadiru. Tot pe fișă mai scrie cu

spre obiectiv. Nimic nu-l îm- piedică să ajungă unde și-a propus. Nici virsta bătrinei Dacii, evident albe, fabricată în '79 și care după această ultimă cursă lua drumul casării. La Bragadiru, prima surpriză a lui Așchiuță este absența săgeților indicatoare spre Punctul de prim ajutor, așa cum scrie la Statutul Crucii Roșii, pe care tocmai îl răsfoise, statut ce pre- vede și două stegulețe albe cu sigla roșie în centru.

Apoi, șoferul a purces la ale- gerea unui loc de parcare cit mai vizibil pentru SALVARE. Uimit că nu dă de nici-un „per- sonal medical”, îl caută și la Buda. Umblind după doctor în zadar, I. C. a făcut și el ce a putut. Noroc că n-a fost nevoie de cine știe ce știință medicală pentru zgîrieturile celor cîțiva pustani mai neastîmpărați. Tamponați cu vată imbibată cu spirt, ei au fost pansați pe loc cu fașe. Au mai apelat la ser- vicile sanitarului de ocazie și două ospătărițe (acuzînd cram- pe), de la Terasa Bragadiru, sfătuite să apeleze la bineface- rile izmei ce crește din belșug pe malurile lacului din apro- piere. Pentru cazurile mai deo- sebite I. C. a avut inspirația să o roage pe Marioara Gheorghe, asistentă medicală în Băneasa, să stea prin apropiere pentru a interveni la nevoie. N-a fost cazul.

Nu a fost cazul și pentru că organizarea Bazei de agrement Bragadiru este fără cusur aproa- pe. Totul strălucește de curățe- nie și este vopsit proaspăt, ba chiar prea proaspăt am putea zice.

Iar peisajul este incîntător, căsuțele și spațiile de joacă pentru copii așijderea incît ar corespunde și celor mai exi- gente gusturi ale medicului ne- văzut în acea zi la Bragadiru.

ION PREDOȘANU ■

Ziua Muncii — ziua primăverii la Sighetu Marmăției

A intrat în tradiția sighet- nilor ca Ziua Muncii să fie sărbătorită, cum nu se poate mai bine, și în spațiul rezerva- ției de arhitectură populară a Muzeului maramureșean din Sighetu Marmăției. Aceași lu- mină dătătoare de viață a în- conjurat această străveche lume maramureșeană populată acum de contemporani. Era și soa- rele, că de nu era putea fi co- borît din porți. Aici pe lângă bucuria petrecerii unei zile de odihnă mille de sigheteni care au împințit dealurile au făcut să invie lumea acestor vechi așezări. În casele aduse de pe valea Marei, Izei, Cosăului, în această „civilizație a lemnu- lui” de pe dealul Dobăieș oam- enii au trecut pragul istoriei. Numai așa se putea numi a-

ceastă frumoasă inițiativă a or- ganizatorilor. Este știut că ex- istența omului este legată de casă prin viața de zi cu zi. Deci, aici lîngă minunatele case cu inscripții cum sint: casa familiei Cupcea din Căli- nești, Bizău din Bogdan Vodă, Marincea din Sirbi, Dunca din Ieud, Cudrici din Birsana au putut împleți timpul. Trecin- du-le pragul oamenii (mulți fil- de țărani de pe văile amintite) au putut respira izul din ve- chime vibrînd pentru inge- nozitatea arhitecturii înainta- șilor. Profesorul Mihai Dăncuș, directorul muzeului cu specia- listii erau de față. Erau și ei integrați în această zi a cinsti- rii muncii în municipiul de sub poalele Solovanului.

GHEORGHE PĂRIA ■

A fost frumos

În zilele de 1 și 2 Mai, ca întotdeauna, mii de ti- mișoreni au poposit fie la Ștrandul tinerețului unde s-a organizat Expoziția canină re- publicană, fie la restaurantul din pădure, la „Tîntarul”, cum îl știe tot timișoreanul. Condu- s de Ion Sima, gazdă bună și pri- mitoare, care a fost din nou la înălțime. Amatorii de grătar s-au retras în pădure și, de- sigur, la plecare au lăsat cite un mic semn. Mulți și-au des- făcut sacoșele și-n atîtea cite sint de făcut, gospodinele au lăsat pradă vîntului cite o hir- tie. Alții, mai simplu, au aban- donat ce le era de prisos.

Aproape este popasul turis- tic. În cele 102 căsuțe cu 254 de locuri s-au cazat, pentru mai multe zile, oaspeți din țară și străinătate — Polonia, Ceho- slovacia, Italia, Ungaria, R.D. Germană. Șeful unității, Stelian Bălean, întregul personal i-au primit exemplar. Căsuțele, io- calul, aleile arătau minunat; comenzile erau onorate prompt și cine avea de invocat o făcea direct la șeful unității care, după cum se comporta, atinsese

culmea cumsecădeniei. „Oa- menii vin, ne spune, fapt ce ne onorează, iar noi trebuie să fim la înălțime prin tot ce facem, chiar dacă la atîta a- fluență de cereri nu-i tocmai ușor...”

Proprietarii de autoturisme au ajuns la terasa „Albina” a- flată la nici 20 de kilometri de Timișoara. Cine a vrut și-a luat și prietenii. Chiar dacă au stat mai înghesuiți pe bancheta din spate. Amatorii de pescuit și-au scos repede undițele. Cine a prins un pește a fost admirat de grupul cu care a venit și invi- diat de ceilalți pescari aflați pe malul Timișului. Tot aproape de oraș e și plaja din comuna Șag—Timișeni. Au sosit mulți vizitatori, plaja era invadată chiar și de mașini, pentru că unii proprietari voiau să le aibă cit mai aproape. Nu de altceva, dar muzica și apa- ratele le aveau „la bord”. Ti- mișul era populat de undițe, grătarul era gata, cite un bărbat se lăsa insistent invitat la masă. Întîrzia, voia să facă o surpriză prietenilor.

DUMITRU OPRÎȘOR ■

● În cadrul lucrărilor de la Geneva ale sesiunii Consiliului pentru Comerț și Dezvoltare al UNCTAD au început dezbaterile asupra problemelor privind protecționismul comercial. În timpul dezbaterilor, reprezentantul României a relevat că sistemul comercial internațional se menține într-o situație critică. În pofida angajamentelor asumate la UNCTAD și în alte organizații internaționale privind neintroducerea de noi restricții comerciale și eliminarea celor existente, se constată o proliferare a măsurilor protecționiste, care sînt aplicate în mod discriminativ față de țările în dezvoltare, încălcîndu-se ori ocolindu-se principiile și regulile GATT. Reprezentantul român a arătat că țările dezvoltate trebuie să traducă în viață angajamentele menționate, să suprimă treptat celelalte bariere comerciale și să efectueze ajustările necesare de structură, astfel încît să cre-

eze condiții care să asigure sporirea eforturilor țărilor în dezvoltare și crearea unui sistem comercial deschis, nediscriminatoriu, echitabil.

● Duminică va avea loc al doilea tur de scrutin al alegerilor prezidențiale din Franța, în cadrul căruia candidează François Mitterrand, actualul președinte, din partea Partidului Socialist, și Jacques Chirac, din partea Adunării pentru Republică. După cum este cunoscut, în urma primului tur de scrutin, care a avut loc la 24 aprilie, rezultatele au fost următoarele: François Mitterrand — 34,11 la sută din voturi; Jacques Chirac — 19,95 la sută; Raymond Barre, candidat al Uniunii pentru Democrația Franceză — 16,53 la sută; Jean-Marie Le Pen, reprezentant al Frontului Național, de extremă dreaptă — 14,38 la sută; André Lajoinie, din partea Partidului Comunist — 6,76 la sută; Antoine Waechter, reprezentînd

Mișcarea ecologiștilor — 3,78 la sută; alți candidați — 4,38 la sută. Cei mai mulți comentatori consideră că victoria va fi obținută de președintele Mitterrand, cu o majoritate de 53—56 la sută din voturi.

● La Geneva s-au încheiat lucrările primei părți a sesiunii din acest an a Conferinței pentru dezarmare, organism multilateral de negocieri format din 40 de state, între care și România. Conferința a examinat probleme privind interzicerea experiențelor nucleare, realizarea dezarmării nucleare și prevenirea unui război nuclear, interzicerea armelor chimice, radiologice și a altor arme de distrugere în masă, prevenirea cursei înarmării în spațiul cosmic, acordarea de garanții de securitate țărilor neposesoare de arme nucleare și elaborarea unui program global de dezarmare. În sesiunea plenară finală a fost adoptat prin consens raportul Conferinței, care va fi pre-

zentat celei de-a treia sesiuni speciale Adunării Generale a ONU consacrate dezarmării.

● În cadrul cuvîntării sale săptămîni radiodifuzate, președintele Statelor Unite, Ronald Reagan, a subliniat că va pune vetoul său proiectului legii generale a comerțului SUA, aprobat săptămîna trecută de cele două camere ale Congresului american. Cu toate că majoritatea „prevederilor inacceptabile” ale acestui proiect de lege au fost retrase, el nu conține o serie de dispoziții cu caracter protecționist care ar putea crea probleme în relațiile economice cu alte state amenințînd creșterea economică a SUA. Președintele Reagan și-a exprimat speranța că va putea pune la punct, în preună cu membrii Congresului SUA, noul proiect de lege generală a comerțului.

ION CODRU

Comentariul săptămîinii

Ziua Victoriei — Ziua Păcii

În fiecare an, de 9 Mai se sărbătorește Ziua Victoriei, ziua care a marcat înfrîngerea Germaniei naziste și, practic, terminarea celui de-al doilea război mondial. La obținerea acestei victorii istorice România a adus o contribuție de seamă, fiind în război a patra putere militară, după U.R.S.S., Statele Unite și Marea Britanie. Participînd la ofensiva antihitleristă cu peste jumătate de milion de oameni, armata română a parcurs, timp de 260 de zile, un drum de luptă însumînd 1700 de kilometri, a eliberat 3831 de localități, dintre care 53 de orașe, a provocat inamicului pierderi reprezentînd efectivele a aproximativ 14 divizii, a dat jertfe 170.000 de oameni (morți, răniți și dispăruți); efortul economic românesc se cifrează la 1 miliard de dolari valută 1938. Prin întreaga sa participare la înfrîngerea fascismului, România a determinat o scurtare a războiului cu 200 de zile.

Tocmai eforturile și sacrificiile enorme făcute, suferințele și frustrările îndurate de pe urma războiului, pînă la noul drum de construcție pașnică pe care s-a angajat România și de vocația statornică de pace a poporului român, au făcut ca în anii de la 9 Mai 1945 și pînă în prezent țara noastră să se situeze în primele rînduri ale forțelor militante pentru pace din lume. Pentru că, din păcate, cele peste patru decenii care au trecut de la sfîrșitul războiului pot fi considerate ca o perioadă de pace numai în sensul că n-a izbucnit un al treilea război mondial. Altfel, se știe, în tot acest timp au avut loc circa 150 de războaie „locale”, care au făcut 20 de milioane de victime, a început „era atomică” și cursa înarmărilor, nucleare și convenționale, care durează și în prezent, ceea ce a făcut ca în lume să se acumuleze uriașe cantități de arme, din ce în ce mai perfecționate.

Pornind de la această situație, România, președintele Nicolae Ceaușescu au inițiat pe plan internațional numeroase acțiuni în favoarea păcii și dezarmării și a procedat, după cum se știe, la reducerea unilaterală a armamentelor, efectivelor și cheltuielilor militare. În acest context, țara noastră a salutat încheierea Tratatului sovieto-american cu privire la lichidarea rachetelor nucleare intermediare din Europa, care constituie însă numai un prim pas, după care trebuie să urmeze noi acorduri privind reducerea armelor nucleare strategice ofensive, preîntîmpinarea cursei înarmărilor în Cosmos, interzicerea generală și completă a experiențelor nucleare, lichidarea armelor nucleare și chimice și a celorlalte mijloace de distrugere în masă, reducerea efectivelor forțelor armate și a armelor convenționale din Europa, reducerea cheltuielilor militare și soluționarea altor probleme ale securității și dezarmării. Legat de aceasta, o importanță deosebită o au inițiativele românești referitoare la transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și colaborării, liberă de arme nucleare și chimice, fără baze militare și trupe străine, și la convocarea, în acest scop, a unei reuniuni a șefilor de stat și de guvern ai țărilor din regiune. Totodată, sînt necesare stingerea actualelor focare de incordare și război și rezolvarea exclusiv pe cale pașnică, prin tratative, a situației din Orientul Mijlociu, Afganistan, Kampuchea, Africa australă, a conflictului armat din zona Golfului.

Toate imperatiile momentului de față — dintre care am menționat pe cele mai importante — legate de pacea și securitatea lumii trebuie privite și examinate avînd permanent în minte și viitorul, dar și experiența grea a trecutului, lungul șir de jertfe și privațiuni a căror incununare a constituit-o victoria de acum 43 de ani. Pentru a nu mai cunoaște ororile războiului, care în zilele noastre ar amenința însăși existența vieții pe Pămînt, omenirea, amintindu-și de prețelul 9 Mai 1945, trebuie să dea neconștient dovadă de vigilență, să vegheze și să acționeze, astfel încît Ziua Victoriei să fie, concomitent, și o Zi a Păcii, atît a păcii de pînă acum, cu imperfecțiunile ei, la care ne-am referit, cit și, mai ales, a păcii viitoare, lipsite și de războaie „locale”, de alte certuri, conflicte, amenințări, și de posibilitatea izbucnirii unui nou conflict la scară planetară.

ION D. GOIA

Sînt la modă buncii

E trist, nesigur, violent, oboșit. La școală e neatent. Nu citește, nu știe să se joace. Stă la televizor cit și ziua de lungă. Psihologic e un „maxistresat”. Acesta este, oricît de surprinzător ar părea, portretul robot al copilului american de azi. Copilul fericit cu care ne-am obișnuit în filme sau seriale nu este în realitate decît un mic adult plin de probleme, candidat ideal la psihoterapie. Mai bine de 35 la sută din copiii americani, indică un sondaj al unui grup de cercetători din Washington numit Child Trends, trebuie tratați pentru probleme

de stres cu manifestări diverse — de la căderea părului, la dureri de cap și migrene. Doi la sută din copii între 6 și 12 ani, susține Andreea Pumariega, psihiatru din Texas, suferă de forme depresive acute. Acest procent urcă la 15 cînd e vorba de adolescenți. Pediatrii americani care în deceniul șase au revoluționat tradițiile ancestrale ale creșterii copilului, afirmînd că biberonul este mai bun decît sinul matern — copilul devenind de la o fragedă vîrstă mai... independent! — își fac acum autocritica. Chiar și pedagogii care au pus la punct tehnici sofisticate pentru precocizarea intelectului infantil în stare să creeze un fel de superbaby genial fac „mea culpa”. Alți psihiatri de renume, alți

pedagogi celebri afirmă acum că trimiterea copiilor la cursuri preșcolare înainte ca ei să fie pregătiți pentru asta constituie un mare pericol pentru sănătatea lor mintală și fizică. Abia, abia, pot fi obișnuiți să stea 40 de minute în bancă, abia învață să țină creionul în mînă și să nu facă pipi de emoție și pînă în prețind să învețe o limbă străină, spune Roberto Bergonzi, psiholog milanез, adept al noii orientări educaționale.

În încercarea de a croi drumul potrivit educației urmașilor noștri, specialiștii au analizat și datele familiale ale problemei, constatînd cu stupeoare că fiii mamelor care lucrează se descurcă mai bine la școală, au o capacitate mai mare de comunicare și mai multă încredere în ei în comparație cu copiii casnicilor. Contează, conform unui studiu efectuat de „Institute for Social Research” al Universității din Michigan, calitatea timpului pe care mama îl petrece cu copilul. O mamă care lucrează consacră, în medie, 11 minute pe zi „timp de calitate”, adică de supraveghere atentă, de jocuri și dialog copilului ei, iar tatăl doar 8 minute. Casnicele nu dau mai mult. Minutele de calitate pe care le dedică moștenitorilor ajung la 13 pe zi. E vorba de ceea ce specialiștii numesc un „analfabetism al afecțiunii” în sensul că părinții nu știu de ce anume are nevoie cu adevărat un copil și, în plus, nu au disponibilitatea intelectuală de a se ocupa de el. Lipsește în casă un schimb verbal cu copilul, chiar dacă pronunția lui nu este corectă și exprimarea e dificilă. Comunicarea este extrem de importantă, dar chiar și adulții comunică din ce în ce mai puțin. „Ce-ți place mai mult și mai mult?” se întreba într-un sondaj al ziarului „Le Figaro”, iar răspunsul a fost în proporție covârșitoare (85 la sută) „să mă joc cu mama și cu tata”. În realitate, lucrurile se petrec altfel. Seara, cînd se stringe familia acasă, se mîncă ceva, se privește la TV și nimeni nu vorbește cu nimeni. Afară copiii nu se mai pot juca pentru că n-au unde, și așa el petrec în medie 4 ore pe zi în fața televizorului care creează nesiguranță și teamă. Bombardați de imagini, reale sau nu, copiii nu sînt în stare să disocieze singuri între ficțiune și realitate, între un speech politic și vrăjitoarea din basme. Apar dezechilibre majore așa încît psihologii recomandă... ce credeți? — buncii! Pediatrul american Terry Brazelton în cartea sa „În seara asta” consideră că buncii pot da enorm copilului, chiar dacă-l răsfășă și nu au metodele educative cele mai moderne. În fond, ritmurile biologice ale unui bătrîn sînt apropiate de cele ale unui copil. S-ar putea ca buncii să fie ultimul antidot pentru o copilărie dispărută, dar dacă tendințele sociale sînt ireversibile, familia și școala trebuie să redevină elementele de forță ale procesului educațional în luptă cu imaginea televizată.

IOAN ROȘCA

Ciao, pappagallo, ciao!

Nu puține lacrimi feminine curg în amintirea lor. Chiar dacă majoritatea „bocitoarelor” sînt la o vîrstă ce nu se mai cheamă prima tinerețe. Însă, specia lor este pe cale de dispariție. Mult adulatul „latin lover” (amozez latin), care făcea odinioară furori, mai ales pe

plajele insorite dintre Marittina și Cattolica, Bordigherra și Forte dei Marni — nu mai este de găsit în Italia. „Mitul „amozezului latin” s-a spulberat”, se poate citi cu litere mari chiar și pe primele pagini ale presei italiene.

Firește, sfîrșitul nu a venit brusc, dar așa-numiții pappagalli, chipeșii tineri italieni, care erau numiți astfel datorită manifestărilor lor zgomotoase și... colorate, s-au rărit de la an la an. Și, iată, de curînd agenția italiană ANSA relatează cazul unui club de tinere din Copenhaga care a dat un anunț în presa din Italia, prin care se solicitau, așa cum se obișnuia pînă nu demult, însoțitori autohtoni pentru a petrece o vacanță distractivă. Nu s-a primit nici măcar o ofertă!

Și, totuși, în anii '50 și la începutul anilor '60, „stolurile” de pappagalli se năpusteau chiar de la gară asupra grupurilor de „tedesche” (nemțoaice). Motivul acestei schimbări de mentalitate este, după opinia agenției vest-germane DPA, faptul că „popoarele au ajuns să se cunoască mai bine, fascinația străinului dispărînd”. Firește, cauzele sînt mult mai complexe. De pildă, la o anchetă efectuată printre elevii în vîrstă de 13 și 18 ani pe tema importanței pe care o acordă problemelor sexuale, răspunsul a fost deosebit de semnificativ pentru noua mentalitate a tineretului: 65 la sută din cei chestionați au răspuns „nici una”. Un comentator aprecia răspunsurile elevilor din Milano: „Băieții de azi seamănă mai mult cu buncii decît cu frații lor mai mari”. O situație care, avînd în vedere bombardamentul continuu „tipic societății occidentale” pe care-l suportă acești tineri cu literatură și filme pornografice, nu poate provoca decît bucurie. Pentru că, așa cum spune chiar un proverb italian, „l'amore non se trova al mercato” (dragostea nu este de vinzare).

ROMEO NĂDAȘAN

Ipoteza „potopului”

Recente săpături arheologice în apropierea localității Ratah din nordul Irakului aduc noi dovezi în sprijinul ipotezei care afirmă că acum cîteva mîlennii Mesopotamia ar fi fost afectată de puternice inundații. În opinia arheologilor, apa a acoperit întreaga cîmpie dintre Tigru și Eufrat, fapt ce ar putea sta la baza mitului privind potopul care este amintit și de celebra epopee sumeriană a lui Gilgames, concepută între anii 1726—1686 î.e.n. Potrivit acestui poem epic, scris pe 12 tablete de lut ars, aflate în prezent la British Museum, potopul ar fi avut loc „acum 24510 ani, 3 luni și 84 de ore (b) și a înecat toți oamenii din Mesopotamia”.

Majoritatea cercetătorilor admit că la baza acestei legende a stat un fenomen real, pe care, tot mai numeroase descoperiri arheologice vin să-l confirme. Oamenii de știință susțin că în urma schimbării climatice, după ultima glaciație, creșterea nivelului oceanului mondial careia i s-a adăugat o ploaie torențială care a ținut luni de zile, o mare parte a uscatului a fost acoperită de ape. Firește, „relatarea” din amintite textele sumeriene conține o bună doză de senzational, proporțiile catastrofei au fost mult exagerate. Nu întreg uscatul a pierit sub valuri și nu „toți” oamenii, în afara lui Utnapiștim (care, mai tîrziu avea să fie cunoscut sub nu-

mele de Noe) au pierit. În cazul acestui prim... reporter din istorie, mărirea proporțiilor dezastrului este scuizabilă. Impresiile lui, ajunse la noi prin intermediul celor 12 faimoase tablete descoperite în 1872 de savantul englez George Smith, sînt „redactate” sub emoția extraordinarului spectacol creat de formidabila revărsare a valurilor asemănătoare, poate celor pe care japonezii le numesc tsunami. Cum s-a dovedit ele au acoperit nu numai zărilor dintre Tigru și Eufrat ci și întinse regiuni din Europa, Africa, cele două Americi și Asia. Cîmpia mesopotamiană, plat și joasă, a fost, într-adevăr, „înghițită” de diluviu, arheologii aprecînd că nivelul apelor fi atins aici aproape 14 m înălțime! Efectele invaziei apelor trebuie să fi avut urmări atît de înfricoșătoare, încît ele au rămas pentru totdeauna în memoria supraviețuitorilor, în poemul sumerian este un tentic document privind a terifiant și îndepărtat eveniment.

MIHAI VASILIU

Înainte de a fi prea tîrziu

„Armele ucid! Țineți-le în afara școlii!” Așa avertizează un afiș care poate fi văzut în orașul american Baltimore. De ce a fost el necesar? Pentru că dacă în urmă cu două decenii cel mai rău școlar american avea în buzunar un cuțit (ca destul de rar) în prezent majoritatea elevilor poartă asupra lor un adevărat arsenal. Și nu numai că-l poartă, dar îl și folosește. La Detroit numai în ultimii 2 ani 77 de tineri în vîrstă de pînă la 16 ani sînt fost uciși de colegi de generație. După datele ministerului justiției în anul 1985 27.000 de tineri între 12 și 15 ani au fost victimele unui alac înarmat față de 16.500 citi au fost înregistrați în cei 3 ani precedenți. Legea permite oricui să poată cumpăra o armă. Mai mult unii tineri pot „închiria” așa ceva pentru o noapte urmînd ca să achite chiria din jafurile comise. Sînt cazuri cînd procurarea unei arme se face mult mai ușor apelînd la sertonul părinților, 38% din căminele californiene posedînd arme. Un sondaj întreprins în rîndul a 390 de tineri din orașul Baltimore a relevat că 64% „cunosc” un coleg care poartă armă, iar 60% știu că a fost jefuit sau ucis cineva în școală lor.

Problema are implicații din cele mai grave. A avea o armă pare a fi șic dar în același timp foarte riscant. „O armă pare a da sentimentul de putere, de securitate” — spune Rion Hart, psiholog din Houston „dar în fapt îl expune pericolului pe cel care o poartă”.

Cauzele sînt de origine socială. Teama de a ieși pe stradă, protejarea comerțului cu droguri (de rivali, dar și de poliție) și nu în ultimul rînd dorința de a imita violența propagată prin intermediul canalelor de televiziune cu foarte mare larghețe, Clementine Barfield, al cărei băiat a fost împușcat de un grup de tineri, susține: „Trebuie să facem ceva înainte de a pierde o întreagă generație de copii”.

Înarmarea copiilor este doar efectul. Cauzele sînt mult mai profunde și ele trebuie să dea de gîndit înainte de a fi prea tîrziu.

DAN DĂNUȚ DORU

Totul despre Liz?

Firește, nu avem pretenția că putem spune chiar totul despre Elizabeth Taylor, și este nu numai de presupus, dar e de-a dreptul sigur că nici măcar în memoriile actriței, care urmează să fie tipărite anul acesta în S.U.A. și în Franța, nu se spune tot. Însă, utilizând informațiile apărute recent în „Figaro Magazin”, credem că sîntem în măsură să-l lămurim pe cititor cel puțin într-o privință: ce s-a întâmplat cu Liz în anii '80, de ce nu a mai jucat în nici un film.

Începem totuși cu vestea bună că Elizabeth Taylor filmează din nou, și încă într-o peliculă regizată de nu mai puțin celebrul Franco Zeffirelli. Însă timp de șapte ani spectatorii n-au văzut-o pe Liz în roluri noi. În ultimul ei film, „Oglinda crăpată”, juca rolul unei actrițe în vîrstă, care trăia doar cu trecutul ei. În cel de acum, intitulat „Tîrîrul Toscanini”, Liz interpretează rolul unei cîntărețe celebre din Rio de Janeiro. Ajunsă la disperare, ea îl înfruntă pe viitorul mare dirijor, care o convinge să se întoarcă pe scenă, unde obține triumful. Aceasta este intriga filmului. Prin urmare, în „Oglinda crăpată” este vorba de o actriță ajunsă într-o situație fără ieșire, iar în noul film despre o actriță care găsește în ea forța de a se reînălța la viață, la creație, la muncă. Subiectele acestor două filme amintesc în chip uimitor de ceea ce i s-a întâmplat chiar Elizabeth-ei Taylor în ultimii

ani. Pentru că Liz, după ani îndelungați de la turnarea „Oglindii”, a izbutit să se regăsească. Dar, în fond, ce s-a întâmplat?

Ne aflăm în anul 1980. Liz se mărită pentru a șaptea oară. După miliardarul Nik Hilton, producătorul Michael Todd, actorii Mitchell Wilding, Eddy Fisher și Richard Burton (cu acesta s-a căsătorit de două ori), Liz a ales un politician, pe senatorul republican Jack Werner. Și, așa cum s-a întâmplat la fiecare măriție, Liz s-a consacrat în întregime „capului familiei”. Ea a părăsit Los Angelesul, a plecat din extravaganțului Hollywood și a intrat în atmosfera Washingtonului oficial, cu „ceaiurile” pline de morgă și cu seratele lui de binefacere. Liz nu fusese obișnuită cu o astfel de viață, nu prea știa cum să procedeze, mai ales în ceea ce privește înfruptatul din bunătațile puse pe mese. Încetul cu încetul, regina frumuseții a început să semene, după propria ei expresie, cu o gîscă îndopată, chiar și cele mai generoase rochii nu-i puteau ascunde formele pline. A încercat să se amăgească cu ideea că „femeile pline sînt cu mult mai atrăgătoare decît cele slabe”, dar n-a ținut. N-a ținut și din cauză că, după cel de-al șaptelea divorț, s-a apucat și mai virtos de băutură și de stupefianțe. Se părea că totul este pierdut. Și atunci, printr-un mare efort de voință, a luat hotărîrea de a-și schimba radical modul de viață. Mai întâi, s-a internat la o vestită clinică din California, unde s-a supus unui tratament chinuitor, însă inevitabil, de dezalcoolizare și de dezintoxicare. Cînd a părăsit clinica, era alt om. După cîțva timp, la o altă clinică, s-a tratat de obezitate, revenind la o greutate normală. În prezent („prezentul” la care se referea publicitatea amintită era prin februarie-martie, să sperăm că el durează și acum), Elizabeth Taylor, ale cărei chefură cu Richard Burton ajunseseră de pomină, nu se mai atinge de spirtoase. A renunțat complet la narco-tice, chiar și la somnifere.

În urma acestor măsuri, frumusețea și echilibrul sufletească i-au revenit și, după cum am spus, filmează din nou, sub bagheta aceluiși regizor cu care realizase, acum douăzeci de ani, „Îmbîlînzirea scorpiei”. La 55 de ani, și cu 50 de roluri în cinematografie la activ, Liz a pornit-o din nou la drum. Să fie într-un ceas bun!

ION CODRU ■

O perla de artă enigmatică

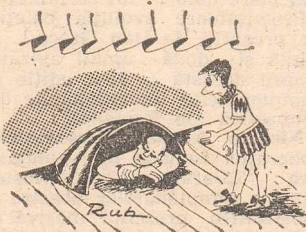
Trei capete de om, executate din cristal de stîncă, adevărate opere de artă, sînt și azi enigme pentru oamenii de știință. Unul se află la „British Museum”, adus din Mexic la finele secolului trecut, al doilea este expus la „Muzeul omului” din Paris, reprezentînd probabil pe zeul Morții la azteci — Mictantecutli — iar al treilea, descoperit în Honduras lângă localitatea Lubaantum, se găsește într-o colecție particulară în Franța. Deși li se atribuie origini diferite, specialiștii apreciînd că au fost executate în Babilon, undeva în Orientul Apropiat, pe continentul american, cu mult înainte de sosirea lui Columb și chiar în răsăritul asiatic, aceste opere de artă au trăsături comune dar și ciudate în același timp. Capul cu o greutate de aproximativ cinci kilograme, deși a fost cercetat cu microscopul electronic, nu s-a putut identifica, pe suprafața lui, nici cea mai mică zgîrietură. Lucrarea nefiind turnată și nici efectuată cu mijloace moderne, s-a ajuns la concluzia că un om, pentru a o șlefui atît de perfect ar fi trebuit să lucreze la ea, zi și noapte, timp de... 300 ani. Nu există la ora actuală aparate care să permită datarea științifică a acestor obiecte, ce au ridicat multe probleme experților și care au reușit să stabilească doar vechimea cristallului, deci a rocii din care a provenit, dar nu și momentul în care a fost realizat. După cele două ofițieri aflate la baza crăniului s-a dedus că el a fost folosit în temple pentru efectele ce le producea, mai ales cînd era balansat. Nu se știe de ce maxilarul inferior a fost făcut mobil și detașabil de restul

capului. În interior o serie de lentile și prisme creează un joc de lumini. Privit în ochi, acționează hipnotic, lucru stabilit de numeroși experți. Luminat lateral, sub un anumit unghi, datorită unor cauze încă necunoscute, craniul prezintă o aureolă de scurtă durată, iar în orbite apar pete și uneori scurte imagini. Datorită probabil unui efect de rezonanță uneori capul lasă impresia că scoate sunete surde, ca un geamăt sau un dangăt de clopot. Dacă o rază laser este îndreptată spre cavitatea nazală se produce o colorație vie, parcă incandescentă,

BREVIAR

parcă asemănătoare curcubeului, probabil datorită procesului de interferență a luminii albe cu straturile subțiri și transparente ale acestei părți de cristal. Capul deși sculptat dintr-un bloc de cuarț transparent, are un fel de colorit ce se schimbă mereu. Odată bate în violet, altă dată în verde, apoi purpuriu și chiar gălbui — chihlimbar, iar pe frunte apar pete de diferite nuanțe. Dar cel mai nelămurit fapt este cum s-a reușit ca în interiorul capului să se creeze un spațiu în care s-a constatat... vid. Cercetările efectuate în diverse laboratoare nu au dat încă răspuns la toate întrebările ce le ridică acest obiect, dar treptat el își va dezvălui toate secretele.

Racul

RADU BUIA-RUB ■

● Fără un strop de altruism, fericirea este numai de uz intern.

● Egoismul este poate cea mai imorală însușire umană.

● Talentul îți indică direcția spre soală. Nu te și urcă pe el.

VASILE GHICA ■

Noi, două continente

Noi sîntem personajele prezente prin toate povestirile etape ale iubirilor incandescente și nici un episod n-o să ne scape.

Din codrii cu capcane și cu trape tu chemi cu două gesturi tandre, lente bătrînul cerb ce sînt, să se adape din tine, riul virstei inocente.

În umbra de justiții imanente am pus dorințele cărări să sape prin bezna-mbrățișurilor absente, să fiu și să te afli mai aproape,

noi — cele mai opuse continente ce vor să se sărute peste ape.

SANDU ȘTEFĂNESCU ■

„Păianjenul” vopsitor

Vopsitul navelor este o muncă monotonă și în general greu de efectuat. Pentru a se ușura activitatea oamenilor în această direcție la uzina de reparații navale „Ilisevsk”, din U.R.S.S., a fost creat un robot numit „Păianjenul”. El se deplasează pe pereții verticali ai navei, a căror înălțimea poate varia între 3 și 25 metri, pe care îi vopsește fără întrerupere și fără a aluneca. Întreaga sa activitate este dirijată de la sol de un singur muncitor, căruia i se spune docil.

Nichelul înlocuiește materialele prețioase

În urma cercetării proprietăților aliajului nichel-fosfor, în U.R.S.S. s-a născut o tehnologie nouă, aceea a peliculelor foarte subțiri. Noua metodă asigură o înaltă coeziune între aliaj și materialul de bază, respectiv cuarț, sticlă sau semiconductori, chiar în cazul unei suprafețe lustruite. Astfel acoperirile de aur și argint pot fi înlocuite cu succes cu un strat lipsit complet de pori, extrem de subțire, din acest nou aliaj. Una din realizări a constat în elaborarea tehnologiei de aplicare a nichelului-fosfor pe suprafața interioară a camerelor de vacuu din ceramică, aflate în acceleratoarele de particule elementare. Datorită faptului că durata de aplicare a procedurii este redusă, iar produsul realizat este de calitate, noului aliaj i se deschid perspective noi.

AUREL DIANU ■

Universul muzicii

Play-back cu ecou

MODERN TALKING este pe cale de dispariție! „Noi nu vom mai cînta niciodată împreună” a declarat nervos blondul Dieter Bohlen. Ce s-a întâmplat? Solistul vocal, Thomas Anders, fără să spună nimic, a plecat peste noapte într-o scurtă călătorie în S.U.A. Nimic neobișnuit pînă aici. Un amănunt: printre obiectele din valiză se afla și o bandă imprimată recent de cei doi, cu ultimele compoziții ale lui Bohlen. Se pare că scurta călătorie nu era de plăcere. Ajuns dincolo de ocean, Thomas a folosit banda respectivă în cele câteva concerte pe care le-a susținut de unul singur, el nefăcînd prea mari eforturi decît să mimeze cîntecele, ceea ce numim „play-back”. În plus, afară era vopsit gardul... cu afișe pe care era anunțat grupul „Modern Talking”. Și în timp ce Bohlen, rămas acasă, se gîndea la noi compoziții pentru

grup, Anders cîștiga în scurt timp 200 mii dolari din aceste concerte-pirat. Scandalul a fost inevitabil. „Thomas înseamnă, într-adevăr 90 de procente pentru publicitate, dar să nu uite că eu însumi, 99,8% muncă”, a afirmat Bohlen, cel care este compozitorul și producătorul discurilor grupului. Pînă în prezent „Modern Talking” au un palmares demn de invidiat: 50 milioane albume vîndute și, dacă se vor împăca...

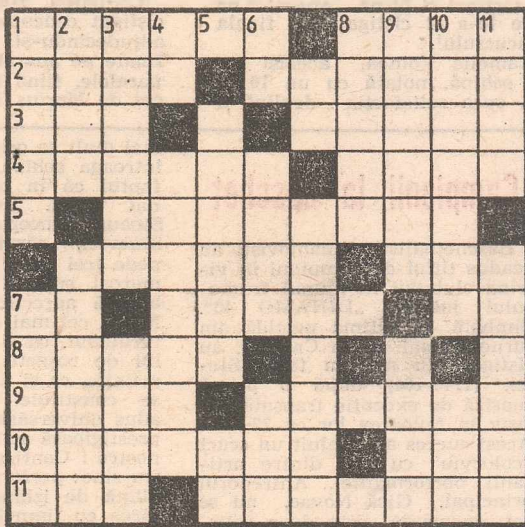
● Luîndu-și mări de precauție, Dieter Bohlen (foto), și-a alcătuit deja o trupă de rezervă, denumită „Blue System”, cu care a și scos un singl de succes, „Sorry, little Sarah”. În afară de aceasta, el este compozitorul și producătorul discurilor Carolinei Müller, cunoscută în lumea show-business-ului sub numele C.C. Catch. De curînd o altă vedetă se relansează în topuri. Este vorba de Leslie McKeow (ex Bay City Rollers) cu discul „She's a Lady”. Producător: Dieter Bohlen.

● Avalanșa de nou-venite nu se mai oprește. Cea mai recentă apariție, cu mari șanse de a ocupa locul I în clasamentele „miss”, este Taja Sevelle. Deocamdată ea a intrat cu succes în clasamentele muzicale cu cîntecul „Love is contagious”. Are 26 de ani (născută la Minneapolis) și este ultima descoperire a lui Prince. Cine l-a descoperit însă pe PRINCE? Nimeni altul decît tatăl său, John Nelson, un renumit jazzman, avînd ca instrument preferat pianul.

● Vestii bune pentru iubitorii de JAZZ: concert extraordinar cu „Jean-Louis Longnon și formația compozițională din 21 de persoane”. Intîlnirea organizată de „Teatrul Tîrîrul” vor avea loc pe 7 mai la Sala de Concerte a Radio Televiziunii Române și pe 8 mai, la sala „Savoy”.

MIRCEA ZANE ■

Primăvară

ORIZONTAL: 1) Pictor francez (1814—1875), autorul pinzelor „Semănătorul” și „Primăvara” — Poet clujean (Emil) care ne-a lăsat poezia „Primăvara”. 2) „Ghiocel”, „Liliac” și „Bucchet de liliac” sînt trei din pinzele legate de tema noastră ale acestui clasic român al penelului — Alt pictor român (1863—1946), autorul tabloului „La iarbă verde”. 3) Localitate în Chile — Prinos al florilor. 4) Liric rus (1895—1925), semnatul unei poezii cu titlul „Primăvara” — Cluj. 5) Își anunță prezența cu lumini fosforescente în grădina înflorită. 6) „Primăvara în Nord” este una din poeziile acestui poet chilian (1904—1974) — Uzinele metalurgice din Timișoara (siglă). 7) Într-o floare! — Starea atmosferei la un moment dat, determinată prin totalitatea elementelor meteorologice — Cap de pasăre! 8) Vesmint. 9) Localitate în Mexic — Bumbac răscutit și vopsit în diferite culori pentru cămășile înflorate. 10) Zgomotoasele vestitoare de pe lac ale primăverii — Poet român (1916—1972), autorul volumului intitulat „Flori de mare”. 11) Ianuarie (presc.) — Lucrare agricolă de sezon.

VERTICAL: 1) „Primăvara”, „Liliac alb”. „Un buchet de violele”, trei din imaginile tematice puse pe pinză de acest pic-

tor francez (1832—1883) — A deosebi (var.). 2) Pajiște cu iarbă verde — Renaste totdeauna în acest anotimp. 3) Liliacee cu flori frumos colorate, cultivate în grădini (pl.) — Localitate în Franța. 4) Lene! — Rai înflorit în mitologia indiană. 5) Stropi de ploaie — Stă pe cal. 6) Televiziune (abr.) — Goale — Anul trecut (abr.) 7) Elena Moga — Creangă mingiată. 8) Flori de primăvară. 9) Poet român (I.U.; 1881—1957), autorul poeziei „Vine primăvara” — Compozitor și folclorist român (1863—1931), semnatul piesei corale „Cîntec de primăvară”. 10) Primăvara sau alta din surorile ei — Mijloc rustic de transport. 11) Locuință — Aco- perit acum de verdeată, anunțînd viitoarele lanuri de aur.

Dictionar: NAL, EUAN, RAON, ATR.

MIRCEA IORDACHE ■

Dezlegarea careului „Famili- lială”:

MAMA; COPILA; OMENIE; INEL; SIN; TAN; FLA; CASATORIE; F; JUCARIE; A; AD; RA; A; RAL; MIRI; A; FETE; IV; OSUAR; LS; LOCALITATE; IRURI; TITA; ETNA; PRIMAR.

Trebuie să fii cu adevărat o forță în gimnastica mondială, pentru ca să poți reuși la o competiție proprie participanți din 19 țări — spunea cineva familiarizat cu condiția marilor reuniuni sportive, și cit adevăr în această afirmație! Pentru că, România reprezintă o forță recunoscută și unanim apreciată a gimnasticii mondiale. A dovedit-o și a 31-a ediție a Campionatelor internaționale ale României, găzduită la Constanța, în perioada 29 aprilie—1 mai, nu numai prin maniera categorică în care reprezentanții noștri s-au impus, atât la fete, cât și la băieți, dar mai ales prin tehnica și îndemânarea aduse aproape de perfecțiune, precizia, stăpânirea de sine și, nu în ultimă instanță, talentul probate de acești minunați sportivi care sînt gimnastii.

Dar cite ore de muncă, istovitoare, cite obsedante reluări ale uneia și aceleasi mișcări, cite kilograme de transpirație sînt necesare pentru finisarea unui exercițiu, încît el să arate „rotund”, scripitor ca un rubin perfect șlefuit, păstrîndu-și însă intacte calitățile primare?!

Deosebit de util în perspectiva apropiatelor Campionate europene de juniori de la Avignon (Franța) și a Jocurilor olimpice de la Seul (Coreea de sud), concursul de la Constanța a relevat forma în creștere a majorității componentelor echipei feminine, după perioada scursă de la ultimele campionate mondiale — Rotterdam, 1987, cînd, ne amintim cu imensă satisfacție, splendidele noastre fete au cucerit titlul suprem, la individual compus și în întrecerea pe echipe. Acum, în absența Aureliei Dobre, temporar indisponibilă, și a Ecaterinei Szabo — care a spus „adio” activității competiționale de performanță, devenind studentă în anul I la I.E.F.S. și antrenoare la Școala generală nr. 7, cu clase de gimnastică, din Deva, lidera echipei a devenit Daniela Silivas, „post” la care aspiră — fapt îmbucurător, și Eugenia Golea, mult mai sigură ca dinăcuma, cu un sol inspirat compus, ce smulge ropote de aplauze ale tribunei, dar și cu evoluții foarte bune la sărituri și birnă, „aparate” pe care le-a și cîștigat în finala concursului.

Camelia Voinea, același om de echipă, notată cu un 10 la sol, spre satisfacția deplină a

Sărbătoarea gimnasticii

spectatorilor din orașul său natal.

La băieți, Marius Gherman a cîștigat concursul la individual, adjudecîndu-și totodată două finale pe aparate: la sărituri și paralele, fiind secondat cu succes de Marius Tobă, care a do-

minat concursul la sol și inele, Marian Rizan fiind cîștigător cu cea mai mare notă la cal cu minere. Promițătoare evoluția băieților pregătiți de Dan Grecu!

Iată și două opinii avizate despre această a 31-a ediție a Campionatelor internaționale de gimnastică ale României:

Nicolae Vieru, președintele Federației române de gimnastică: „Caracteristica acestei ediții a campionatei noastre a constituit-o prezența masivă a unor elemente de perspectivă în rîndul tuturor echipelor participante: „Am venit să învățăm de la gimnastele române, de la campioanele mondiale” — ne-au declarat franc mulți dintre reprezentanții participanților, chiar și aceia din țări cu tradiție în acest sport, cum sînt: R.D.G., Bulgaria, China. Pentru componenții echipelor noastre, concursul a reprezentat un prim contact cu sezonul internațional, un prilej de reșalonare a valorilor, pentru sezonul viitor, un test de control. Ediția de la Constanța a depășit — din punct de vedere organizatoric și ca nivel de condiții oferite — toate edițiile de pînă acum. Apreciable, eforturile organizatorilor pentru reușita campionatei, au făcut ca aceste trei zile să constituie o sărbătoare a gimnasticii!”

Adrian Goreac, antrenor coordonator al lotului feminin: „În competiția de la Constanța am realizat, în perspectiva consolidării unei noi reprezentative a României, o comparație între două generații de gimnaste, la concurs participînd și reprezentativa de junioare a țării. A fost un test deosebit de util, pentru că dorim să promovăm în prima echipă citeva fete de certă valoare — Gabriela Potora, Augustina Badea, Lăcrămioara Filip, Gabriela Gheorghe, despre care, vă asigur, veți mai scrie! Nu ne-am propus să ajungem acum la forma maximă, pe care intenționăm să o dobîndim pe fondul competiției de la Seul; sînt de perfecționat unele exerciții, de introdus multe elemente noi, elemente surpriză — așa cum face astăzi toată lumea. Cu alte cuvinte, mai avem încă mult de muncă, conștienți de răspunderea ce incumbă titlul de campioni mondiali, pe care avem să-l păstrăm”.

CONSTANTIN ISMAILEANU

Reluare cu incetinitorul

Nota 10 la purtare

O mai veche lipsă de apetență pentru statistici mi-a fost invinsă de-astă dată de constatarea unui fapt absolut remarcabil: într-un joc despre care se anticipa că va fi foarte „încins”, Victoria — Steaua, nu s-a acordat nici-un cartonaș galben!, în timp ce la celelalte opt jocuri au fost (dac-am numărat bine) 26 de astfel de sancționați și unul eliminat (Bucico, din nou Bucico, de data asta pentru un fault la Pistol, sancționabil cu „galben” dacă n-ar mai fi primit unul la fel de just, citva timp mai înainte).

După cum se știe meciul din tur dintre Steaua și Victoria n-a excelat la capitolul sportivității. Amintirea celui joc dăinuia în memoria suporterilor celor două echipe, astfel încît tribuna aștepta, spus în limbaj fotbalistic, o scadență a „polițelor” de-atunci. Spre lauda jucătorilor în cauză, a antrenorilor și conducătorilor celor două echipe, Victoria și Steaua au realizat de astă-dată un spectacol sportiv, curat și civilizat.

Desigur, Victoria spera într-o revanșă, în rezultat, la acel 0-4 din tur. N-a reușit-o din două motive: primul, că a întîlnit o echipă Steaua care și-a recăpatat încrederea în sine (după „lecția de portugheză” și, mai ales, după ce a scăpat cu bine la Moreni, odată cu antologica ratare a lui Lala), fiind în mare revenire de formă; al doilea motiv ține de înșiși jucătorii Victoriei, care, dorind prea mult un succes de prestigiu, nu și-au ales cele mai potrivite mijloace tactice, evoluînd exact pe placul Stelei (prea departe de poartă, cu multe și mari spații libere abia așteptate de „vitezisti”).

În orice caz, repetăm și întărim felicitările care se cuvin ambelor echipe pentru maniera în care au știut să suporte rigoriile și emoțiile unui derby cu mare miză. Și, ca să încheiem tot cu o statistică, e de menționat că, în compania echipelor Victoria și Flacăra Moreni, Steaua a obținut 4 puncte și +16 golaveraj, iar Dinamo — tot 4 puncte, dar +6 golaveraj.

N-a avut replică

Ce mai faci Tase? ● M-am întors unde aveam norma didactică, la Palatul pionierilor și șoimilor patriei. ● **Cum te-ai despărțit de Sportul '30 Decembrie?** ● Fără replică. ● **Adică?** Adică a fost o sedință de comunicări, nu de analiză — și mi s-a comunicat că nu mai sînt antrenor principal. ● **Ce îți s-a reproșat?** Că echipa nu are idei, nu are rezultate, nu are concepție de joc și altele. ● **Cînd s-a întîmplat?** ● După acel 0-0 cu Inter Sibiu, acasă. ● **Ce s-a întîmplat la acel meci?** ● Joc deschis oricărui rezultat, victoria putînd fi a oricăreia din echipe. De altfel, în min 88 Radu II a ratat, singur cu portarul, o ocazie rarisimă. Dacă marca, se lămurau mai clar lucrurile! ● **În ce sens?** ● În sensul că Inter ar fi convins definitiv că este cea mai valoroasă echipă din serie. Spun asta cu mîna pe inimă, doar am jucat cu toate.

● **Înțeleg că ești supărat de această despărțire bruscă?** Păi, cum? Mă supără faptul prin prisma muncii mele la această echipă. ● **La ce te referi?** ● Că am preluat echipa în returul '83-'84, de pe locul 14 urcînd-o pe 8; în anul următor am terminat pe 2, pierzînd promovarea în ultima etapă, 0-0 cu I.C.S.I.M.; în '86 se asemena am terminat pe locul 2; în '87 am revenit doar din retur, echipa era pe locul 4 și am reușit promovarea în divizia B. Iar acum, după tur, eram pe 8 cu +2 la adevăr. Pe tot acest traseu am reușit, cu concursul mai multor factori, să construim o echipă competitivă, care, în divizia B, s-a impus în fața tuturor fostelor vizionare. ● **Alteceva?** ● A mai supăra modul în care am fost scos, precum și niște acuzații care mi s-au adus pe nedrept, despre niște lucruri foarte urite, de care n-am fost în stare niciodată. ● **Legate tot de acel meci?** ● Nu, de cel cu Autobuzul, în care Zăroșu a făcut o greșală și a primit gol, deși a mai scos foarte multe altele care nu s-au mai reținut, din păcate.

Grupaj realizat de OCTAVIAN ȘTIREANU

Campionii la baschet

Baschetbalistii dinamoviști au readus titlul de campioni în vîntul clubului în ajunul frumosoșului jubileu „DINAMO 40”. Simbătă, în ultima partidă din turneul final, de la Craiova, au cîștigat din nou în fața Stelei, (114—104) după o primă repriză de excepție tranșată decisiv în favoarea lor cu 72—47! Acest succes a prilejuit un scurt „colocvii” cu trei dintre artiștii performanței. Antrenorul principal, Gică Novac, nu se entuziasmează, este doar satisfăcut, ca de o datorii împlinite. „Maniera în care am cîștigat ultima partidă, ce a dus la scorul general de 6—3 în întîlnirile directe cu „Steaua” în acest campionat, a înlăturat o barieră psihologică. Prea ne-a urmărit neșansa în ultimele trei sezoane cînd valoroșii noștri adversari ne-au învins, de fiecare dată, la limita unui punct sau cos, adăugă tînarul antrenor. Se pare că schimbarea de generații și-a pus mai mult amprenta la Steaua. Noi am început mai devreme acest proces și omogenizarea echipei este un fapt împlinit”.

Dan Niculescu este numai zimbet! „Mi-am dorit acest titlu

mai mult ca oricînd. Și cu mine, întreaga echipă. Așa se explică faptul că în turneul final am dat totul. În meciul cu Steaua, începutul l-a făcut Sinevici, căruia i-au ieșit repede trei triple! Apoi... s-a remarcat spiritul de echipă. Mă bucură aprecierea organizatorilor ca cel mai tehnic jucător al turneului, ca și acordarea titlului de coșgeter. Ambele cupe primite, ca și titlul de campioni se constituie într-un omagiu adus aniversării a 40 de ani de prestigioasă activitate a clubului nostru! Continuu! Apoi, ca pentru sine: performanța este înnoibilă de izbînda din confruntarea cu timpul! Este din 1972 la Dinamo și lupta continuă! Erorile de arbitraj nu-l demobilizează, îl îndrîjesc! Dimpotrivă, pe mezinul Mihai Sinevici unele decizii îl deranjează. Ar vrea să le depășească și speră că timpul îl va ajuta. În discuții este extrem de modest! Premize ale speranței că laudele nu-l vor „pasa” în rîndul celor care n-au confirmat. A debutat la CSS Arad în 1980. De fapt s-a remarcat în 1979 la turneele de minibaschet. Doi ani, 1985—1987, s-a călît în divizia „B”. După unii specialiști ar fi unul din cei mai talentați conducători de joc din ultimii 25 de ani.

MARIAN TEODORESCU

Daniel Moga are sentimentul că este persecutat. Poate fi o simplă părere, dar dacă și-o formează un elev de liceu, și încă junior în „nobila artă” a pugilatului, devine limpede că cei maturi au datoria să intervină pentru a lămuri lucrurile.

Într-un trial pentru lotul național, desfășurat la Onești anul trecut, Moga învinge în semifinale, (pe Dumitrică) dar, în loc să boxeze în finală, este pus să încrucișeze mînușile cu învinsul din cealaltă semifinală (Pușcașu), în fața căruia pierde la puncte. La citva timp după trial, într-o gală amicală, Moga îl învinge pe Petrică Parasciv, de la Rapid. Urmează naționalele de juniori. Moga cîștigă în ring în fața altui boxer de la Rapid, dar decizia se acordă acestuia (pentru a se evita, se presupune, o nouă-întîlnire cu Parasciv). Avînd cu-luarul mai liber, Parasciv (un boxer talentat și valoros) avea să cîștige titlul național și, apoi, pe cel balcanic la categoria lui de vîrstă și greutate. De-atunci Daniel nu mai vrea să meargă la sală, intrigat de cele întîmplate. Cu greu, peste citeva luni, este convins să-și reia antrenamentele.

Nu demult s-au desfășurat campionatele municipale — zona A-V-a. Moga pierde în semifinale la Mătarău, sub ochii delegatului general și spre con-

sternarea multora. Iată, de pildă, citeva opinii despre acest meci: „Moga a cîștigat clar repriza a doua și în special a treia” (Virgil Badea, antrenor la Metalul); „Am mai spus-o: a cîștigat clar Moga” (Nicolae Giju, antrenor la Steaua); „Cîștigase clar Moga” (Marin Cristea, antrenor la Timpuri Noi); „Meci echilibrat, cu un final mai bun pentru Moga,

Garda sus, Moga!

care a dominat ultima repriză” (Nicolae Dincă, antrenor Mașini-Unelte); „Cîștigase Moga. Singurul care a văzut corect a fost arbitrul Burcea” (Nicolae Parasciv, arbitru de box atunci doar spectator) ș.a.m.d.

Desigur, pot fi și opinii contrare — în primul rînd ale celor care au dat decizia. Important este totmai că există opinii contrare. Atunci, ce-i de făcut? (Mătarău avea să piardă finala la Moise). Cum poate fi lămurit elevul de 18 ani, Moga Daniel că nu este persecutat de niște arbitri („struniți”, se pare, de același delegat general

de anul trecut), din moment ce este al doilea an la rînd cînd iese din cursă în același fel — cu decizie „furată”?

Există o șansă: naționalele de juniori care se vor desfășura în curînd. Acolo vor fi chemați cîștigătorii celor cinci zone, plus sportivi din lotul național, plus alți sportivi. E adevărat că, din motivele de mai sus, Moga n-a boxat nici măcar finala zonei, deci reglementele (scrise sau nescrise) nu l-ar ajuta să fie chemat la națională. Dar el și antrenorul lui cer o șansă — aceea de a boxa la naționale. Anul trecut, la seniori, s-a creat un precedent, un sportiv din Constanța fiind admis „exceptional” dar a pierdut în primul meci. Victor Lăzăreanu, antrenor principal la Întreprinderea de Utilaj Chimic Bercei unde este legitimat Daniel Moga susține că acesta nu va păți la fel — în condițiile unor arbitraje corecte, desigur. Poate că Lăzăreanu este rău de gură — el și recunoaște aceasta. Poate că și-a făcut, astfel, niște dușmani care-l vinează. la tot pasul. Dar Daniel n-are nici-o vină. Decît aceea de a crede că este mai bun și că arbitrii i-au blocat sistematic calea unei afirmări definitive. Naționalele din acest an ar fi ultima lui șansă. I-o dăm?

O. ȘTIRE

● Organizatorii turneului final al Campionatului european de fotbal (10—25 iunie, în R.F. Germania) au precizat că fiecare din cele 8 finaliste ale competiției va primi 2 milioane dolari, drept tantieme din încasările realizate. În plus, semifinalistele și cele două finaliste vor fi recompensate cu o „primă” reprezentînd 2,5 și, respectiv, 4,5 la sută din beneficiul total. ● Incasările, cum sînt sînt realizate în principal din vânzarea biletelor (peste 80 la sută din total sînt de pe acum în posesia spectatorilor), din drepturi de televiziune și radio, reclame, cotă-parte din veniturile de la produsele autorizate să poarte mascota și emblema EURO '88, precum și de la sponsori. Apropo de acestia din urmă, la cei 9 sponsori oficiali

de pînă acum s-au mai adăugat doi: firmele de bere daneze Carlsberg și Tuborg, care au plătit 8 și, respectiv, 9 milioane coroane pentru a dobîndi calitatea respectivă... ● Modesta echipă spaniolă de baschet feminin „Tintoretto” Madrid, recent promovată în prima ligă, se anunță a apreciaza comentatori, una din favoritele viitoarei ediții a campionatului. Această datorită, în special, prezenței sovieticei Uliana Semanova (2,10 !), care a contribuit decisiv, în sezonul trecut, la victoriile formației madriline, marcînd în medie 36 puncte pe meci. „Ca în tinerete”, a declarat impozanta baschetbalistă, fostă la T.T.T. Riga, unde a jucat 18 campionate! ● Fotbalul argentinian, deținător al titlului mondial, se află în pragul falimen-

mentului, semnalul de alarmă constituindu-l depopularea catastrofală a tribunelor. În etapa a 33-a a campionatului, la cele 10 meciuri au asistat numai 45 588 de spectatori, „recordul” deținîndu-l partida Deportivo

Teată lumea face sport

Armenio — Ferrocarril, cu numai 808 intrări. Una din cauze o constituie, în opinia specialiștilor, exodul celor mai buni jucători în campionatele europene. ● Cariera tenismanului american Jimmy Connors se apropie de final nu atît din cauza vîrstei (la 36 de ani „Jimbo-Jet” se află în continuare pe aproape incredibilul

loc 4 în ierarhia A.T.P.!), cit datorită unei mai vechi accidentări la piciorul drept. În septembrie anul trecut, Connors s-a accidentat la „internaționalele” S.U.A. de la Flushing Meadows și de atunci joacă incomplet refăcut. Acum s-a decis să se opereze, dar pauza obligatorie de cel puțin 7 luni pune sub semnul întrebării revenirea sa pe „courts”-uri. ● O altă retragere, la aceeași vîrstă: fotbalistul francez Alain Giresse a anunțat că ultimul meci al carierei sale va fi cel din 4 iunie, ultima zi a campionatului, cînd echipa sa, Olympique Marsilia va întîlni pe Monaco. Micuțul Giresse (1,60) a evoluat de 47 de ori în selecționata Franței, participînd la două semifinale ale „Cupei Mondiale”. ● Data discutării readmiterii

echipelor engleze în cupele europene se apropie rapid (24 iunie, la Congresul ordinar U.E.F.A. de la München), dar „hooligans” își vîd de ale lor, insensibili la apelurile tuturor. La ultimul meci amical al echipei Angliei (0—0 la Budapesta), o bandă formată din 40 de asa-zisi suporterii au „demo-lat” o discotecă din capitala Ungariei, militați operînd șapte arestări. ● În Insulă, poliția londoneză, la rîndul ei, a arestat, în cadrul unei ample operațiuni numită „Calul alb”, 47 de suspecti, mărînd numărul celor reținuți numai în actualul sezon la 1 500. Anul trecut, în aceeași perioadă, fuseseră arestați 874 „hooligans”, se arată într-un comunicat al poliției... ●

LUCIAN OPREA

Culisele campionatului

● **La Predeal** s-a organizat cea mai palpitantă întrecere națională: divizia A din campionatul României pentru echipe mixte, reunind virfuri sportive din țară. Întrecerea a fost foarte viu disputată și... a plouat cu avertismente. Cei cinci arbitri prezenți în sala de joc au constatat mai mult decît în alți ani necunoașterea sau nerespectarea regulamentului: în raportul dintre căpitan și jucător, în relația dintre jucătorii aceleiași echipe sau din echipe adverse, în privința prezenței în spațiul de joc... ● **Nu vă temeți, bărbăți!** Echipa campioană „Politehnica” București, a înscris în componența formației masculine și o jucătoare... La sedința tehnică, toți căpitanii echipelor participante n-au protestat, valabilizînd înscrierea în concurs a marii maestre, dar corpul de arbitri, condus de arbitru internațional Paul Diaconescu, a avut temeri de ulterioare contestații și n-a valabilizat înscrierea. În ciuda explicațiilor și recomandărilor date de Comisia de Apel a competiției, includerea unei jucătoare în selecționata masculină a fost apreciată neregulară, și s-a dat verdictul: Nu! Ca urmare, formația masculină a „Politehnicii” București a evoluat doar în șapte oameni în loc de opt... Pentru viitoarele campionate este dorit ca această hotărîre să nu fie definitivă, deoarece Federația Internațională sprijină participarea șahistelor în competițiile masculine. ● **Miniatura concursului** conține doar opt mutări. Vă rugăm să le parcurgeți fără a le mai demonstra pe tabla de joc, pentru un exercițiu de calcul: 1. e4 e5 2. Cf3 f5 3. d4 f:e4 4. C:e5 Cf6 5. Ng5 d6 6. Cc4 Ne7 7. Ce3 c6 8. c4 ?? Da5 0-1. Albul a cedat deoarece pierde o piesă. Miniatura e cu atît mai surprinzătoare cu cît s-a produs la masa întâi și nicidecum la mesele juniorilor mai puțin familiarizați cu performanța. Autorii ei sînt Mihail Ghindă și Emil Pessi, adversari în runda a patra. ● **Capriciile anotimpului.** Cînd soarele ardea anun-

șind, parcă, definitiv vreme bună, corpul de arbitri n-a profitat de primăvară, fiind prezent în sala de joc la intreruperi de partidă aidoma celei dintre P. Ștefanov — E. Pessi, încheiată de-abia la mutarea a 96-a. Dar cum natura s-a dovedit capricioasă, troienele de zăpadă au șters drumurile spre Complexul hotelier „Cioplea” strecurînd îndoiala întoarcerii în iarnă pentru o săptămînă. Arbitrii și-au pus căciuliile pe cap, și-au îmbrăcat paltoarele pentru a supraveghea atent pînă la a patra reluare (!) duelul dintre I. Cosma (A.E.M. Timișoara) și St. Baci („Politehnica” București) într-un final complex de dame... Partida s-a încheiat remiză tocmai cînd soarele și-a intrat din nou în drepturi, topind zăpada de april! ● **Prelungiri...** În runda a V-a s-a recurs la ceasul arbitrilor ca-ntr-o situație de stadion de fotbal... din cauza unui nefericit ceas de control pîrînd firma „ARADORA”. În partida directă, Alexandru Crișan — Gheorghe Ciolac, rivalii au constatat că buclucasul ceas ba se policea, ba o lua razna, dar n-au reclamat imediat arbitrilor. Desfășurată sub inițiativa conducătorului pieselor albe, „indiana damei” a dus la o acută criză de timp, care s-a încheiat normal. Gh. Ciolac a reclamat arbitrilor faptul că ceasul cu pricina înregistrase un avans de 15 minute! Neputîndu-se stabili care din cele două „cadranse” fusese mai grăbit, arbitrul a acordat reclamantului (de ce numai acestuia?) cele 15 minute. Dar Gh. Ciolac tot n-a mai beneficiat de ele, întrucît n-avea ieșire dintr-un mat imparabil. Doar o „minge de arbitru” de la centrul tablei l-ar fi salvat... ● **Contestații.** Două echipe au dat pe lista cu componența echipei același jucător: Gruia Călinescu și, în ultima rundă, ar fi putut să joace la masa a treia pentru „Universitatea” București și la masa a cincea pentru „Metalul” București. Să nu fi cunoscut oare cele două părți situația exactă a acestui talentat jucător? O altă contestație ce a depășit atribuțiile arbitrilor a fost aceea că unui jucător n-au trecut pe la medicul sportiv în ziua acordării dreptului de joc, evoluînd peste ocean în competiții internaționale... Ce puteau face arbitrii? Oricum, maniera neconvîngătoare de acordare a vizelor medicale și de transfer a tulburat atmosfera de sportivitate...

MARGARETA MUREȘAN ■

Civilizația sportului

De prin cronici

Meci de fotbal în divizia B relatat de un cotidian județean: „Înainte de meci, echipa X s-a bucurat că arbitrul partidei va fi Y, nume cunoscut în fotbal, dar după cele 90 de minute echipa X avea să regrete întîlnirea cu arbitru Y. De ce? Pentru că întreaga repriză secundă a fluierat doar într-o direcție, sfidînd deseori regulamentul și împingînd jocul gazdelor spre poarta adversă. Și ce nu mai credeau nici suporterii localității s-a întîmplat: în ultimul sfert de oră au căzut două goluri, primul din 11 metri, al doilea dintr-un ofsaid clar! Dacă mai adăugăm că arbitru Y nu a „observat” loviturile fără minge aplicate de gazde, maniera de arbitraj devine „sugestivă”. Este trist că un arbitru se poate compromite în acest fel”.

Despre același meci, în ziarul de specialitate: „Arbitru Y a condus foarte bine un joc deosebit de greu”. Care să fie adevărul?

Să trecem în alt județ, spicuind tot dintr-un cotidian, despre o altă partidă, de această dată din divizia C: „X—Y=1—1. Așa cum ne-am obișnuit, gazdele au transformat și această partidă într-o adevărată coridă, practicînd un joc excesiv de brutal. Din fericire, arbitru Z a condus corect, eliminînd de pe teren trei jucători din echipa X și acordînd alte patru cartonașe galbene”.

Despre același meci, un alt condeier, într-un ziar din județul echipei X: „Nemaiopomenită este întîmplarea de la meciul X—Y, în care un arbitru, de care n-am mai auzit, elimină trei jucători ai echipei gazdă! — pe nedrept. Rea-voință sau interpretarea eronată a regulamentului? Poate și una, și alta. Cert este că meciul a fost dat peste cap și echipa X s-a văzut condusă, apoi — cu ce eforturi! — a reușit să egaleze în opt jucători de cîmp. Este tot mai îngrijorătoare maniera deosebit de arbitrară în care conduc jocurile unii „cavaleri ai fluierului”. Deși n-a trecut prea multă vreme de cînd organele în drept au făcut curățenia generală (n.n. — Unde? N-am auzit și n-am citit nimic. Sau nu s-a anunțat ca să nu fie „demoralizați” ceilalți arbitri?), ar fi cazul ca atenția forurilor de specialitate să se îndrepte din nou asupra felului în care unii arbitri înțeleg să-și îndeplinească menirea de conducători imparțiali ai unei întreceri sportive. Ar fi în interesul fotbalului, al sportului în general”.

Dar ce să ne mai mirăm de deosebirile de vederi fotbalistice dintre reprezentanții a două organe de presă, cînd, în aceeași publicație, despre același meci, citim următoarele:

Comentatorul A (cel care a făcut deplasarea la fața locului): „Un meci util. Într-adevăr, echipa noastră a pierdut amicalul desfășurat miercuri trecută (...). Ni s-a mai întîmplat să pierdem meciuri în deplasare, fie amicale, fie oficiale, nu trebuie să facem o dramă din asta. (...) Am jucat fără 7 titulari. Bineînțeles, noi puteam pierde și dacă am fi alinați prima formatie, dar este bine ca numeroșii jucători să aibă meciuri cît mai grele în picioare, pentru că ne așteaptă o toamnă vulcanică.”

Comentatorul B (cel care nu a făcut deplasarea la fața locului): „Un test... neconcludent”. Echipa noastră a tras, după cum se știe, o excursie pentru o partidă care era ca și pierdută (...).

Pe cine să credem? Noi, credem încă, în obiectivitate.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

Unsprezece alpinisti români, dintre care pe unul îl cunoștea foarte bine, am fost alături ani de zile în echipa de filmare a Televiziunii, pleacă în Himalaya să atingă Broad Peak, la 8047 de metri.

Cine sînt acești temerari, atrași și ei, ca mulți înaintași, de „acoperișul lumii”, sau, cum se mai spune frecvent în lumea alpinismului, acolo unde se sfîrșesc toți ceilalți munți începînd Himalaya, un arc de 2500 de kilometri, tăiat de 14 virfuri de peste 8000 de metri. Echipa românească, în marea ei majoritate compusă din membrii asociației sportive Electro Sf. Gheorghe, este formată din: Anton Demeter, contabil șef, antrenorul echipei de alpinism; Marius Mărcuș, maestru internațional al sportului, subinginer, conducătorul echipei în Himalaya; Ladislav Hathazi, revizor contabil; Olteanu Nicolae, merceolog; Aurel Cozanu, lăcătuș mecanic, campion național la alpinism individual; Gheorghe Cozanu, fratele său, electrician; Emil Taraciuc, lăcătuș mecanic; Ion Mărcuș, tratamentist, fratele conducătorului echipei; Zoltan Ballo, matritier; Abel Ritișan, tehnician, antrenorul echipei de alpinism „Metalul”-Hunedoara și Alexandru Șuteu, operator de imagine la Televiziune. Cu excepția ultimilor doi, întreaga echipă lucrează la întreprinderea de aparat electric auto și de motoare electrice din Sf. Gheorghe.

Se pleacă în două etape. Materialul tehnic necesar pentru escaladare, mincarea, îmbrăcămîntea, corturile au fost încărcate într-un camion, special pregătit, transportînd 2500 de kilograme, ambalate în butoaie de plastic. Vasul românesc „Filiș”, în drum către Karachi, a luat la bord și camionul românesc. Restul echipei sosește cu avionul. După o joncțiune, se va merge în comun, pe un drum de 400 de kilometri, pe jos, cu rucsacuri în spate, pentru stabilirea taberei de bază la altitudinea de peste 5000 de metri. Echipa se antrenează de mai bine de doi ani de zile în Bucuregi, în condiții cît mai grele,

încît să se apropie de cele presupuse din Himalaya. Au fost citite toate cărțile care s-au scris despre marile expediții ale lumii, s-au analizat în detaliu eșecurile și reușitele, a fost studiată încercarea românească anterioară, cînd tricolorul românesc a fost înălțat pe vestitul lanț muntos la 7193 de metri, s-au notat și trecut într-un jurnal de bord cele mai mici amănunte pentru a organiza viața de sus, de la munte. Echipa va urca fără mască de oxigen, este pregătită pentru a se ocroti de geruri de minus 45 de grade noaptea, și la fel pentru zilele cu soare fierbinte, dacă nu bate vîntul. Echipa este în așteptarea nenumărate-

În drum spre acoperișul lumii

lor meandre ale urcușului, unele prevăzute, aflate din cărți și experiențe anterioare, dar cele mai multe imprevizibile. Echipa va instala patru tabere intermediare de ascensiune: la 5800 de metri, la 6400 de metri, la 7300 de metri și la 7800 de metri. Alexandru Șuteu, pe lîngă condiția fizică necesară ascensiunii pînă la 8047 de metri, așa speră, va avea permanent grija artistică de a filma peisaje incîntătoare, dar mai ales eforturile echipei, soluțiile pe care le va găsi la fața locului, viața în comun timp de cîteva săptămîni, pentru a aduce pe micul ecran, la înapoiere, trăirile unice ale expediției românești și a ne face părtași din comodul fotoliu de telespectatori. Vom fi și noi, odată cu ei, gîtuiți de emoție, zguduți de geruri, tresărînd de bucurii, vom fi membrii acestei expediții.

În cartea despre Himalaya, Lucian Bleahu, Mircea Bogdan, George Euran scriu că „virfurile lumii, unele dintre ultimele bastioane necucerite ale materiei terestre, nu trebuiau

atinse pentru bogății sau interese meschine, ci pentru a da omenirii siguranța în puterea ei. De aceea, să nu ne punem întrebarea deplasată pentru ce tot acest efort uriaș și să fim mindri că există în lume oameni, care, cu elan, vigoare, perseverență și curaj, riscînd totul, pleacă să atingă niște puncte mai mult simbolice. Ei sînt solii noștri, ai tuturor, trimiși să poarte cît mai sus stindardul unei umanități ce-și găsește împlinirea numai în acțiune”.

— Măcar un singur român să ajungă la 8047 de metri, va fi o premieră absolută, românească! (Marius Mărcuș).

— De ce vă temeți?

— Numai de vreme rea pentru că marea majoritate a expedițiilor care n-au reușit au fost învinse de vînt și de frig! (Ladislav Hathazi).

— Organizarea are un cuvînt hotărîtor, pentru că 12 zile de mers pe jos, cu greutate în spînare, macină nervii! (Nicolae Olteanu).

— Muntele nu se cucerește dintr-o dată, ci succesiv. Trebuie să ne echipăm cu corzi, scări, pitoane de gheață. La ultima tabără ne instalăm și așteptăm... șansa. Echipa care este în formă încearcă! (Aurel Cozanu).

— Stabilirea echipelor o vom face la fața locului. Vor fi trei echipe de asalt, care intră succesiv „în suț”. Nu întotdeauna cel mai bun ajunge în virf! (Abel Ritișan).

În spatele „splendidei inutilități”, cum se exprimă marile alpinisti Lionel Terray, stă marea, nesecata dorință a omului de a se întrece pe sine, propunîndu-și țeluri înalte care cer bărbăție, hotărîre, precepere, sacrificiu, curaj, fantezie, inteligență. Cei zece sînt din acest „aluat” uman, încît așa cum spune un scriitor, ei sînt dominați întotdeauna de sensul unei absolute devoțiuni pentru acția de care sînt legați în coardă, solidari pe viață, și uneori și pe moarte, de la începutul pînă la sfîrșitul unei aspre ascensiuni.

CARMEN DUMITRESCU ■

festă în general adolescenții, de a fi teribili, ieșiți din comun și de ce nu „eroii unor aventuri adevărate”. Maria Dan îl credea pe Vlad trecut deja de „vîrsta periculoasă”, complet maturizat și hotărîse să-l lase să fie stăpîn absolut pe propriul său timp liber. Încrederea ei fusese justificată pînă la intrarea fiului său sub influența negativă a noilor prieteni. Nu ascunsese niciodată nimic de Vlad: banii sau alte obiecte de valoare. De cîva timp Dacia 1310 de culoare roșie devenise „centrul atenției” întregului grup în care

Cronica șoselei

Un amănunt... semnificativ

fusese cooptat Vlad. De la via la realitate nu era decît „un pas” și cheile de contact. Profitînd de absența părinților, Vlad „împrumută” mașina și hotărî să facă o mică plimbare pe cont propriu... Doar cîteva ture în jurul blocului. Totul decurse bine iar curajul lui Vlad creștea de asemenea. Încîntat de succes îi împărtășea imediat lui Bogdan că reușise „să se achite” în cele mai bune condiții de sarcină care îi fusese încredințată. „Acum ești cu adevărat de-al nostru”, ținu să sublinieze șeful grupului: un tip uscativ, negricios, de douăzeci și cîinci de ani, de profesie bineînțeles... fără. „Vezi și tu cînd mai pleacă ei de acasă și hai să dăm și noi o raită la munte; conduc eu nu te speria. Tu nu trebuie decît să vii cu Dacia la benzinăria din Colentina”.

De acord cu cele stabilite, Vlad începu să-și urmărească părinții, să facă planuri de unul singur și să se imagineze „șoferul” frumosului autoturism. Unde dispăruseră discernămîntul și luciditatea pe care mama lui credea că le are? Dar spiritul de observație și prudența părinților săi și de ce nu al propriilor săi profesori și colegi? (Pentru că Vlad se

schimbase în ultimele săptămîni renunțase la vechile prietenii, la vechile preocupări, nu mai învăța, începuse să absenteze sub diferite pretexte). Însă zilele treceau și ocazia mult așteptată nu mai apărea. ...pînă într-o vineri cînd Maria Dan fusese chemată să facă de gardă în locul unui coleg care se îmbolnăvisese subit iar tatăl său plecase pentru două săptămîni într-o delegație.

Bucuros, Vlad și-a anunțat prietenii fixînd și ora întîlnirii. Se îmbracă, luă cheile mașinii, le introduse în contact, se privi o clipă în oglinda retrovizoare și demarș spre Colentina. La început merse încet după aceea prinse curaj și apăsă pe accelerație ceva mai mult. Se simțea aidoma pilotului de avion, uitînd că totuși nu este decît un copil inconștient pe o stradă circulantă. Cu cîteva minute doar înaintea lui trecuse un turism cu baia de ulei spartă care lăsase o diră alunecoasă în urma lui. Viteza mare și lipsa de experiență au dus la finalizarea „aventurii”. Dacia intră într-un automobil parcat pe trotuar. Speriat, Vlad coborî și o luă la fugă. Spaima îi dăduse un avînt deosebit, făcîndu-l să dispară din raza vizuală a mulțimii care începuse să strige după el. Ajunsese de mult timp acasă cînd se trezi cu Bogdan la ușă: „Bine măi lașule, ne-ai lăsat să te așteptăm degeaba. După ce ascultă justificarea lui Vlad, Bogdan îl bătu încurajător pe umăr: „Lasă bătrîne, cei de la miliție or să creadă că a fost vreun hot”.

...Însă nimeni nu se gîndise la un singur amănunt: cheile de contact fuseseră prevăzute cu un breloc special... deci „hotul” nu putea să le ia decît... din casă.

În fața acestui argument Maria Dan trebui să eedeze... În cele din urmă Vlad își recușos faptele.

...De atunci au trecut cîteva luni și Vlad a dat și examenul de treaptă... reușînd printre primii. Își regreță din tot sufletul momentul de rătăcire dar faptele au rămas. Maria Dan a mai adăugat o durere la vechile ei dureri. Totuși tîmoul o va ajuta să zîmbească din nou.

VICTOR BEDA ■

Sport

Ridicind la medalii!

La recentele campionate europene de haltere, sportivii noștri aveau de apărut o zestre deloc neglijabilă: 14 medalii (3 aur, 6 argint, 4 bronz) obținute la precedentă ediție de anul trecut, desfășurată în Franța. Printre laureații de-a-tunci — Andrei Socaci, Attila Czanka, Nicu Vlad, Constantin Urdas, Petre Becheru. De data aceasta, la întrecerile desfășurate la Cardiff, halterofilii noștri au „ridicat” tot 14 medalii, e drept, în altă structură: 2 aur (ambele prin Constantin Urdas, 24 de ani, clubul „Dinamo”), 7 argint (cite trei — Andrei Socaci și Traian Cihărean, una — Constantin Urdas) și 5 de bronz (trei — Attila Czanka și două — Dumitru Negreanu). Aceste performanțe au coincis și cu îmbunătățirea a 8 recor-

duri naționale, la diferite stiluri și categorii de greutate. Calde felicitări sportivilor și antrenorilor care și-au trecut numele în dreptul acestui remarcabil palmares!

Reîntâlnire cu arcașii

La ora apariției acestor rînduri, mai sînt trei zile de întreceri din cea de-a IX-a ediție a Campionatelor internaționale de tir cu arcul ale României. Participă, alături de sportivii noștri, reprezentanți ai U.R.S.S., Poloniei, R.D.G., Bulgariei, Ungariei și Turciei.

Cu un statut și de o popularitate intrucivă similară oinei, tirul cu arcul are în țara noastră principalul merit de a exista ca sport. Implicarea unor oa-

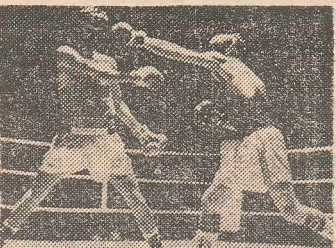
meni suflători, consecvența eforturilor lor au condus, uneori, și la cîteva rezultate internaționale notabile — cum au fost locul III obținut de echipa națională de fete la un concurs în Polonia sau locul I cucerit de Diana Nicolaescu la un recent concurs din R.D.G.

Constatarea că, începînd cu Seul '88, tirul cu arcul devine sport olimpic, sugerează necesitatea unor eforturi sporite în direcția întăririi acestei ramuri sportive ce ființează deocamdată, cum spuneam, mai ales grație unor oameni pasionați.

Concursul de pe stadionul Tineretului din Capitală se desfășoară deja după regulamentul valabil la Olimpiadă, fiecare sportiv trăgînd în total 288 săgeți (X20 kgf cit solicită fiecare întindere a corzii!). Totodată, întrecerea constituie un prilej de verificare a echipelor de juniori în perspectiva campionatelor balcanice de la Rijeka, Iugoslavia (începînd cu 17 mai a.c.).

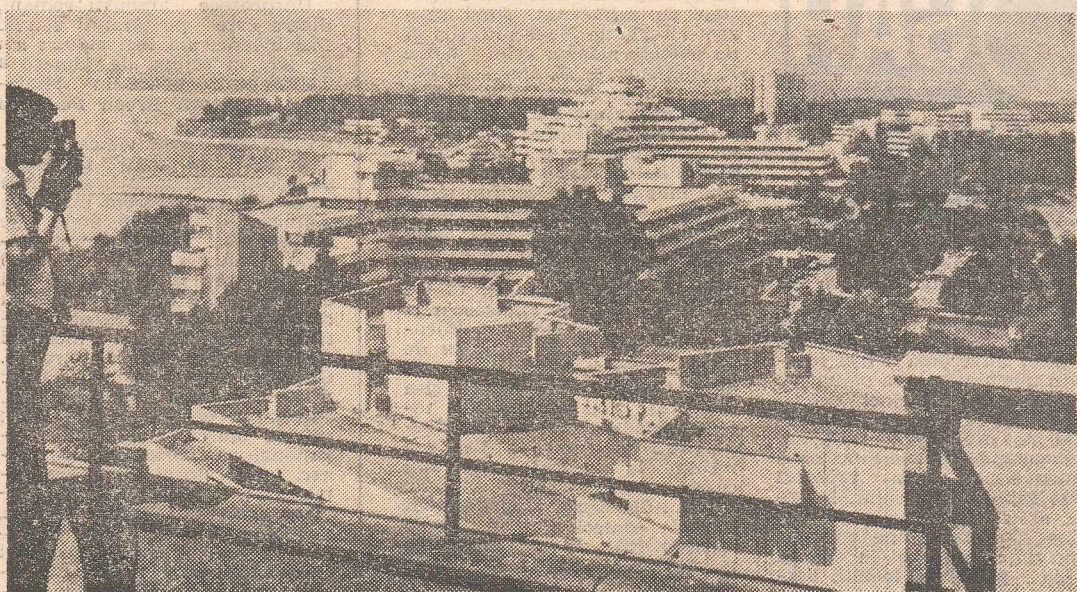
Deci, încă trei zile pentru o reîntâlnire cu arcași ai secolului XX!

Fotografie de ELENA GHERA

18.30. Joi și vineri sînt programate semifinalele (de la ora 18), iar duminică — finalele.

Țara noastră va fi reprezentată de cîte trei sportivi la fiecare categorie. Să urăm succes acestora, ca și competiției în sine.

Iată vestea pe care

o primiți de pe litoral:

Marea, mai primitoare decît oricînd!

NĂVODARI — S-au extins spațiile de cazare cu peste 800 de locuri în taberele „Cutezători” și „Pionierul”. Copiii vor avea la dispoziție noi terenuri sportive, mici magazine cu mărfuri specifice vîrstei lor, noi spații verzi, iar plaja a fost radioficientă pe toată lungimea sa.

MAMAIA — Pe insula Ovidiu, din sudul lacului Mamaia (unde se ajunge cu vaporasele „Steluța” sau „Luceafărul”), s-a creat un nou complex de agrement și alimentație publică, cu valori-fică astfel mult mai bine acest loc deosebit de pitoresc. Hotelurile: Lotus, Sulina, Neptun, Doina, Flora și Meridian — în „haine” noi. S-au amenajat primele cazărmuri — la „Național” și în grădina japoneză. Tronsoanele de plajă din dreptul hotelului București și al barului Melody sînt declarate „plajă etalon”. Să vedem, poate ne schimbăm locul de plajă...

CONSTANTA — După ample lucrări de renovare, realizate pe parcursul a doi ani, s-a redeschis Cazinoul — unul din punctele de mare atracție turistică de pe faleza Constanței. Programul artistic prezentat seară de seară este susținut de un colectiv al Teatrului Fantasio.

COSTINEȘTI — 272 noi locuri de cazare, prin construcția unor vile în zona de nord a stațiunii. În același perimetru — o nouă pizzerie cu 200 de locuri. La hotelul Forum au fost realizate lucrări inspirate de reamenajare a holului — acum mult mai funcțional și mai estetic. Pe plajă — un tobogan acvatic.

EFORIE SUD — Noutăți la piscina Flamingo, restaurantul Splendid, barul Grota nîmfelor (renovări și înfrumusețări). Pe o suprafață de 8.000 mp au fost realizate instalații solare pentru prepararea apei calde.

NEPTUN — Au fost executate ample lucrări de renovare la hotelul ce poartă același nume cu stațiunea — Neptun, o unitate de cazare de cea mai înaltă categorie. S-au realizat extinderi și reamenajări a unor spații la hotelurile: Apollo și Clăbucet, s-au încheiat lucrările de modernizare a policlinicii balneare Doina, unde pot fi tratați acum 1.200 de pacienți.

MANGALIA (JUPITER, AURORA, VENUS, SATURN) — grație unor pasionați oameni de turism din această parte a litoralului, s-au realizat splendide grădini interioare și pitorești spații florale la hotelurile: Dana, Raluca, Adriana, Coral, Capitul, Aida.

Apocope 70 de obiective turistice au fost modernizate și înnoite (mai ales în stațiunile Venus și Saturn), iar 9 hoteluri de hotel au fost întințite. A sporit la 71 numărul firmelor turistice de peste hotare care colaborează cu I.I.R. Mangalia — cea mai mare întreprindere de turism de pe litoral. În sfîrșit, rețeaua comercială a acestor stațiuni se constituie din 102 magazine de cele mai diverse profile, care vor oferi spre vînzare mărfuri în valoare de peste 200 milioane lei.

În pagina 18, reportajul realizat de CONSTANTIN ISMAILEANU

VREMEA

cum a fost cum va fi

Primele zile ale lui „Florar” ne-au oferit, stîmpei cititori, o vreme însoțită. Regimul termic a rămas încă sub valorile climatice normale în regiunile din estul, centrul și sudul țării. În aceste zone dimineața s-a mai produs brumă. În vestul și nord-vestul țării temperaturile au depășit ușor valorile medii climatice. Precedînd perioada „sfîrșitor de gheață”, cum e cunoscută în meteorologia tradițională a Europei Centrale, în intervalul 05—11 mai pe teritoriul țării noastre s-au produs de-a lungul anilor multe răciri bruște și spectaculoase ale vremii. Astfel în intervalul 6—7 mai 1915 s-a înregistrat la București-Filaret valoarea minimă absolută de -0,2°C. În 9—10 mai 1935, regimul termic a fost mult mai aspru astfel că temperaturile minime au coborît sub 0°C în cea mai mare parte a țării. În multe localități din sud s-au înregistrat minime absolute ale intervalului. În 08—10 mai 1957, temperaturile maxime diurne au fost

foarte coborîte. În ziua de 10 mai temperaturile la amiază erau în Transilvania doar de 3—7°C. În acest interval a nins, nu numai la munte, ci și în zonele deluroase din centrul țării. S-au consemnat și perioade deosebit de calde în intervalul de referință. Astfel în intervalul 06—08 mai 1968 s-a realizat valoarea minimă cea mai ridicată a lunii de 24,9°C la Oravița. Ziua, în majoritatea regiunilor țării temperaturile la amiază au depășit 30°C, nu numai în zonele de cîmpie, dar și în nordul țării și depresiuni: 31,2°C la Rădăuți; 30,2°C la Miercurea Ciuc.

Așa cum semnalăm în precedentul număr al revistei, în luna mai instabilitatea atmosferică este pronunțată. Apar aversele de ploaie mai însemnate cantitativ, orașele, grindina. Iată ce se relatează în buletinul meteorologic al anului 1957, referitor la sfîrșitul primei săptămîni de mai, de către meteorologul V. Moșoiu: „...în comunele Leu, Puțuri și Coșta Nova

OTILIA DIACONU

din regiunea Craiova, a căzut grindină, ce a format un strat gros de 40 cm, strat care s-a topit doar după 24 ore, iar în șanțuri după 3 zile. Grindina a avut dimensiuni variabile, de

la mărimea unei alune la cea a unei nucii...”

Pentru intervalul 05—10 mai amintim ca ieșite din comun precipitațiile din anul 1971, cînd la București-Filaret s-au totalizat 136,3 l/m². Aceasta a fost cea mai bogată lună în precipitații pentru București în secolul XX, iar relativ la întreg șirul de observații, dar luna iunie 1987 a depășit-o totalizînd 297,9 l/m².

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 5—11 mai

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m ²)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	20÷25	9÷12	10÷16	33,5	București-Filaret, Buc. Biserica 1933	-5,0	Timișoara 1935
Deal și podiș	17÷22	6÷11	17÷23	32,4	Cluj 1968	-4,0	Roman 1915
Depresiuni	17÷19	4÷7	17	30,2	Miercurea Ciuc 1968	-6,0	Josani 1935
Vi. Omu	3÷4	-4÷-3	22	15,2	1968	-14,5	1940
Litoral	17÷18	10÷11	6÷8	28,5	Constanța 1903	1,2	Mangalia 1935

Intervalul 05—11 mai 1988 se va înscrie printre perioadele normale climatologice, chiar mai calde în multe zone din țară. Circulația aerului se va orienta

din sector sudic, astfel că peste țara noastră vor fi advectionate mase de aer cald. În primele zile cerul va fi variabil în cea mai mare parte a țării, cu

excepția regiunilor din nord-vest și nordul țării unde temperatură se va înnoia și pe alocuri vor cădea averse de ploaie și se vor semnala descărcări electrice. Apoi, începînd din vestul țării, vor intra sub influența fronturilor atmosferice aferente perturbațiilor ciclonice mediteraneene, mai întîi Banatul și Crișana, apoi Maramureșul, Transilvania și Moldova. În aceste regiuni deci, nebulozitatea se va accentua și local vor cădea plozi, ce vor avea și caracter de aversă însoțite de descărcări electrice. Vor fi condiții ca în regiunile vestice izolat să se producă grindină, iar trecător intensificări de vînt să aibă aspect de vijelie. În celelalte regiuni aversele de ploaie și descărcările electrice vor fi mai puțin frecvente și se vor produce spre sfîrșitul intervalului. Vîntul va prezenta intensificări de scurtă durată, din sector sudic în Banat, Moldova și pe litoral cu viteze de 40—60 km/h. Temperaturile minime nocturne vor fi cuprinse între 8° și 16°, iar valorile maxime în general între 20° și 30°C, ușor mai ridicate pe la mijlocul intervalului în sudul țării, dar și mai coborîte spre sfîrșit în regiunile vestice.

Flacăra, Redacția: București, Piața Științei 1, casuța poștală 3312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 50 20, Interioare: Actualitatea politică: 25 60; Publiciști-comentatori: 25 60; Reportaj economie: 17 00; Știință: 21 28; Cultură-învățămînt: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 14 53; Sport: 17 00; Scrisori-audiențe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir București, Calea Grivitei nr. 64—66.